प्रदेश सभा

सुदूरपश्चिम प्रदेश
२०७७/०२/१८
छैटौं अधिवेशन
(छैटौं बैठक)
बाचन पत्र (रिडिङ्ग पेपर)

पिठासिन माननीय सभामुख अर्जुन बहादुर थापा

१. माननीय सदस्यहरू,
यस सभाको छैटौं अधिवेशनको छैटौं बैठकको कार्वाही प्रारम्भ हुन्छ
ढ्यापढ्यापेमा

माननीय पुर्णा जोशी

माननीय सभामुख महोदय, डोटी जिल्लामा भारत प्रवासबाट हालै करिब ८ हजार मान्छे प्रवेश गरेका छन् । २ गते भन्दा एतातिर आजको मिति सम्म क्वारेन्टाईन अवधी पुरा गर्ने पनि २ हजार पुगिसकेको छ । क्वारेन्टाईनहरु भरीभराउ छन् थप नागरिकहरु भारतबाट जिल्ला प्रबेश गरिरहेका छन क्वारेन्टाइन ब्यवस्था गर्न सकिने अवस्था छैन त्यसैले क्वारेन्टाइन अवधि पुरा गरेका ब्यक्तिहरुलाइ आरडिटि किटको कमी छ । त्यसपछि मात्रै उनीहरुलाइ घर पठाउने अवस्था छ नत्र भने न उनीहरुलाइ घर जान बाट रोक्न सकिन्छ न क्वारेन्टाइनमा थप मान्छे गर्न सकिन्छ यसले संक्रमण फैलीने र जोखिम बढ्ने तत्कालीन समस्या छ त्यसैले माननीय सभामुख मार्फत प्रदेश सरकारको ध्यानाकर्षण गर्न चाहान्छु त्यसै गरिकन सुरक्षा प्रबन्ध अत्यन्तै कमजोर भएको अवस्था छ । जिल्लामा रहेको २ सय ५० जनाको जनपथ प्रहरीको संख्या १५० क्वारेन्टाइन व्यवस्थापन गर्ने र थप सुरक्षा ब्यवस्थापनको लागि सुरक्षा बलसँग अपिल छ सहस्त्र प्रहरी बल खटिराखेको अवस्था छैन । त्यसको समाधानको लागि सेना परिचालन अथवा तालीम केन्द्रमा १२०० प्रहरी जवानहरुले तालीम गरिसकेका छन् र उनिहरु केवल सर्टिफिकेट लिनको लागि मात्र बाकि पास आउट हुन मात्र बाकि रहेको अवस्था छ । त्यसकारणले गर्दाखेरि तत्कालको लागि यो अवस्थामा रोक्न सवैको समान दायित्व भएको हुनाले उनीहरुलाइ बर्दि दिएर उनिहरुलाइ सामान्य लाठि मात्रै दिएर क्वारेन्टाइनमा कम्तिमा पनि एउटा क्वारेन्टाइनमा ४/५ जनाको टोली त्यसैले मैले तत्काल किटको ब्यबस्थापनको निमीत्त प्रदेस सभा र यो प्रदेश सरकार मार्फत संघ सरकारको पनि ध्यानाकर्षण गर्न चाहान्छु । धन्यवाद

माननीय शान्ती नेपाली

माननीय सभामुख महोदय, हिजो मात्रै धनगढी उपमहानगरपालीका वडा नं.४ बिशालनगरमा एउटा ठुलो महिला हिंसा अथवा हत्या नै भएको छ । २०७७ साल जेठ १६ गते राती एकजना २३ बर्षकी जयन्ती जोशी नाम गरेकी महिला डेढ बर्षको नाबालक बच्चा समेत छोडेर श्रीमान् उनको सासुमा र नन्द तिनजना मीलेर हत्या नै भएको देखिन्छ आज बिहान न्युज सुन्दा त्यो घटनालाइ ढाकछोप गर्न सवै अली तरखर भएको देखिन्छ । घुडासमेत ठोकिएको छ भुइमा हिलै हिलोले हिलाम्य समेत हिलो हानिएको देखि लिएर एकदमै प्रमाणहरु छन् । यो भन्दा अगाडि खानै नदिने, बासै नदिने र माइति घर समेत एकचोटि पठाइसकेको माइतिले आएर उनलाइ तपाइको घर परिवारलाइ सम्झाइ बुझाइ गरिसकेको यसो गर्दा पनि नमानेर २३ बर्षको जयन्ती जोशी लाइ हत्या नै गरेर झुन्ड्याएको अवस्थामा मृत फेला परेकि छन् यो घटनाको यथाशिघ्र माननीय सभामुख महोदय मार्फत म प्रदेश सरकारलाइ अनुरोध गर्न चाहान्छु घटना घटाउनेलाइ कारबाहीको माग गर्न चाहान्छु । धन्यवाद

माननीय कर्ण बहादुर मल्ल

माननीय सभामुख महोदय, डडेल्धुरा जिल्लामा भारतबाट आएका नागरिकको संख्या ४१०० पुगेको छ र क्वारेन्टाइनको ब्यवस्थापन गर्न सातवटै स्थानीय सरकारलाई हम्य हम्य परिराखेको अवस्था छ र ६ दिन क्वारेन्टाइन बसे पश्चात स्वाव परिक्षण गर्ने जुन तय भएको थियो त्यो अनुसार स्वाव परिक्षणको अवस्था नरहेको अवस्था छ र त्यहाको स्थानीय सरकार र त्यहाको जनस्वास्थ्य कार्यालयसँग अहिले भिटियमको सङ्ख्या १०० र आरडिटि को सङ्ख्या २०० मात्र रहेको छ । पहिलो पटक क्वारेन्टाइनमा पुगेका नागरिको सङ्ख्या ११०० पुगेको अवस्था छ र स्वाब परिक्ष भैसकेपश्चात पनि यसको परिक्षणको रिपोर्ट आउन पनि ७-८ दिन लाग्ने अहिले सम्मको डाटा रिपोर्ट हेर्दाखेरि भयाभह यकातिर परिक्षण नहुने अवस्था अर्कोतिर दैनिक ३-४ सय मानिसहरु भारतबाट जिल्लामा पुगिरहेको अवस्था छ मा स्थानिय सरकार र स्थानिय प्रसाशनलाइ असाध्यै धौधौ र गाह्रो भएको अवस्थामा सुदुरपश्चिम को सरकार अभिभाव हो र यसको नायककित्व लीयका मुख्यमन्त्रि ज्यु बिमुख रहनु भएको छ संसदमै अनुपस्थित देख्दाखेरि उहा असवस्थ हुनुहुन्छ भने उहाको स्वास्थ्य लाभको कामना गर्न चाहान्छु उहालाइ कुनै अप्ठ्यारो परिस्थित छ भने हाम्रो मुख्यमन्त्रि गरिमामय सदनमा यो सरकारका उहापछिका बर्यादाक्रमका मन्त्रिजिबाट हामी जानकारि लीन चाहान्छु होइन भनेमेरो प्रदेशको मुख्यमन्त्रि स्वस्थ हुनुहुन्छ भने आफ्ना प्रदेशका नागरिकहरुको अस्वस्थताको बारेमा सुदुरपश्चिमको सरकारको के योजना छ के रणनिति छ र लाखौको सङ्ख्यामा ९ जिल्लामा भित्तिराखेका भारतबाट आयका नागरिकहरुको स्वाब परिक्षण गर्ने कुन योजना छ प्रस्ट पाउनका लागि म निबेदन गर्न चाहान्छु भने यसतै घटनाक्रमा अमरगढि नगरपालीकाका वडा न १० का वडाअध्यक्ष जो क्वारेन्टाइन व्यवस्थापनमा लागेका थिए उहालाइ मदिराप्रयोग गरिकन उहाको बेइजति गर्ने उहालाइ हात पात गर्ने देखि लीएर

अन्य स्थानिय तहका साथिहरु जनप्रतिनिधिहरु क्वारेन्टाइनमा खानपानको ब्यबस्थापनमा लागिरहेको नअवस्थामा पनि त्रुटिपुर्ण अवस्था भयो भने थोरै पनि कमी भयो भने जिन्दाबाद मुर्दाबादका नारा लगाउने घटना का स्थानिय सरकारका जनप्रतिनिधिहरुले ब्यहोरिराखेका अवस्थामा प्रदेश को माननिय मुख्यमन्त्रि ज्यु बेमुख रहनु चुप रहनु वा गुप्तबासमा रहनु अथवा बेखबरमा रहनु हामी सबैका लागि चिन्ताजनक बिषय भएको म निवेदन गर्न चाहान्छु सभामुख महोदय यसै क्रममा हिजो मात्र राजु ल्वाहारको छोरा भारतिय गौरिफन्टा सिमाना बाट डडेल्धुरा पुग्नु भो डडेल्धुरा क्याम्पसमा उहालाइ टयान्जितमा राख्ने अवस्था बनायको छ डडेल्धुरा जिल्ला प्रशासनले सम्बन्धित गाउपालीकाले व्यवस्था गरेको क्वारेन्टाइनमा जानुभन्दा अगाडि त्यो क्वारेन्टाइनमा भएको अवस्थामा राति ज्वरो आएर अस्पतालमा पुग्दै गर्दाखेरि मृत्यबरण गर्नुपर्ने अवस्था आएको छ मृत आत्माको चिरशान्तीको कामना गर्दै मृतक परिवारमा शोक ब्यक्त गर्न चाहान्छु र यो घटना प्रति हाम्रो सुदुरपश्चिमको प्रदेश सरकार संबेदनशिल हुनु जिम्मेवार हुन र कम्तिमा सुदुरपश्चिम वासिहरुलाइ र त्यति पनि सक्दैन भने गरिमामय सदनलाइ जानकारी दिन हार्दिक अनुरोध गर्न चाहान्छु । धन्यवाद

२..माननीय सदस्यहरू,

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयबाट समसामयिक विषयहरुमा बोल्नकालागी बिशेष समय मांग भैआएकोले आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्री माननीय प्रकाश बहादुर शाहलाई समसामयिक विषयहरुमा सभालाई जानकारी गराउन प्रदेश सभा नियमावली, २०७४ को नियम ५७ को उपनियम (२) बमोजिम बिशेष समय प्रदान गर्दछु ।

माननीय सभामुख महोदय, सर्बप्रथम सुदुरपश्चिम प्रदेश सभाको यो छैटौं अधिवेशन जसलाइ हामीले बर्षे अधिवेशनका नामले समेत चिन्ने गर्छौं पुर्ण सफलताको सबैमा शुभकामना ब्यक्त गर्न चाहान्छु । ५८ बर्षको लामो अन्तराल पछि हाम्रो अखण्ड भुमी लिम्पियाधुरा, कालापानि समेतको नक्सा जारी भएको छ । यस ऐतिहासिक साहसिक र देश भक्ति कार्यकालागि संघीय सरकारलाइ हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहान्छु । सन १८१६ को सुगौली सन्धीमा भारतमा र व्यवस्था बमोजिम अबिलम्व भारतसरकार सँग कार्यान्वयनकालागि ठोस कुटनितिक पहल कदमी होस भन्ने अनुरोध गर्न चाहान्छु कालापानिबाट भारतिय सैनिक फिर्ता गर्ने नेपाली भुमीमा सञ्चालानमा आयको र बन्द गर्ने र राज्यको पुर्ण उपस्थिति हुने गरि सिमा प्रहरि कार्यालय बियक्तिको स्थापन सहित देश बासिलाइ बिकासको मुल धारमा ल्याउने काममा तत्कला लाग्नुपर्छ भन्ने कुरा समेत म राख्न चाहान्छु । यस दिशामा म यहा प्रदेश सभामा भयका सबै राजनितिक दलहरुलाइ राम्रो यो हाम्रो सार्बभौम भुमी यो हाम्रो अखण्ड भुमीको निम्ति साझा संकल्प प्रस्ताव होस भन्ने कुरामा अनुरोध गर्न चाहान्छु यसमा कुनै प्राविधिक बिषयमा अल्झिनु भन्दा पनि यो साझा बिषय हो साझा बिषयमा हाम्रो चासोको बिषय हो यसमा बन्ने भन्दा पनि समर्थन बनेर अगाडि जान सक्छौ त्यस दिशामा प्रदेश सभमा भयका सम्पुर्ण दलहरुलाइ म हार्दिक अनुरोध गर्न चाहन्छु कोरोना भाइरस कोभिड १९ महामारिका कारण जिवन गुमाउने हरु सबैमा श्रदान्जली र उपचाररत

सबैमा शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु । यसैबिच कृष्णपुर नगरपलीकामा कोभिड १९ रोगको रोकथाम उपचार र व्यवस्थापन लगायतको जनताको सेवामा लागिररहेको अवस्थामा वडाध्यक्ष कल्लुरानाको मृत भएको छ म मृतक प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली ब्यक्त गर्न चाहान्छु शोकाकुल परिस्थितिमा समवेदना ब्यक्त गर्न चाहान्छु र आश्रित परिवारमा प्रदेश सरकार रहेको कुरा समेत निवेदन गर्न चाहान्छु गौरिगंगा मसुरिया निवासि शिक्षक कृष्णप्रसाद भुसाल डडेल्धुरा रातो गुरास रिसोर्टमा मृत अवस्थामा फेला परेकि निर्मला बोहरा लगायत हालसालै जाजरकोट मा जुन बिबस र मर्महट तरिकाबाट नवराज बिक लगायत छ जनाको ज्यान गयको छ उहाहरु सबैमा म श्रदान्जली र शोकाकुल परिवारमा म समवेदना ब्यक्त गर्न चाहन्छु यि दुखद घटनाहरु चाहे गौरिगंगा निवासि कृष्ण भुसालको कुरा होस यसमा सिआइबि जाचको लागि जिल्ला सुरक्षा निकायमा जिल्ला सिआइबि अनुसन्धान को टोली आउने प्रक्रियामा रहेको कुरा म, सदनलाइ जानकारि गराउन चाहान्छु निर्मला बोहरा नानिको सन्दर्भमा त्यो रातो गुरास भन्ने रिसोर्टमा प्रहरि बसेको भन्ने सुन आयको छ नियन्त्रणमा लीयर निजलाइ अनुसन्धान भैरहेको छ आत्महत्या निरुत्साहन मुद्दामा किटानि सहित मुद्दा आफन्तले दियका छन मुद्दा दर्ता भएको छ अदालत को आदेश समेत लीइसकेको स्थित छ र निजलाइ हिरासतमा राखेको अवस्था छ होटेल ब्यवस्थापक बिष्णु भट्टलाइ संक्रामक रोग ऐन अनुसारको रोग कारबाहिको प्रकृया अगाडि बढिरहेको छ यो नबराज बिक सहितका छ जनाको जुन दुखद घटना भयर बरबर र पाश्विर्क ढङ्गले मृत भएको छ यो घटनाका सन्दर्भमा पनि २० जना नियन्त्रणमा छन मुद्दा दर्ता भैसकेको छ यो योगेन्द्र बस्नेतको टोली कटिरहेको छ यो अहिले युगमा पनि यसरि जातिय बिभेद हिंसा हुनु दुखद कुरा हो र नेपाली समाज लामो समय देखि जातिय अहंकार बाद यहा सम्म आयको छ नेपाली समाज नराम्ररि पिडित भएको छ प्रभावित भएको छ र हामी जो सुकै हुन अपराधमा संलग्नलाइ कानुनको कट्घेरा उभ्याउनुपर्छ हदैसम्म कारबाहि हुनुपर्छ र नेपाल कानुन प्रसाशन संबिधानको सार्बसत्ता र कानुन सहितको समाजमा संघिय लोकतान्त्र गणतन्त्रको युगमा छ भन्ने कुरा हामीले सन्देश प्रबाह गर्नुपर्च भन्ने कुरा मा हामी मान्यता राख्दछौ हामीले कोभिड १९ भन्ने यो कोरोना भाइरस कोभिड रोगको रोकथाम यसको उपचार नियन्त्रण ब्यवस्थापनका को लागि प्रदेश सरकार ४० करोड रकमको कोष स्थापना गरेको थियो बिभिन्न संघसस्थांहरुबाट निजि क्षेत्रबाट जुन ब्यक्ति बाट उक्त कोषमा योगदान पनि भएको छ उक्त कोषबाट योगदानका कार्यक्रमहरु खर्चको अवस्थाबारे म सम्मानित सदनलाइ जानकारि गराउन अनुमति चाहान्छु प्रदेश सरकारको मीति २०७६/१२/२७ र कोष सञ्चालन समीतिको मीति २०७६/१२/२९ यस प्रदेश का ८८ वटा स्थानिय तहहरुलाइ यो महामारिका नियन्त्रणका लागि दैनिक ज्याला मजदुरि गरि खाने अवस्थाबाट बञ्चित भयका छन हाम्रा नागरिकहरु आय श्रोत जसको गुमेको छ बिपन्न बर्ग जो छन अत्यन्त उत्पिडनम जो छन समस्यामा जो छन ति सबै नागरिकहजरुलाइ तत्काल यो लकडाउनमा हामीले प्रदेश सरकार तपाइहरुको साथमा छ भन्ने कुराको अनुभृति शब्दले होइन ब्यवहारले याक्सनबाट कामबाट त्यो अभिव्यक्ति हुनुपर्छ भनेर हुनत यहा कुरा उठ्यो यति चाडै किन राहत दिइयो सञ्चारकर्मीबाट हामीलाइ प्रश्न हुन्थ्यो आज सम्म पनि प्रदेश सरकारले के गरि राख्या छ यतिखेर सम्म जनता र नागरिक समाजबाट आवाज उठ्थ्यो प्रदेश सरकारले किन राहत दिएन यहि सम्मानित सदनमा पनि प्रश्न उठ्यो यति छिट्टै किन राहत दिएको अब हामीले भन्नु केहि छैन यस सन्दर्भमा हामी जनताका सेवक हौ यो सरकार जनताको सरकार हो त्यसैले हामीले आफ\नो कर्तब्य बोध गरेर आफ्नो दायित्व

बोध गरेर यो बिषम परिस्थितिमा यो भयाभह अवस्थामा प्रदेश सरकार जनताको साथमा छ ति बिपन्न किसान र मजदुरको साथमा छ जसले ज्याला मजदुर गरेर खानुपर्ने अवस्थाका नागरिकहरु हुनुहुन्छ उहाहरुको आयश्रोत गुमेको छ ति जनताको साथमा त्यस कार्यका निमीत्त प्रदेश सरकार स्वयम आफै होइन स्थानीय तहलाइ साथमा लीएर यो स्थिति गर्न चाहान्छ जनताको साथमा रहन चाहन्छु हामीले तत्काल सायद सम्भवत नेपालभरिमै होला पहिलो पटक हामीले ठुलो रकम हामीले कुनै अन्दाजका भरमा दामासायिको भरमा होइन गरिबिको सुचाकाङ्क केन्द्रिय तथ्याङ्क बिभागको प्रतिवेदन बित्त आयोगको प्रतिवेदनका आधारमा गरिबिको ककुन गाउपालीका कुन नगरपालीका मा कुन जिल्लामा के छ त्यसलाइ मध्यनजर गरेर फ्याक्ट एण्ड फिगरको |आधारमा हामीले सत्य र तथ्यको सरकारले तत्काल राहतरकम १६ करोड पठायको कुरा म सम्मानित सदनलाइ जानकि गराउन चाहान्छु त्यसै गरेर प्रदेश सरकारको निर्णय यो कोष सञ्चालन समीतिको निर्णय जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरुलाइ यो महामारिको बेला परिचालीत गर्नु पर्छ उहाहरुको बिबिध खर्चमा समस्या आउन सक्छ सुरक्षा लगायतका स्वास्थ्य सामग्रि खरिदमा समस्या आउन सक्दछ भनेर जनहि ५/५लाखका दरले प्रत्येक जिल्लालाइ हामीले जिल्ला प्रशासन कार्यालयलाइ सहयोग गर्ने हामीले निर्णय गरेका थियौ त्यसै गरेर प्रदेशका सुरक्षा निकायहरु नेपाली सेना सस्त्र प्रहरीबल नेपाल प्रहरि राष्ट्रिय अनुसन्धान बिबादको प्रदेशको यो कार्यालयहरुलाइ पनि सुरक्षा निकायको आत्मा बल राख्नको लागि जुन यतो महामारिको बेला फस्ट रेस्पोन्डको रुपमा फ्रन्टलाइनरको रुपमा काम गरि राखेको छ यो महामारिको अग्रभागमा रहेर यो बिपत्तिको सामना गरि राखेको छ त्यसलाइ हौसला प्रदान गर्नुपर्छ प्रदेश सरकार सुरक्षा निकायको साथमा भएको कुरा अनुभूति दिलाउनु पर्छ भनेर हामीले नेपाली सेनालाइ सशस्त्र प्रहरि बललाइ नेपाल प्रजहरिलाइ हामीले १५/१५ लाखको दरले र राष्ट्रिय अनुसन्धान आयोगलाइ प्रदेश स्थित कार्यालयलाइ १० लाख गरेर हामीले रकम तत्काल हामीले सहयोग गरेका थियौ त्यसै गरेर राहत भन्नुहोस सुरक्षा सामग्रिको खरिद भन्नुहोस अलपत्र परेका नागरिकहरुको व्यवस्थापन भन्नुहोस हामीले सामाजिक बिकास मन्त्रालयलाइ भेन्टिलेटर खरिद लगायत अत्यावश्यक स्वास्थ्य सामग्रिको खरिद गर्नका लागि कोष परिचालन समीतिको मीति२०७६/१/३ को निर्णयले १५ करोड ७३ लाख ८० हजार हामीले निकासा दियका थियौ पठायका थियौ त्यो रकम त्यसै गरेर धनगढि उपमहानगरपालीका ७ मा रहेको दृष्टि फाउन्डेसन वडा न ५ मा रहेको मानव सेवा आश्रमलाइ गरेर ७० हजारका दरले दुइटालाइ १ लाख ४० हजार हामीले सहयोग गरेका थियौ अनाथालारुलाइ असह्यायहरुलाइ बृदबृदा हरुलाइ उहाहरुको सेवामा प्रदेश सरकार छ भन्ने अनुभूति हुनपर्छ भनेर हामीले सहयोग गरेका छौ कोष सञ्चालन समीतिको मिति २०७७/१/१४ को निर्णयले गोदावरि नगरपालीकालाइ ३ लाख यो यति बेला अलपत्र परेका नागरिकको उद्धारका निम्ति सहयोक गरेको हो प्रदेश सरकारले हामीले जिल्ला प्रहरी कार्यालयहरुलाइ पनि नेपाल प्रहरिको होस चाहे शसस्त्त प्रहि बलको होस जो सिमामा खटिरहनुभएको छ दार्चुला होस कञ्चनपुर होस कैलाली होस पहाडाका ठाउहरुमा हुन यो महामारिका बेला जिल्लामा पनि संगठनहरु सशस्त्र प्रहरि बल खटिरहेको छ लडिरहेको छ भिडिरहेको छ उहाहरुको समेत उच्च मनोबल उकास्नका निम्ति उहाहरुलाइ अत्यावश्यक पर्ने सामग्रिहरु मास्क सेनीटाइजर, ग्लोब लगायतका सामाग्रीको व्यवस्थापनका निम्ति हामीले सहयोग गरेका थियौ १५ लाख रुपैयाँ जिल्ला प्रहरी कार्यालय डडेलधुरा, बैतडी, दार्चुला, बझाङ, डोटी, अछाम र बाजुरालाई हामीले सहयोग गरेका थियौथियौंपुसपरिचालनसमीतिकोमीति

२०७७/०१/११ को निर्णय सशस्त्र प्रहरीका गरी कैलाली र कञ्चनपुरलाई ५-५ लाखाका दरले १० लाख निकासा पठाएका थियौं । निकासा भएको थियो कोष परिचालन समेतको मिति २०७० जेष्ठ १४ गते कै निर्णले सशस्त्र प्रहरी गणको डोटीलाई अन्तर्गत डोटी, बझाङ र बाजुरा पर्दछन हामीले अक्षरुपी ६ लाख हामीले सहयोग गरेका थियौ सशस्त्र प्रहरी गण बाजुरा र अछामालाई रु २ लाखाका दरले बैतडी, दार्चुलालाई ८ लाख रुपैयाँको हामीले सहयोग गरेका थियौ कोष परिचालन समीतिको मिति २०७७/२/९ को निर्णयले सामाजिक विकास मन्त्रालयलाई जम्मा रु.३ करोड ७९ लाख रुपिया पिसिआर, भिटियम, एन-९५ मास्क र पिपिइ खरिदका लागि भनेर ३ करोड ४७ लाख रुपिया महाकाली अस्पताल कञ्चनपुरलाई कोभिड-१९ सम्बन्धित उपचार गर्न बनेको प्रिक्याब भबनलाइ बेड फर्निचर एसि फर्निचर लगायतका सामग्री खरिद गर्न रु.४० लाख सीमा नाकामा अलपत्रपरेका व्यक्तिहरुलाई खानेपानी तथा खाजाको व्यवस्थापन गर्न जिल्ला प्रशासन कार्यालय कैलालीको समन्वयमा भुक्तानि दिने गरि २ लाख ५० हजार सहित बिभिन्न समयमा यो कोभिड-१९भारइस सँग लड्नका निम्ति यसलाइ नियन्त्रण गर्न यसको सुधार गर्नका निम्ति समग्रमा व्यवस्थापनका निम्ति हामी प्राय सुरक्षा निकाय चाहे स्थानिय प्रसासन भन्नुहोस समबन्धित समीतिलाइ समेत अनुगमन गर्ने गरि हामीले अस्पतालको निर्माण भन्नुहोस चाहे भेन्टिलेटेरको खरिद भन्नुहोस अरु भन्नुहोस खरिद गर्ने काममा गरिबलाई विपन्नलाई सहयोग गर्ने कुरामा नै प्रदेशमा रहेकाले लकडाउनको अवधिमा आफ्ना आम्दानी गुमाएका, आयश्रोत गुमाएका हाम्रा दाजुभाइ दिदीलाई सहयोग गर्ने कार्यमा यो सरकार उपस्थित छ भन्ने कुरा केबल कोठे एउटा प्रतिवद्धता मात्र होइन हामीले आपत बिपतको बेलामा जनताको साथमा छौं भन्ने एउटा भावना लिएर प्रदेश सरकारले यसरि कार्य गरेको कुरा मैले निबेदन गर्न चाहे अब जाउँ यो महामारीको बेला प्रदेश सरकार सुत्यो कि केहि गरेनकि, मुख दर्शक भयो कि, भूमीकाहिन भयो कि, अक्रमणिए भएकी, लाचार भयो सुत्यो केहि गर्दैन अरू प्रदेशले असाध्यै गरे सुदूरपश्चिम प्रदेशले केही पनि गरेन जुन प्रदेशले यो महामारी महासंकटमा उभियर पहिलोपटक रेड जोन बाट ग्रिन जोनमा कन्बर्ट भयो त्यो आफै भएको होइन प्रदेश सरकार प्रदेश सभा यहाको जनपर्तिनिधिहरु जनप्रतिनिधिहरुको सञ्चारकर्मीहरु, नागरिक समाजका अगुवा र हाम्रा सुरक्षाकर्मीहरु हाम्रा स्वास्थ्यकर्मीहरु हामी सबैको एकमुष्ट पहल कदमी अथक कारणले त्यो महामारिको मुखबाट अकल्पनीय अवस्था आउछ भन्ने मान्छेहरुको बिचबाट प्रदेशका संगै सम्बन्धीत संरचनाहरूले एक साथ काम गरेर रेड जोनवाट ग्रिन जोनमा परिणत गरेरको कुरा के यो आत्माआलोचना के यो आफैलाई प्रशंसा को लागि गरिएको कुरा हो के यो हामीले गरेको कुरा गर्यौ पनि भन्न नमील्ने प्रदेश सरकारले भनेको थियो हामी निरन्त प्रायास गरिरहेका थियौ समन्वय गरिरहेका थियौ आग्रह गरिरहेका, बनाइ रहेका थियौ । सम्बन्ध गरेका थियौ आग्रह गरेका थियो साहेद हुनुपर्द ६ फाल्गुनको २२-२३ गतेबाट हाम्रो सीमानाकाहरुमा सुरक्षा गर्ने स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई परिचालन गर्ने ज्वरो मापन गर्न लगाउने सेल्फ क्वारेन्टाइन लगाउने cross-section गर्ने माथि पहाडका जिल्लामा गएर स्थानीयलाई यस सन्दर्भमा परिचालीत गर्ने, जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरुलाई यस कार्यमा परिचालीत गर्ने, स्थानीय सुरक्षाकर्मी र स्वास्थ्यकर्मीहरु लाई समेत त्यस दिशामा परिचालीत गर्ने कुरा के गलत थियौ त्यसैले हामीले भनेका थियौं त्यतिबेला भारतमा कोभिड-१९ भन्ने रोग second Stage मा गएको थिएन local leval मा गएको थिएन स्थानीयस्तरमा जनताको बिचमा गरेको प्रदेश सरकारले एउटा फार साइट सोच अगि सारेको थियो आग्रह गरेको थियौ हामी

समयमै हाम्रा दाजुभाइ दिदि बहिनिहरुलाइ स्थानीय स्तरमा महामारि नपुग्दै आफनो देशमा ल्याइहालौ हाम्रो सीमा खुला छ । भारतमा भयाभह स्थिति आयो भने त्यसलाइ थेग्ने नसक्ने गरेर आउछ भनेर हामीले आग्रह गरेको कुरा के कसैको जानकारीबाट छिपेको कुरा हो र तपाइ हामी सबैलाई थाहै छ कारण प्रदेशको क्षेत्राधिकारको विषय प्रदेशको कतव्य हामी कसैले बुझेका छैनौं एकातिर भारतबाट हजारौंको संख्यामा नागरिकहरु सीमामा आयर अलपत्र पार्ने भारतले पठाईदिने रातारात अर्को तर्फ हामीलाइ नल्याउ भन्ने ल्याउनु हुन्न भन्ने नेपालमा लकडाउन थियो सिमा बन्द गरिएको थियो यो अवस्थामा के हामी जानकार छैनौ र यस विषम परिस्थितिवाट हामी गुज्रिरहेका थियौ हामीले आग्रह गरिरहेका थियौ । पहिलो हप्तामा जति बेला लकडाउन लाग्दै थियो त्यति बेला हमारो आग्रह थियो भारतमा रहेका हाम्रा नागरिकालाइ ल्याउने काम शुरु गरौ लकडाउन शुरु भैसकेपछि पनि लगाएको छैन भारतमा यतिबेला ल्याउने काममा हामी लागौ भन्ने निरन्तरको आग्रह थियो तर धेरै पछि भयो यो आग्रह अहिले आएर सीमा क्षेत्रका मानिसहरुलाइ दार्चुला सम्मकाका मानिसहरुलाइ अलपत्र परेका नागरिकहरुलाइ ल्याउने भन्ने आदेश निर्देशन बल्ल आयो यसम पनि प्रदेश सरकारकै कारणले त भएको होइन होला नि हाम्रो पहल हाम्रो आग्रह लाइ त सुनियो तर अली पछाडि सुनियो समयमा नै सुनिएको भए बिकराल परिस्थितिमा नागरिकको उद्धार गर्थ्यौं भन्ने कुरा म सम्मानीत सदनमा निबेदन गर्न चाहान्छु शान्ती सुरक्षाको कुरामा छुटपुट घटना बाहेक अहिले सामान्य छ । लकडाउनको प्रभावकारी कार्यान्वयन भएको छ । हाम्रो प्रदेश रेडजोनबाट ग्रिन जोनमा ल्याउन सहयोग मिलेको थियो हामीलाइ प्रदेश सरकारको समजदारी र समन्वयमा ९ वटै जिल्लामा हेलीकप्टरबाट पिसिआर र आरडिटि गरिएको कुरागरेको म निबेदन गर्न चाहान्छु साहेद अरु प्रदेशमा मेरो जानकारीमा छैन त्यतिबेला कुनै प्रदेश सरकारले यसरी पहल कदमी गरेर गरेको मेरो जानकारीमा छैन तत्काल सेती प्रादेशिक अस्पतालमा लगि स्थापना भएको थियो प्रदेश सरकारको पहल कदमीमा डोटि र डडेल्धुरामा हामीले ल्याब स्थापना गर्ने भनेर निर्णय गरेका थियौं त्यो टेन्डर प्रक्रिया अगाडि बढेको छ । गर्रिदै छ निर्णय भयो तर काम अगाडि बढेन भनेर त्यो टेण्डरको प्रकृयामा छ म निवेदन गर्न चाहान्छु ४० करोडको कोष स्थापना भयो केन्द्रिय भेटनरी ल्याब मा रहेको मेसिनकलाइ यहा ल्याएर प्रदेश सरकारले दिनको ३०० देखि ४०० क्षमता परीक्षण गर्न सक्ने समेत ल्याबरेटोरिको प्रदेश सरकारको अगुवाइमा स्थापना भयो भिटियमको ब्यवस्था भयो । माननीय सदस्यज्युहरु प्रदेश सरकारले क्वारेन्टाइन व्यवस्थापन भनेर शुरुवाति दिनमै साहेद देशका कहि पनि भएको थियन म दावाका साथ भन्न सक्छु ३ लाख ४ लाख र ५ लाख स्थानीय तहलाइ क्वारेन्टाइन स्थापना गर्नुहोस यो भयाभह स्थिति आउदै छ आउछ भनेर हामीले गर्यौ पहिलो पटक स्थानिय तहले केहि भएन भन्ने आवाज सुने पहिलो शर्त त्यो गर्यौ हामीले दोस्रो लगभग १६ करोड रुपिया हामीले स्थानीय तहमा पठायौ त्यहा अनुगमन र राहत बितरण मापदण्ड तयार भएको छ माननीय ज्युहरुलाइ पनि त्यस कुराको अनुगमन गर्न सकिने त्यस कुराको मापदण्डले निर्देशित गरेको छ यहाँ भ्रष्टाचार भयो भनेर उजुरी परेमा कारबाही गर्न सकिने गरी प्रदेश सरकार त्यस प्रकारको तयारी छ तेस्रो चरणमा अहिले स्थानीय तहमा क्वारेन्टाइनमा बसेका लाई खाना र नास्ताको लागि भनेर ६ करोड ७५ लाख रुपिया प्रदेश सरकारले निर्णय गरेको छ यसरी स्थानीय तहलाइ क्वारेन्टाइन बनाउन राहत नागरिकहरूको व्यवस्थापन गर्न भनेर प्रदेशसरकारले क्याटागोरी गरेको छ फेरि पनि सुनिदै छ प्रदेश सरकारले केहि गरेन जम्मै गर्यो स्थानीय तहले त्यसमा पनि धनगढी उपमानगरपालीकाले गरेको

छ म धन्यवाद दिन चाहन्छु त्यतिकै भिमदत्त नगरपालीकाले पनि गरेको छ लम्किचुहा नगरपालिकाले पनि गरेको छ, टिकापुरले पनि गरेको छ समस्त गाउपालीका, नगारपालीकाले गरेका छन बाजुराको हिमालीले पनि गरेको छ दार्चुलाको ब्यासले पनि गरेको छ । यसैले गरेको कुरालाइ गर्यो भन्नमा त्यो गर्दैमा हामी नेतृत्वले रोलमा गरिरहेका फिल्डिङ रोलमा रहेका जनप्रतिनिधि छौ हामीले सबैको उच्च मुल्यांकन गर्दिनुपर्छ भन्ने मेरो मान्यता रहेको छ । त्यसलै हामीले आरडिटि र पिसिआर विधिबाट यो पनि आरडिटि बाट देशको बढि १९१५६ नागरिकको र पिसिआर बाट ६१०४ जना नागरिकको र कुल गरेर जनाको यो प्रदेश भरि परीक्षण गरौं के गलत गर्यौ यो पनि केहि होइन यो भन्दा बढि कुन प्रदेशले गर्या छ २ वटा प्रिक्याब अस्पताल बनायौ हामीले लगभग समयमा हामीले पहल कदमी गर्यौ स्थानिय तहलाइ जगायौ स्थानिय प्रसाशनलाइ सहयोग गर्यौ त्यहाको आत्माबल बढायौ के सिमामा अलपत्र परेका नागरिकहरुको पालीकामा पुर्याइएको छ । सबैको पुर्याउन सकेको छैनहोला हाम्रो आग्रह थियो तपाइहरुको परिक्षण गर्छौ बस्नुस त्यसपछि प्रदेश सरकारले पठाउछ भन्दा भन्दै कतिपय बम्बैबाट गाडि रिजर्ब गरेर आउने क्षमता राखे हाम्रा दाजुभाइ दिदिबहिनिहरु उहाहरु आफै जानु भो बस्नुस भन्दा खेरि उहाहरु जानु भो कतिपय बसे उहाहरुलाइ प्रदेश सरकारले सहयोग गर्यो यस कामका लागि निर्माणमा प्रदेश सरकारले ५० लाख रुपिया योगदान गरेको छ । स्वास्थ्यकर्मी र सुरक्षाकर्मिलाइ मात्र होइन सञ्चारकर्मिलाइ समेत जो यो महामारिमा उत्तिकै रिक्स लीयर फ्रन्ट लाइनर बसेर लडिरहनु भएको छ उहाहरु सबैको जीबन बीमा गर्ने गरिदिनेमा नेपाल भरिमा यो नया हुन सक्छ के यो त्रुटि भयो भर्खरै मात्र आज मात्र १००० देखि २०००० किट पठाइसकेको छ हिजो मात्र आएको थियो किट पठाईसकेको छ । प्रदेश सरकारले त्यसैले आत्तिनु पर्ने परिस्थिति छैन माननीय सभामुख ज्यु म सदनलाइ जानकारी गराउन चाहान्छु । माननीय सभामुख महोदय, मानीय सदस्यहरु बाहना भनौ बाहना ठानौ वा वास्तविकता ठानौ कर्मचारी व्यवस्थापनको समस्या नभएको होइन, कानुन निर्माणको समस्या रहयो पछि आएर कोरोना कहरको समस्या आयो हामी यसलाइ बाहना प्रदेश सरकारको वा यसलाइ वास्तबिकता भनि बुझौ यो हामीलाइ आआफ्नो ढङ्गले बुझ्ने स्वतन्त्रता छ । चाहे बाहना भन्नु चाहे वास्तबिकता भन्नु स्थिति आयो अहिले आएर पनि कर्मचारी तन्त्रको केन्द्रिय मानसिकता छ केन्द्रकृत मानसिकता छ । त्यो त वास्तबिकता हो नि त्यस्तो बीचबाट प्रदेश सरकार काम गरिरहेको छ म निवेदन गर्न चाहान्छु आर्थिक मामीला मन्त्रि माननीय झपट बोहराले बजेट टेबुल गर्ने क्रममा बिनोयोजित बिधेयकका प्राथमीकताहरु, सिद्धान्तहरु, प्रमुख नितिहरुमा आफ्नो धारणा राख्ने क्रममा केहि टङ सिलीप हुन गएको छ शब्द मिलानमा अली फरक परेको छ र उहाले तत्काल पनि स्विकारी सक्नु भएको छ पछि यो प्रि-बजेट छलफल माथि यो सम्मानीत सदनमा उठेका सुझावहरू जिज्ञासाहरु प्रश्नहरुको जवाफ दिने क्रममा उहाँले आफ्नो विषयवस्तुमा राख्नु नै हुनेछ । सुगौली सन्धी अनुसार जुन १८१६ मा भएको थियो । त्यो भूमी लिम्पियाधुरा, कालापानी, लिपुलेक हाम्रो अखण्ड र अभिन्न भूमी हो । अन्य रुपमा बुझ्न अन्यमा सोच्न आवश्यक छैन भन्ने म ठान्दछु र अन्तिममा माननीय सभामुख महोदय, हाम्रा भूमीका फरक हुन सक्छन कोहि सत्तारुढ पार्टी होला रुलिङ पार्टी होला, कोहि अपोजिसन होला हाम्रा भूमीका फरक फरक होलान क्याबिनेटमा बसेर सरकार चलाइरहेका होला सदनबाट जनताको अधिकारका निम्ति र विकासका निम्ति खबरदारी गरेका हाम्रो स्थान फरक हुन सक्छ सक्दछ तर हामी सबैको साझा चुनौति साझा लक्ष्य एउटै छ साझा गन्तव्य बनेकै छ

सुदुरपश्चिमलाइ कसरी यो महामारीबाट जोगाउने यो प्रदेशका आदरणीय जन समुदायको जीवनमा आउन सक्ने समस्याको सामना कसरी गर्ने यसमा हामी छलफल गर्दै छौ नीति र कार्यक्रममा सुझाव दिँदै छौं आउने बजेटलाई निर्धारित गर्छ निर्देशित गर्दछ त्यसैले अबको बजेट भनेको सिङ्गो सदनको विश्वास प्राप्त गर्ने गरी प्रदेशको समग्र विकास र रुपान्तरण गर्ने गरी प्रदेश सरकारले प्रस्तुत गर्ने छ भन्ने कुरा मा हामी विश्वास गर्न सक्दछौं माननीय सभामुख महोदय, त्यसैले हाम्रो साझा चुनौति र सामना गर्नको लागि प्रदेश सरकार जननी पनि संसारमा कोही पनि आमा आफ्नो सन्तानको सुखद सन्देश प्रगतिका शुभचिन्तक हुन्छन् संसारका सबै आमाहरु हामीलाइ पनि त्यहि बिश्वास छ काम गरोस परिणाम प्रतिफल आवस जनताको सेवा र सुविधामा निरन्तर लागोस भन्ने प्रदेश सरकार जनताको सेवा र विकासमा निरन्तर रहने छ भन्दै आफ्ना भनाइ यही टुङ्ग्याउछु धन्यवाद

३. माननीय सदस्यहरू,

अब आर्थिक मामीला तथा योजना मन्त्री माननीय झपट बहादुर बोहराले मिति २०७७।२।१३ गतेको सभाको बैठकमा सुदूरपश्चिम प्रदेशको आर्थिक कार्यविधि (पहिलो संसोधन) अध्यादेश,२०७७र प्रदेश सभा नियमावली, २०७४ को नियम १३३ को उपनियम (२) बमोजिम प्रस्तुत गरेको आ.व.२०७७।०७८ को पुर्व बजेट छलफलका लागि तयारी दस्तावेज माथिको कार्वाही प्रारम्भ हुन्छ ।

१. माननीय सदस्यहरू,

अब आर्थिक मामीला तथा योजना मन्त्री माननीय झपट बहादुर बोहराले मिति २०७७।२।१३ गतेको सभाको बैठकमा सुदूरपश्चिम प्रदेशको आर्थिक कार्यविधि (पहिलो संसोधन)अध्यादेश,२०७७ र प्रदेश सभा नियमावली, २०७४ को नियम १३३ को उपनियम (२) बमोजिम प्रस्तुत गरेको आ.व.२०७७।०७८ को पुर्व बजेट छलफलका लागि तयारी दस्तावेज माथिको बाँकी छलफलको कार्वाही प्रारम्भ हुन्छ । सर्वप्रथम माननीय नेपालु चौधरी लाई समय दिन्छु ।

माननीय सभामुख महोदय सर्बप्रथम त म यो छैठौं अधिवेशनको सम्पुर्णमा सफलताको शुभकामना ब्यक्त गर्न चाहान्छु र साथै हाम्रो माननीय मन्त्रिज्यूले बिनियोजित बजेको सिद्धान्त निति उद्देश्य र प्राथमिकता टेबुल गर्नु भएको छ उहलाइ म धन्नयावाद दिन चाहान्छु र माननीय सभामुख महोदय खासगरि विश्व भरि फैलीयको यो महामरी बाट मृत्य हुने हरुमा सुरुमा हार्दिक श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्न चाहान्छु र साथै उहाहरुको परिवारमा धेर्य धारण गर्ने सक्ने शक्ती मिलोस भन्न चाहान्छु । राम्रो वास्तवमा हाम्रो देश मात्र होइन विश्वभरी अर्थतन्त्रलाई धरासाहि भएको छ यो कोरोनाको कारणले अहिले प्रदेश सरकारले बिनियोजित सिद्धान्त र बिधेयक माथि छलफल गरिरहेको छ र त्यसपछि सरकारको निति र कार्यक्रममा राखेको होला पछि पनि आउने हिलान तर यद्यपि सबैमा हामीले यो अपेक्षा छदा छदै पनि मान्य ज्युहरुको धेरै हुदाहुदै पनि सरकारले अपेक्षा अनुसार गर्न सक्छ र खास गरि अहिले हाम्रो देशमा लकडाउन भएको लगभग २ महिना ८ दिन बितिसकेको छ र यो समयमा बितेको च जस्तो मलाइ लाग्दछ र यो माननीय मन्त्रिले स्थानिय तहलाइ क्वारेन्टाइन ब्यवस्थापनको लागि सरकारले उपलब्ध

गरायको भन्ने कुरा हामीले प्राप्त गर्यौं तर हहहिले गाउतिरको अवस्था हेर्दा त्यो भारतबाट आयका बिभिन्न व्यक्तिहरुलाइबिद्यालयहरुमा राखेको छ र प्राय बिद्यालयहरु गाउको बिचमा रहेको कारणले गाउका जनताहरु त्रसित छन उहाहरुको भनाइ छ सरकारले यो क्वारेन्टाइन अलीकति छेमा बनायाको भय राम्रो हुन्थ्यो गाउको वविचचमा भएको कारनले गाउका जनाताहरुलाइ समस्या देखिन्छ भन्ने कुरा जनताको गुनासो छ त्यसलाइ पनि म अनुरोद गर्न चाहन्छु हामीले क्वारेन्टाइन बनाउ भन्या छौं तर जनताल हामीलाई जनताले यो बिद्यालय ह तर प्रदेशको माननीयहरुको कुनै भूमीका छैन भन्ने कुरा आएको तर पनि कार्यबिधिमा लास्टमा हनुगमन गर्न सक्नेछ भन्ने कुरा उल्लेख गरेको कारणले मन्त्रि ज्युले भुमीका सबैलाइ बाडेको छ भन्नु भको मलाइ लाग्दैन भुमीका हि सबैलाइ छ म आफैले माननीय मन्त्रि जिलाइ परश्न सोध्या थिय हाम्रो भुमीका के हो भनेर भन्ने प्रश्नमा उहाले अहिले त्यस्तो केहि पनि छैन तपाइहरु होम क्वारेन्टाइनमा बसिराखनुहोस भन्नु भाको थियो तर जनताले हामीलाइ प्रश्न गर्ने गर्या छन अहिले पनि प्रदेश सरकारको भुमीका शुन्य छ प्रदेश सरकारका माननीयहरु उपस्थित छैन स्थानिय तहका वडाध्यक्षसदस्य कोमात्र उपस्थिति छ भन्ने कुरा आको कारणले अलीकति सरकारले यलाइ फराकिलो पार्न पायहुन्थ्यो कि भन्ने मलाइ लाग्दछ र वास्तवमा जुन अहिले प्रदेश सरकारले १६ करोड स्थानिय तहमा पठाइयको कुरा छ त्यो १६ करोड रुपिया मध्ये पनि मलाइ लाग्छ सरकारले खर्च गर्न केको छैन त्यो बल्ल खर्च गर्न क्रम अगाडि बढेको छ अब यो खर्च भयो कि भयन भन्ने कुरा हेर्ने कल्ले हो अनुगमन गर्ने कल्ले हो यस सन्दर्भमा म सरकारको ध्यानाकर्षण गराउन चाहन्छु र वास्तवमा अहिले यो १६ करोड मध्ये स्थानिय तहमा स्थानियतहले जनतालाइ राहत बाडिरहदा धनगढि उपमहानगरपलीकामा यउटा न्युज यको थियो कि धनगढि उपमहानगरपालीकाले त्यहाका जनताहरुलाइ कुहियका चामल बाड्यो कुहियको चामल बाडेको कारणले स्थानिय जनता बाट बिरोध आयो र त्यो रुपिया गरेपछि धनगढि उपमहानगरपालीकाले आफ्नै वडाध्यक्षको संयोजकत्वमा छानबिन समीति बनायो र र ब्यापारिलाइ दोषि बनायको देखाइयो म के आग्रह गर्न चाहन्छु भने त्यो आफै बोक्सि आफै झाक्रि भयर काम गरपछि त्यसका लागि दोष जति अर्काको टाइकामा राख्ने आफु चाहि काम गरेको हामीले धान स्थानिय तहको जनप्रतिनिधि बाड्नेले ति बाड्ने ले आखाँ हेरेर बाड्नुपर्थ्यो कि आखा चिम्लेर बाड्नुपर्थ्यो भन्ने कुरा म यहा राख्न चहान्छु वास्तवमा अहिले हाम्रो सरकारले यो ०७७/०७८ को बिनोयोजित बिधेयक सिद्धान्त उद्देश्य र प्रमुख नितिहरु ले वास्तवामा संबिधानको भावना र मर्म अनुसार समेटेको त पाइयो तर भोली आउने नितिहरुमा सरकारले ति कुराहरु कसरि समेट्छ भण्ने कुरामा मुख्य कुरा छ र ति नितिअनुसार बजेटहरु बिनियोजित गर्छ गर्दैन भन्ने कुरा पनि हामीले हेर्न बाकि छ गयका दिनमा हामीले छलफल यउटा गर्छौं अनि आउने बेला फरक ढङ्गले आउने गर्छ त्यसकारणले आउदा दिनमा त्यस्तस कुराहरु नहोस भन्ने म सरकारको त्यसमा ध्यानाकर्षण गराउन चाहन्छु र अर्को कुरा धेरै माननीय ज्युहरुले उठाइसक्नु भएको छ हामीले बिदेश बाट फर्केका युवाहरुलाइ नागरिकहरुलाइ

नेपालमा स्वरोजगार दिने भनेका छौ स्वरोजगारको मलाइ लाग्छ अहिले सम्म खर्च भाको छैन होला सरकारले सबै युबाहरुलाइ कसरि दक्ष बनायर कसरि रोजगार दिन सकिन्छ बर्षमा हामीले तालीम हरु लगायत त्यसरा कार्यक्रमा बजेट बिनियोजित गर्न पायनौ र हामीले जनतालाइ दक्ष बनाउने भन्नछौ दक्ष जनशक्ति खोज्दा पाइदैन अनि सरकारले दक्ष जनसक्ति बनाउदैन भने हामीले दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्दैन भने दक्ष जनशक्ति कहावाट प्राप्त गर्ने यसकारणले सुखि नेपाली समृद नेपाल निर्माण गर्नाको लागि दक्ष जनशक्तिको आवश्यक छ सरकारले दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्न तर्फ पनि ध्यान देवस भन्ने कुरा म सरकारको ध्यानाकर्षण गर्न चहान्छु खासगरि माननीय मन्त्रि ज्यु हरुले पटक पटक अहिले गर्नु भएको छ यसरि अहिले कोरोनाको कारणले सबैभण्दा बढि लगानि स्वास्थ्यको क्षेत्रमा गर्ने अनि कृषिमा गर्ने पनि भाको छ वास्तवमा हमारो देश नेपाल कृषि प्रधान देश भएको कारणले गर्दा हामीले अहिले पनि धेरै खाद्यबस्तुहरु बाहिरबाट ल्याउनुपर्ने अवस्था छ म यो सरकारलाइ अनुरोध गर्न चाहान्छु । यो लकडाउनको समयमा हाम्रा नेपाली हरुलाइ कृषिमा आत्मानिर्भर बनायर जो हामीले भारतबाट ल्याउने गरेका खाद्य बस्तुहरु पुर्ण रुपमा बन्द गर्ने प्रयासमा लागनुहोस भन्ने म अनुरोध गर्न चाहान्छु वास्तवमा हिजो मात्रै माननीय सांसदले भन्नु भएको थियो हामीले यो सदनमा पटक पटक कि जनताहरु किसानहरु सिचाइको बेलामा खेतिको बेलामा सिचाइको सुबिधा हुदैन अनि बोरिङ गर्या छ सरकारले बोरिङ दिया छ शुलब शुल्क पाउने मीटर उपलब्ध गराउन सकेको छैन नेपाल सरकारले दिने भन्छ तर नेपाल बिद्युत प्राधिकरणले जनतालाइ त्यो मीटर उपलब्ध गराउन सक्या छैन अहिले सम्म त्यसकारणले सरकारले निति मार्फत उल्लेख भए पछि प्रत्येक किसानलाई कृषि मीटर उपलब्ध गरिने छ भन्ने कुरा पनिनितिमा वस भन्ने कुरा म राख्न चाहान्छु वास्तवमा क्षेत्र बिकासको सम्बन्धमा धेरै कुराहरु उठे अहिले सरकारले यो क्षेत्र ग्रामीण विकास कोषलाई बढाउँदै सांसद कोषको पनि व्यवस्था गर्नुपर्छ । उचित व्यवस्थापन गर्नुपर्छ ताकि समानुपातिक नीति आवस भन्ने म चाहान्चु अहिले यो सिद्धान्तमा राज्यका निर्देशित सिद्धान्त लगायतको थुप्रै सिद्धान्त समेटेको समावेशि कुराहरु दिगो बिकासका कुराहरु छुवाछुतका कुराहरु समेटिएको छ त्यस कारणले मलाई लाग्छ हामीले यसमा उल्लेख गरेर मात्रै पुग्दैन हामीले त्यसलाइ लागु गरिनु पर्छ धेरै माननीयज्युहरुले सुशासन विधेयकको सम्बन्धमा कुरा राख्नु भएको छ वास्तवमा यो विधेयक कार्यान्वयन गर्ने शासकले हो कि प्रशासकले हो भन्ने कुरा म राख्न चाहन्छु हामीले यो सुशासन विधेयक मलाई लाग्छ प्रशासकले कार्यान्वयन गर्नु पर्ने हो तर ति बिधेयकको केही अंश पनि कार्यान्वय नभएको हामीले पायौ त्यस कारण सरकारले ति बिधेयकलाइ कार्यान्यन गर्ने कुरामा अली बढी जोड दिनु पर्छ भन्ने कुरा म राख्न चाहान्छु ।धेरै कुराहरु आएका छन् बास्तवमा हामीले प्रत्येक बर्ष भन्ने गरेका छौं हामीले प्रत्येक नागरिकलाई स्वच्छ खानेपानी पुर्याउने बनाउँछौं भनेर हाम्रा नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख हुन्छ तर मलाई लाग्छ धेरै ठाउँमा हिजो जसरी अधुरो थियो खानेपानी टयाङ्की सपनाका कुराहरू अधुरो थियो त्यसरी नै अहिले पनि टयाङ्किहरु बाँडछन् उभिएका छन् आम नागरिकहरू

आम जनताहरु खानेपानी नपाएकोले सरकारको ध्यान आकर्षण गराउन चाहान्छु अनुरोध गर्न चाहान्छु प्रत्येक जनताले स्वच्छ खानेपानी पाउँने वातावरण तयार होस नीतिमा मात्र उल्लेख नहोस बजेटमा कार्यान्वयनको विषयमा अगाडि बढोस भन्ने कुरा राख्न चाहन्छु मैले यो कोरोना संक्रमणको बेलामा मलाइ लाग्छ यो पनि यउटा बिपद् हो । हाम्रो प्रदेशमा एउटा विपद् व्यवस्थापन समीति छ त्यो समीतिको मलाइ लाग्छ एक बर्ष भन्दा बढि भैसक्यो यो गत वर्ष हावा हुरि आउदा मात्र विपद व्यवस्थापन समीतिको बैठक बसेको थियो र अहिले यो बस्न आवश्यक थियो कि थिएन भन्ने कुरामा सरकारको ध्यानाकर्षण गराउन चाहन्छु र वास्तवमा मैले एउटा कुरा भन्नैपर्यो सिमामा हाम्रा देशका सशस्त्र प्रहरीहरु नेपाल प्रहरी खटिनुभएको छ सुरुगरेका छौं भन्ने गरेका छौ तर कतै कतै भारतबाट पनि मान्छेले राति राति सामान ओसार्ने अवस्था छ र एउटा उहाँलाई सञ्चालन परिचालन गर्ने मुख्य जिम्मेवारीमा हुनुहुन्छ र उहाँले चलाउने कुरामा सायद कहि कतै समस्या देखिएको छ कि मैले पटक-पटककुरा गरेको छु

माननीय रण बहादुर रावल

माननीय सभामुख महोदय, आज हामी प्रदेश सभा बैठक २०७७ साल जेठ १३ गते माननीय अर्थमन्त्रीले प्रस्तुत गर्नु भएको आर्थिक बर्ष २०७७/०७८ को विनियोजन विधेयकको सिद्धान्त, उद्देश्य र प्राथमीकता र प्रमुख नीतिको बारेमा केही भन्ने गरेको छु सभामुख महोदय, यो भन्दा अगाडि केही कराहरु भन्ने अनुमती चाहान्छु । कोरोनाको कारण हाम्रो देशमा झण्डै झण्डै ६ जनाको मृत्यु भइसकेको छ मृतकहरु प्रति श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न चाहान्छु तमाम नेपालीहरु अहिले दुखद परिस्थितिमा गुज्रिरहेका छन् उहाँहरूको स्वास्थ्य लाभको पनि कामना गर्न चाहन्छु र यहि सन्दर्भमा भर्खरै कल्लु रानाजी हामो महेन्द्रनगर कृष्णपुरका वडाध्यक्षजीको काम गर्ने सिलसिलामा यो कोरोना सम्बन्धी क्वारेन्टाइन ब्यवस्थापनको क्रममा मृत्यु भएको छ उहाँ प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न चाहान्छु । र यही सन्दर्भमा माननीय सभामुख मार्फत भन्न चाहान्छु मानीय मन्त्रिले पनि प्रदेश को योजनाहरु प्रस्तुत गर्ननु भो जुन आशा गरेको थिय यो अवस्थाको ब्यक्तिको काम गर्ने शिलशिलामा मृतय भयो मलाइ लाग्छ आज मन्त्रि बाट कोरोनाको सहित यति राहत भनेर उहाको परिवारलाइ आउछ कि भने रआशा गरेको थिय आयन अब सायद कुनै दिन त आउला त्यसपछि अर्को बिबिध कुराहरुमा बिशेस गरि स्वर्गीय निर्मला पन्तको कुरा गरौ स्वर्गिय निर्मला बोहराजीका कुरा यस्तै कृष्ण भुसालका कुराहरु तमाम उहाहरु प्रति फेरि हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न चाहान्छु उहाको परिवार प्रति समवेदना ब्यक्त गर्न चाहान्छु साथै नवराजजी हाम्रो जाजरकोट लगायत हाम्रो पश्चिम रुकुममा एउटा दलीत भएकै कारण यो बहुतै जघन्य अपराधिक काम यत्रो मान्छेहरुको मृत्यु बरण गर्नु पर्यो यो बहुतै नेपालको इतिहासमा बहुतै दुखदायी कुरा छ मलाइ यसले मलाइ लाग्छ हाम्रो प्रदेश सभाले एउटा विशेष प्रस्ताव ल्याएर संघिय सरकारको ध्यानाकर्षण गराएर उहाहरु प्रति पूर्णतया जिम्मेवार भएर उहाहरुलाई श्रद्धाञ्जली मात्र अर्पण गर्ने होइन एउटा विशेष चाहि आव्हान गरेर ती गलत मान्छेहरुलाई ती अपराधिहरुलाई तुरुन्त कारवाही गर्नुपर्छ

त्यो क्षेत्र भनेको विशेष गरि अहिलेको राष्ट्रिय राजनीतिमा नेकपामा निकै माथिल्लो दर्जाका बर्तमान माननीय जी बस्नेत जी पनि त्यही क्षेत्रमा हुनुहुन्छ । पूर्व माननीय जलश्रोत मन्त्रीजी पनि त्यही क्षेत्रमा हुनुहुन्छ त्यहा हाम्रो चाहि थुप्रै मान्छेहरु बहुतै महत्वपूर्ण व्यक्तित्वहरु त्यहा छन् त्यस कारण चाहि त्यसमा हामीले गर्नुपर्छ जस्तो लाग्छ अर्को सन्दर्भमा यो बन माफियाहरुको कारणले चौमाला तिर दिनेश राज जोशिलगायत तीन जनालाइ झण्डै झण्डै अस्ति मारिसकेको अवस्था थियो उहाहरुलाइ मार्ने धम्कि रातारात भाग्ने स्थिति आयो बन बैज्ञानिक बनको नाममा अहिले त्रयाभित मच्चिको छ कैलाली कञ्चनपुर सभामुख महोदय माननीय मन्त्रि जि पनि यहा हुनुहन्छ उहाक ध्यानाकर्षण भयो होला यस्ता ब्यक्ति हरुको मुद्दा दिन पनि गाह्रो मानेको थियो अहिले पनि त्यतिकै बसेका छन त्यसपछि पनि सरकार गम्बिर भयर आउला र उहाहरुको ज्यानको सुरक्षाको म आह्वान गर्न चाहान्छु र त्यसपछि स्वास्थ्य कर्मिहरु र सुरक्षाकर्मिहरु र कर्मचारिहरु र पत्रकारहरु यो अवस्थामा बहुतै गम्भिर अवस्थामा छन उहाले गरेको काम प्रति हामीले बारम्बार उहाहरुको उच्च मनोबल गर्नु पर्छ यस सन्दर्भमा संघिय सरकारले त केहि राहतको सन्दर्भमा यो भत्ताहरु ल्याको छ अरु कर्मचारिहरुको मा केहि भत्त हरु सुबिधाहरु गरेको छ त्यसप्रति पनि म ध्यानाकर्षण गर्न चाहन्छु यहि सन्दर्भमा म माननीय सभामुख मार्फत यउटा सानो यो भन्दा अगाडि सभामुख महोदय मैले यउटा राजनितिक सामाजिक चिन्तक लक्ष्मिप्रसाद पौडेल जिको भनाइलाइ अलीकति यहा जोड्न चाहान्छु यो समयसान्दर्भिक भएको हुनाले भन्छु यसो उहाको भनाइ के हो यो दोस्रो भो आधुनिक समयमा राज्यले शुसानको नारा दियको हुन्छ प्राचिन राज्यले पौरणिकताको कुरा गरेको हुन्छ जतातते शुख नारा लीयको हुन्छ आम जनताको संकट मुक्ति र समृदि नै राज्यको कर्तब्य हो भारि न बोके गलाको के काम पानी नबर्षाय कालो बादलको के काम हात्तिको के काम ढोणको लट्ठिको के काम छ थारो गाइलाइ कस्ले कुडो दिन्च र त्यसेले सुख शान्ति र सुरक्षा बाताबरणको दिन नसक्ने राज्यलाइ कसको बिश्वास यो परिस्थिति सुदुरपश्चिम प्रदेश सरकारकोच सभामुख महोदय र यसपछि म आजको बिषयमा जान्छु साभामुख महोदय ०७६/०७७ को बिधेयकको सिद्धान्त निति र प्रमुख योजना म सँग छ झण्डै झण्डै ९ पन्नाको छ ५९ बुदाहरु पनि छन त्यसपछि आर्थिक बर्ष ०७७/०७८ को पनि मसँग छ दुइवटै मसग छन सभामुख महोदु मैले अलीकति हेरेको छु बुइटैलाइ त्यसकारणले चाहि गतको उसमा ५६ वटा बुदा थियो सातवटा पाना थियो अहिले २ वटा पाना थपियको छ र तिनवटा बुदाहरु थपियको छ पहिलेको भन्दा अहिले माननीय सभमुख महोदय सर्सति हेर्दा समग्र रुपमा कोभिड १९ को कारण त्रमायम बयको बेला नेपाल त्रमायम भएको बेला छिमेकि राष्ट्र त्रमायन भएको बेला मलाइ मलाइ लाग्छ यो नितितथा कार्यक्रम यो प्रो बजेटमा छलफलमा केहि कुरा हरु ईन्डिकेटिक हिसाबले आउछ कि भनेको थिय त्यो आयन अब केहि दिनमा कल्पना छ र यसमा सर्सर्ति हेर्दाखेरि खासै भिन्नता छैन माननीय ज्युहरुले भनेको कुरा म दोहोर्याउन चाहान्न उहाहरुलो प्रष्ट भन्नु भएको छ सर्सर्ति कोरोनाको सन्द्रभमा पि पेष्ट जस्तै छ म ति पनि हेर दुटैको हेर्दाखेरि त ईभन ०७६

को बुदाहरु पनि हेर ति कुराहरु छुटेको छ जस्ततो बुदा न४,५,६ ,७ त्यसकारणले यो कपि नग्रनु भन्या पनि होइन रमारो कुरा कपि गर्नु पर्ने हुन्छ अब यो सन्दर्भमा मैले किन जोदेको भन्दा अहिले हामीले कस्तो सिद्धान्त अपनाउने कस्तो उद्देश्य अपनाउने प्राथमीकता हाम्रो के हो प्रमुख निति के रहेको छ यसलाइ मैले हेर अब यसो सिद्धान्त हरु हेर्दा त कति वटा जति छ भन्दा खेरि ९ देखि १५ सम्म बुदाको सिद्धान्त छ यसम मैले सर्सिर्ति हेरे ०७६ को पनि हेरे त्यसमा पनि फरक छैन म यसको डिटेलमा नजाउ समय कम हुन्छ मैले उद्देश्य हरु पनि हेर यसमा चाहि मैले सोच्या थिय अहिलेको उद्देश्यमा केहि भिन्नता आउला खास उद्देश्यमा पनि केहि भिन्नता छैन सभामुख महोदय म सर्सिर्ति हेर्दाखेरि के देख्दछु भने अहिले हामी जस्तो कि यहि प्रबृतिबाट हामी जाने हो भने यउटा प्रकृया पुर्याउने हो समयले हामीले ५ बर्ष छ जसरि पनि हामीले चलाइहाल्छौ भनेर गयो भने मलाइ लाग्छ यो असर सुदुरपश्चिममा मात्र होइन समग्र मा पनि प्रश्न चिन्ह आउने मैले देखिराखेको छु त्यसैले केहि कमीकमजोरि हाम्रो पनि होलान हामीले रियालाइज गर्न सकेनौ कि सबै सरकार पक्षकै होला भन्ने छैन अभिभाबक भएको हुनाले अली गम्भिर हामीभन्दा हुनुपर्छ कि भनेर मेरो प्रश्न अब यो यउटा इन्टेरेष्टिङ कुरा के आयो भने सभामुख महोदय बुदा न १२ १३ को मा यउटा बुदा चाहि जजो चाहि यसको बुदामा प्रष्ट लेखेको छ यो चाहि के छ भन्दा खेरि यउटा ९ न बुदामा लेखेको छ गत सालको यो पेज न २ मा लेखेको छ यसमा म पढ्न चाहान्छु यो मलाइ राम्रो लाग्या थियो गत सालको सरकारि तथा गैर सरकारि शुसान क्रियाकलापलाइ भ्रष्टाचार मुक्त पारदर्शि जवाफ देहि उत्तरदाहि सेवा र सुबिधाहरुको गुणस्तर सुनिश्चित गरिने छ बजेट प्रणालीलाइ सदृढ बनाउदै बित्तिय अनुशान पनि कायम गरिने छ भनेको कति राम्रो तर यसपलीको यले ठाउ पायो माननीय सभमुख महोदय यो बहुतै गम्भिर प्रशन छ त्यसकारणले म माननीय सभामुख मार्फत हाम्रो माननीय मन्त्रिहरु लइ भन्न चाहान्छु के साच्चिकै हामी लागेका छौ के साच्चचिकै हामी भ्रष्टाचारलाइ प्रेरणा दिइराखेका छौ कि भन्ने प्रत्याभृति यहाबाट देखिन्छ सभामुख महोदय त्यस्तै के च भन्दा खेरि केहि कुराहरु अप्रिय हुन सक्छन यहा ति कुराहरु सभामा राख्न आवश्यक ठानेर मैले यि कुराहरु राख्दै छु यहा अरु हेर्ने कुरामा जस्तो १५ न मा राखेको राम्रो पक्ष अवलम्बन गर्न खोजेको कुरा पनि म यहा सभामुख महोदय अब यहा पुजिगत रुपमा नि अभिबृदि गहराइने भन्ने कुरा पनि आयको छ ठ्याक्कै अनि १५ मा मैले के आशा गरेको थिय भने अहिले बिगतमा हो यउटा सन्तुलीत दायरा हुनुपर्छ पुजिगत खर्चको हिसाबले यि यावत कुराहरुमा निश्चित कुराहरुमा हुनुपर्छ हामीले बारम्बार भनेकै कुराहरु हो यहि सनमा यहि रोष्टमबाट माननीय सभमुख महोदय अहिले को बेला भनेको के हो कुरा गम्भिर अवस्थामा देश गुज्रिरहेको अवस्थामा छ आज हरेक अफिस लकडाउनमा हरेकले काम गर्न सक्ने अवस्था कमै छ माननीय सभमुख महोदय यस्तो अवस्थामा पनि पुजिगत खर्च अभिबृदि गर्ने गरि भनेको आफ्नो यमय सन्दर्भमा जुन समयाअनुकुल बजेट ल्यायर जन अहिले त पुजिगतरुपमा बढि होस चालु भन्दा पनि किनभने ठुलोठुलो राहत केबल श्रमीकलाइ मात्रै

होइन अन्य व्यबसायला होइन होटेल त्यस्तै बिग्रिराखेको छ तिनिहरुलाइ पनि वाच्न पाउनुपर्छ त्यसैले त्यो दिदाखेरि पुजिगत भन्दा चालुखर्च बढि जान्छ त्यसकारणले यो बिषयमा मेरो ध्यानाकर्षण भएको छ सभामुख महोदय अहिले त्यसैले यो बिशिष्ट प्याकेजमा आउला कि भनेको त्यसबारेमा पनि बोल्न सकेको चैन त्यसैले यक किसिमले परम्परागत हिसाबले ठिक छ कर बाहेक पनि आइराखेको छ माननीय सभमुख महोदय सदस्यहरुको सन्दर्भमा अलीकति दुरदर्शि र अलीकति लक्ष्य र दिर्घकालीन र रणनितिमा अलीकति छुनै पर्च हामीले बिगतमा पनि सल्लाह सुझाव दियकै थियो तर त्यहि कपि र पेष्ट को आको छ समस्या के हुन्छ भन्दा खेरि हामीले हाम्रो चेन अफ कमाण्डर जसरि माननीय मन्त्रिहरुले गर्दाखेरि कर्मचारिहरु सबैले गर्नु हुन्छ जस्तो लाग्छ मलाइ सबै बिशेसज्ञ हुदैन यस बिषयमा यो कुराहरु नि अगाडि गाको छ त्यसकारणले के छ भन्दा खेरि यो समाजवाद उन्मुख को लागि क मा राखेको छ यो बिगतमा पनि राखियो त्यो भन्दा पहिला पनि राखियो जहिले पनि राखियो कुरो वर्ता माननीय ज्युहरुले पनि प्रष्ट रुपमा यहा राखेकै थिय के हो कागजमा लेखिने मात्रै समानुपातिक हो कि मैले यशो सोचे म पनि नेपाली कंग्रेस यउटा सिपाहि भनेको नाताले मैले सोधे के हो त समानुपातिक भनेको यो आउछ तर कार्यान्वयनमा आउदैन मेले भन्न चाहान्छु बिपि कोइरालाको भनाइ के भन्नु हुन्त्यो भने प्रजातन्त्र भनेको वास्तवमा आदर्श र सिद्धान्त हुनुपर्च राष्ट्रियता भनेको त अडान नै हुनुपर्छ अनि त्यसपछि भने समाजबाद भनेको यउटा त्यो हो जसले सम्पुर्ण समाजको प्रगतिलाइ पछाडि परेको बर्गलाइ सहित खल गरिन्छ र यो साच्चिकै मैले सोच्या थिय र यहा हेरेको त यो केहि छैन अनि त्यसको लागि के भन्या छ त कसरि मापन गर्न सकिन्छ समाजबाद यउटा राष्ट्रिय यकता चाहिन्छ भोली यो प्रदेश यकता पनि चाहिन्छ अनि त्यसपछि अन्डरईस्टयान्डिङ तलको बर्गलाइ ल्यायर उनिहरुको माथि उठाउन सकिन्छ भन्ने हिसाबको चाहिन्छ त्यसलाइ माध्यम भन्नु भाको छ उहाले सैद्धान्तिक जस्तो यकताको समन्वयकारि भु मीका काको कुराहरु चाहिन्छ जसले गर्दा समाजबाद लाइ माथि ल्याउन सकिन्छ अब कागचमा आयका थेउरि म भन्न चाहान्न माफ गर्नुहोला भन्न खोजेको केबल त्यो ल्यायर राखेर मात्र के हुन्छ यो अहम प्रश्न छ यहा अर्को यहा राखियको छ दिगो आर्थिक बिकास भनेर अब यो दिगो भनेको के हो मत आफै पहिले त के ठान्थे आफुलाइ बातावर्ण सम्बन्धिको हो अलीकति केहि अध्ययन गर्या छ कि भन्ने ठान्थे तर यो २ बर्ष मेले के पाय भने देखि यो दिगो भन्या के हो भने देखि दिगो को ठ्याक्कै उल्टो त्यलाइ भन्छ दिगो ब्यवस्थापन भन्दो रहेछ अनि जस्तो बैज्ञानिक बन व्यवस्थापन भन्यो माननीय सभामुख महोदय मन्त्रि जि यहि हुनुहुन्छ उहालाइ म के भनु बैज्ञानिक त नाम हेर्नुस त कति राम्रो छ काम हेर्नुस त बाफ रे बाफ सबै क्षेत्रहरु अहिले त्रयानम अवस्थामा छ कञ्चनपुरको फड यरिया के रे यो गर्न सक्ने क्षमता भएको कैलाली र कञ्चनपुर अब अहिले के हि हाम्रो राम्रो कामको कारण प्रदेश काम र योजनाको कारण मरुभुमी हुदै छ हाम्रा सन्ततिहरुले हजारौं बर्ष गाली गर्ने स्थितिमा हामी पुगेका छौं ठिक छ हामीले रम्रो काम गर्न सकेन भने बिगार्न त भयन नि कमसेकम सुक्ष्म तरिकाले अध्ययन त गर्न पर्यो

यहा लेखिदियो दिगो ब्यवस्थापन लेख्ने बेला लेख्ने काम सबै उल्टो जति पनि संवेदनशिल चुरे भागको आज दोहनको स्थिति यस्तो छ यसबारे म ब्यापक भन्न चाहदैन त्यसकारणले चाहि यि कुरहरुले मलाइ लाग्छ हिसाबले हामीले सोच्नुपर्च कि भन्ने मेरो माननिय ज्युहरुलाइ अनुरोध छ सभामुख मार्फत अब आयो प्राथमीकताको हिसाबले म त आफै त्रसित छु प्राथमीकताको हिसाबले म किन त्रसित छु भन्दा खेरि यति प्राथमीकता छन कि अहिले म त सोच्या थिय म त लाटो मान्छेले यसो अहिलेको प्राथमीकता के होला कोरोना भाइरसले त्रयानम अवस्था छ बिदेश बाट आउने प्रवासहरुलाइ कसरि व्यवस्थापन गर्ने कुरा होला यसको लागि केके कृषि रोजगारि बढाउनको लागि के के होला देखिन्छ नि पहिला कुरा केहि बिगतका योजनाहरुलाइ राखेको हुनाले बनाउनुपर्ने होला बनाउनुपर्ने चिजमा यहा हेर्नुस त माननीय साभामुख पेज न ४ मा १७ बुदादेखि लीयर म त भन्नै नसक्ने अवस्थामा भय ५७ सम्म छ यति प्राथमीकता प्रदेशमा अब साच्चिकै हामी त कहाकहा पुग्ने भयौ अब यस्ता कुराहरुमा माननीय सभामुख महोदय म प्रदेश सरकारलाइ भन्न चाहान्छु हामीकहा चाहि अड्किराखेका छौ हाम्रो प्राथमीकता के हो त्यो पनि अलमल मा छौ ठिक छ प्राथमीकता मा साधारण छौ ठिक छ योजना अहिलेसम्म कोरोनाभाइरसको कारणले कहिलेसम्म ठिक हुन्छ त श्रावणसम्म ठिक हुन्छ कि भदौ सम्म ठिक हुन्छ कि यक बनाउनुपर्छ कि त्यसपछि प्लान बि हुनपर्छ अर्को सम्म असार सम्म जाने भो भने के गर्ने त यस्ता कुराहरुलाइ प्राथमीकता दिनुपर्छ जस्तो लाग्छ ति कुराहरुको ह्वान यहा दिनुपर्छ द मर्निङ सो ब दे बिहानले दिनको आभास दिन्छ यो योजनाले आउदा योजनाले आउदा योजनालाइ कसरि काम गर्छ भन्ने म यसमा धेरै कुरा गर्न चाहान्न समय कम च त्यता म जादिन त्यसैले अब निति सन्द्रभमा म त्यति अब हेर्नुस ३३ वटा बुदा छ अब हेर्नुस कहा छौ हामी कहा पुगेका छौ अब यो निति हेदा खेरि त बाफरेबाफरे अब म त आफै भन्नु हुदैन यउटा राम्रो बुदालाइ कृषि जन्य पदार्थको भण्डारण उत्पादन र बजारिकरणमा प्रदेश सरकार संघिय सरकारको चमा कार्याक्रम निर्माण र गर्ने निति अबलम्वन गर्ने देखिन्छ त्यसको लागि म धन्यवाद दिन चाहान्छु तर सर्सर्ति ३३ वटा बुदा राखेर मान्छेलाइ उल्लु पारनु चाहि त्यति राम्रो हुन्न कि भन्ने भनाइ राख्न चाहन्छु माननिय सभामुख महोदय मेले अलीकति यो बहुतै महत्वपुर्ण बिषय हुनाले मलाइ लाग्छ गरिमामय सभालाइ हुन सक्छ भने केहि समय अनुरोध गर्न चाहान्छु अब यहि सन्द्रभमा मैले यहा जोदे माननीय सभामुख ५८ मा के लेखेको छ भने माननीय सभामुख महोदय कुल ग्राहस्त उतपादनको बृदिदर ४.४५% हुने अनुमान गरेको छु यसमा बास्तवमा हाम्रा साथिहरु बहुतै खुसि भयका छन यसमा मलाइ एउटा उदाहरण दिन मन लाग्यो हाम्रा ४ जना साथिहरु बिद्यार्थिहरु थियो यकजनाले भन्यो मेरो त टप भय नि के हो यो टप भनेको माक्स छोड न यार ५ जनामा टप भय भन्यो पास मार्क कति हो भन्या त पास मार्क कति थियो होला त तेरो कति आयो त मेरो त ११ आयो अनि अर्को कति आयो ४ आयो अनि त्यो ११ र के भन्यो भने म त टप भय म त भोज खुवाउछु भन्यो पास कति हो भनेर सोध्दा खेरि त २०माक्स यो अवस्थाको सुदुरपश्चिम

हामी बहुतै गम्भिर तरिकाले त्यसैले यलाइ के छ बन्दा पहिला सोध्नु परो निगत शाल हाम्रो कुल ग्रास्तको कति प्रतिशत छ हामीले उहाहरुले भन्नु भाको छ त्यो के छ भन्दा खेरि ६.३७ हो अहिले भन्नुहुन्छ हिमाली भेग आज ३/३ जिल्लाहरु छन देखि लीयर दार्चुलाको 'छन के छ त यहा ०.८९ छ मध्यपहाडिमा हाम्रो ४ वटा जिल्लाहरु छन के छ १.८९ छ गत सालमा त्यति राम्रो हुदाखेरि अब तराइमा अलीकति जम्मा ३.७५ छ भने पछि अहिले हामी यकदम रोमाञ्चित छौ ४.६७ भयो भने उत्दादनलाइ प्रभाबकारि पार्न १८ वटा सेक्टर चाहिन्छ सेक्टरमा वास्तवमा हामीले त औधोगिकरण नै गरेका छैनौ हामीले त अन्धाधुन्द हिसाबले उद्योग व्यवासाय चलेको छ हाम्रो कृषिमा पानि पर्यो भने राम्रो हुने हो यसपालीको उत्पादन नै घटिराको छ त्यसले म भन्न चाहन्छु त्यसैले म केहि कुरालाइ मनन गर्दै केहि कुरा माननीय सभमुख महोदय यउटा के छ भन्दा खेरि सुदुरपश्चिमको के हि ८०-८५% जति जनता परम्परागत पशुपालन कृषि पेशामा छन त्यसैले प्राथमीकतामा ध्यान मानव बिकास सुचाङ्काङ्क हुनुपर्ने कुराहरु त्यसपछि जसरि नेपालमा यति छ भन्ने कुरा थाहा छ म यो दोर्याउन चाहान्न सुपका बाहेका अन्य जिल्ला पछाडि छन त्यसैले पकेटवाइ हामीले समाधान गर्ने पर्ने हुन्छ सुपको चाहि यो मैले प्रष्ट भनि सके यो आर्थिकस्तरको जिबिबि भनौ पिसिआइ भनौ म डिटेल भन्न चाहदिन गरेपछि कहा पुगेको छ यो सुदुरपश्चिम त्यसकारणले हाम्रो यो सुदुरपश्चिम काहा छ हामीले अलीकति यफोर्डको खाचो छ अलीकति राम्रो बिषय सल्लाहको जरुरि छ अहिले सुदुरपश्चिमलाइ केबल योजना आयोग ल्यायौ त्यो अहिले लोकसेवा आयो कर्मचारि छैन भनेर भाषण गर्ने यहा लोकसेवा आयोग बिधेयक पास प्रमाण गर्नु पर्ने लोकसेवा आयोगको मीटिङ्ग त यउटा बस्दैन स्वरोजगारको कुराहरु गरिन्छ ठुलाठुला अरबौका का राख्ने भन्ने मात्र जस्तो छ मानणीय मुख्य मन्त्रि र अर्थमन्त्रिको भनाइ के थियो भने पैसा कहा राखने भनाइ छ तर को रोजगार दिने को बेरोजगार दिने भन्ने बिषयमा चिन्ता छैन त्यसैले माननीय यो बहुतै महत्वपुर्ण छन त्यसकारनले सुपमा अहिले ह्युमन ईन्डेक्सको कुराहरु म डिटेलमा भन्न चाहान्छु समय छैन यसै सन्दर्भमा अब यउटा ठुलो जिज्ञासा के छ भन्दाखेरि बिगतका आ.ब हरुमा अनुगमन गरियका योजना कार्यान्वयन बारे के भैराखेको छ यो समीक्षा गर्नु पर्छ कि पर्दैन यो लाइ यहाबाद हटाउनुको कारण के हो शुसानमा प्रष्ट लेखेको छ म त श्रि माननिय सभमुखले प्रमाणिकरण गरेको चिज हो पास भैसकेको हो त्यो हरेक महिना असारको अन्तमा पास भैसकेपश्चात साउनमा के गर्ने त्यसपछि ३ महिनामा के गर्ने भन्नेमा प्रष्ट छ यदि त्यो गरियन भने त्याहा चाहि अबैधानिक हुन्छ बुजिसक्या छौ अब माननिय ज्यु हरु यति सम्मानित तरिकाले अगाडि बढिसकेका छन यि कुराहरुलाइ बहुतै ध्यान देवस यो सरकारले जति सक्दो छिटो अस्ति भर्खर यो बर्षको यो बिगतको त छोडिदेउ ,माफ भयो अल्पकालीन मा त्यो पनि अध्ययन ग्रयो त्यो पनि थाहा छैन हामीलाइ त्यसपछि २५ अरबको बजेट भो ०७५/०६६ मा झण्डै ५४/५५ अरबको भैसक्या छ खर्च कति भयो यो प्रदेश सभाका सम्मानित मान्यहरु प्रदेश सबैले बुज्नुपर्दैन त्यसैले जति गम्भिर प्रश्नहरु उठेको छ र योजनाहरु बन्ने अन्तिम आवरमा आयर कार्यान्वयन

गर्ने प्रबृति हरेक बर्ष झन बढ्ला भन्यो घट्तै छ अब संकल्प प्रस्तावको रुपमा आउनुपर्ने स्थिति छ त्यो ४ वटा आर्थिक बर्षामा र योजनाहरुमा कहाकहा र कोले कहा काहा दमन गर्यो र यो योजाना सम्मान गरि यो ब्यवस्थापिकामा के गरि पास गर्ने हो थाहा छदै छ कि यो ठुला ठुला ६ अरबका डल्ला बजेटका क्याबिनेटले पास गर्न पाउछ कहि छ त्यो त्यसकारण प्रष्ट के हो भने ब्यक्तिगत रुपमा आक्षेप कसैले नठान्नुस बिधि र नीति के हो भने एउटा लोकतन्त्रको बहुतै राम्रो पाटो के हो भने बिधि अहिले हामीले बिधिलाइ टेकौला तर समय प्कारणान्त त्यो बिधि कहिल्यै काननु भन्दा पछाडि पर्दैन त्यो ईतिहासले देखाइसकेको छ त्यसकारणले म माननीय सभामुख म ध्यानाकार्षण गराउन चाहन्छु आफुले गरेका सम्पुर्ण कुरलाइ गरेर यो प्रदेश सभामा ल्याइयोस गरेका योयो कामहरु आवस २ महिना भित्र गरेका कामहरुको बारेमा अलीकति आयो धन्यवाद दिन चाहन्छु माननीय मन्त्रिलाइ तर केले के दिनुपर्थ्यो यो चैतको आजसम्मको कामहरु किनभयनन् त्यो त आयन नि त प्रदेश पुर्बाधार बजेटको अख्तियारि जेठ २ गते आउने अरु के भयो बिगतका महिनाहरु त्यो झुट हो पर्यटन सम्बन्धिकको कुरालाइ माननीय सभामुख महोदय गम्भिर २ करोड ७४ लाखको कर्णाली करिडोरको बजेट थियो त्यसतै महाकाली करकिडोरको थियो आज कहा छ के यो कोभिड १९ ले रोक्यो आज पुर्बाधार सम्बन्धिको स्वागत धार कैलाशद्वार बनाउने भन्ने अहिल सम्म ठेक्का भयो गेट बनेन धेरै मान्छेहरु आउछन जान्छन भनेको के यो कोभिड ले रोक्यो त्यसकारणले यसको जिम्मेवारि हुने कि नहुने सम्बन्धित मन्त्रिहरु यसो दायाबाया हेर्ने र कर्माचारि मेरो त बिबादछ भन्दिने काम नगर्दै भैगो अनि प्रदेशको सरकारको जनतालाइ अनुभूति हुन्छ आज तयो किताबमा ल्यायका योजनाहरु पनि कार्यान्वयन गर्न नसक्ने माननीय मन्त्रिलाइ सभामुख मार्फत भन्न म चाहान्छु वास्तवमा सभामुख ज्युलाइ म अनुरोध गर्न चाहान्छु यो गरिमामय सदनमा त्यस्ता मन्त्रिहरु जसले आर्थिक बिचलनगरेका छन के नेपाली जनताको शुदुरपश्चिमका जनताको नाममा आयका बजेटहरु लाइ पनि दमन गरेर मनपरि गरेका छन तिनिहरुलाइ खोइ कारबाहि गरेको अनि हामी कराउदै जाने मनपरि गर्दै जाने सामजिक बिकास मन्त्रालयका कुराहरु जस्तो तपाइको बारम्बार देश भरि उठ्या छ यम्बुलेन्सका कुरा ठिक छ उहाले बदमासि नगर्या होला तर आउनुपर्यो नि स्वत पत्रको रुपमा त्यसै गरेर अल्ट्रासाउण्डको कुराहरु आउनुपर्यो कुराहरु आउनुपर्ने थियो त्यसकारणले म माननीय सभमुख महोदय मार्फत बहुतै गम्भिर कुराहरु म यहा भन्न चाहन्छु अहिलेको कुराहरुमा दिगो बिकासको लक्ष्य प्राप्ति कहा छ खोइगरिबि राष्ट्र बाट २०२२ भित्र झनै हामी स्तरउन्नति बढाउने भनेर निरन्तर संघिय सरकारले गरेर आयो अन्तराष्ट्रिय जगतमा हामीले साइन पनि ग्रयौ र त्यो अवस्था कहा छ र हामी झन तल झर्ने हो कि अब कोरोनालाइ दोष दियर पुग्ने हो कि नर्स साउथ डिभिडको रुपमा उहिल्यै यावत रुपमा हामीले त्याहा ब्यवस्था गर्ने उत्तर दक्षिणको बाटो आज भारत र नेपाल द्वन्द भैरहेको बेला आज नर्थ साउथ डिभिडि बढायको भय केहि काम गरेको भय आज हामीलाइ कति राहत हुन्थ्यो होला यो पनि हामीले त्यसैले मैले क्षामा माग्दै

प्रदेशका योजनाहरु खोइ यउटा सानो शिक्षा स्वास्थ्य सम्बन्धिको पुर्वाधार देखि लीयर यउटा सानो खुटियाको बाटो यहादेखि यो हसनपुर देखि खुटियाको १० किमी बनाउन सक्ने हामीसणग क्षमता छैन गम्भिर प्रश्न उठेको छ माननिय सभामुख महोदय त्यसकारणले अब म लाष्ट र अन्तमा क्षमा चाहान्छु अब स्वास्थ्य सम्बन्धिमा हरेक पालीकामा यसपालीकाको बजेटमा आउन सक्नु प्रयो कमसेकम र क्वारेन्टाइनहरु साच्चिके WHO को मापदण्ड अनुसारको जति कम बनाउ बरु मापदण्ड अनुसार बनाउ यहा पनि मैले हेरको छु त्यो कोरोनाको भन्ने साथै त्यो वान म्यान यउटा बेड सँगै यउटा ट्वाइलेट पनि हुनुपर्छ कहा चाहि त्यलाइ कोरोनाको अस्पताल भनिन्छ नत्र चाहि त्यो यउटा अहिले बनायको पनि क्षमा गर्नुहोला बनायको पनि के हो भने क्वारेन्टाइनलाइ फिट हुने छैन अस्पताललाइ फिट हुने छैन हेर्नुहोला मापदण्ड हेर्नु होला मैले भन्या मापदण्ड नहेर्नुहोला माननीय म भन्न चाहान्छु त्यसकारणले शिक्षाको हकमा पनि अरु केहि चाहिदैन संबिधानको धारा २०७२ भाग ३ मा उल्लेख गरेको छ ।

माननीय बलदेव रेग्मी

माननिय सभामुख महोदय सर्बप्रथम सुदुरपश्चिम सभाको छैटौ अधिबेशनको पुर्ण सफलताको शुभकामना ब्यक्त गर्न चाहान्छु आ.ब ०७७/०७८ कालापानि लीपुलेक बिश्वाभरि माहामारिको रुपमा कोरोना भाइरस कोभिड १९ का कारण ज्यान गुमाउने साम्पुर्णलाई हार्दिक श्रद्धाञ्जली ब्यक्त गर्दछु | रोगबाट संक्रमीत सबैलाई सिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु । शोकाकुल परिवार पर्ति गहिरो समबेदना ब्यक्त गर्दछु र यस अभियानमा लाग्ने सबै लाई हार्दिक कदर ब्यक्त गर्दछु । बिशेष गरेर सरकर को पुर्बबजेट छलफल बिस्वभरि फैलीयको कोरोना को सम्बोधन भैरहेको बेला मैलेपनि सुझाब राख्ने अनुमति चाहन्छु सभामुख मार्फत म महाराष्ट्रबाट आयका ब्यक्तिलाई सम्बन्धित बोडरमा अलीकति समस्या भयहोला र बिशेष गरेर तराई बेल्डका कञ्चनपुर र कैलाली नजिकमा पहाडमा जानेलाई समस्या भयपनि निरन्तर रुपमा प्रयास भैरहेको र यल्लाई समबोधन गर्न आबस्यक देखिन्छ बिशेष गरि यो स्वास्थ्य क्षेत्र रोग बाट संक्रमीतको लागि समस्या भएपनि तेसको आबस्यक सामाधानको लागि ब्यबस्था गर्नु पर्नेछ । सरकारले बिशेष गरेर गाउ पहाडमा पनि त्यसको ब्यबस्तापन को लागि पनि पुर्ब बजेटमा छलफलको लागि म आफ्नो भनाई राख्न चाहन्छु प्रबास बाट आइसकेपछि रोजगार को लागि देशमा पनि समस्या छ | करेन्टाइनमा बस्नु भएको छ काम गर्न नपाएको अबस्था छ र बिदेशबाट आएका निम्ति तेस्रो मुलुक हो भारत बाट आयकालाइ पनि सरकारले अब त्यसको सम्बोधन गरि सकेको छ बजेटमा प्रष्ट रुपमा त्यसकालागि पनि म सरकारलाइ धन्यवाद दिन चाहान्छु बिशेस गरि सरकार बाच्नका लागि पाउने अधिकार हो बाच्नका लागि बरु अन्य क्षेत्रको बजेटलाइ कटौति गरेर भय पनि स्वस्थ्य क्षेत्रमा कोभिड १९ को लागि बजेट ब्यव्थापनमा कन्जुसाइ नगरोस किनकि जनताको रक्षाको लागि सरकार सफलता हुन्छ बिशेस गरेर यो आ०ब २०७७/०७८ को बि नियोजित बजेट को सन्दर्भमा सरकारले धेरै राम्रो मीहेननत गरेर यहा निति पेश गरेको छ यसको बारेमा भारत अथवा तेस्रो मुलुकवाट आउने को लागि

खाद्य सुरक्षा रोजगारिको व्यवस्था पनि गरेको छ लोकतन्त्रको जनताको घर दैलोमा पुर्याउने ऐतिहासिक लाइ पनि यले सम्बोधन गर्ने खालको प्रदेश सरकारको संस्थापक योजना मानव साधन र बित्तिय व्यवस्थआ त्यलाइ पनि यले सम्बोधन गरेको छ बिगतको निर्बाचन मार्फत अनुमोदित चुनाबि पर्तिबद्दतालाइ पनिसमेटियको छ बिशेस गरि यसका चुनौतिहरुलाइ पनि बेरोजगारिका लाइ स्वारोजगार बनाउने कृषिमा आधारित हासिल गर्न उत्पादक्व बृदि गर्दै खाद्य सुरक्षा पोषणको व्यवस्था सुधार्ने गुणस्तरिय आधुनिक प्रदेश प्रणालीको व्यवस्था गर्ने आन्तरिक उत्पादन देखि निर्यातको व्यवस्था गर्ने खालको निितत लीयको छ बिशेसे गेरेर पहाडि जिल्लाको लागि पनि यसले बिशेस सम्बोधन गरेरको छ निति तथा कार्यक्रमले बिशेस गरेर सरकारले यो निति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरेको छु यसको लागि म धन्याबाद दिन चाहान्छु म बाजुराको लागि थोरै कुरा राख्न चाहान्छु बाजुरामा ९० वटा आईसोलेशन तयार भैरहेको अवस्था छ २९०० वटा भारतबाट गैरहेका छ्न भने देश भित्रबाट १००८ जना गयका छ्न बच्चको मृत्यु भएको खबर मैले बिहानै पायको छु बुढिगंगा नगरपालीका १ बस्ने बर्ष २ कि आज बिहान उहाको मृत्य बयको छ र मृतक प्रति हार्दिकश्रदान्जली अर्पण गर्न चाहन्छु र परिवार प्रति प्रकट गर्न चाहन्छु र बिशेस गरेर यहा सरकारको पुर्ब बजेट निति सम्बन्धमा केहि कुराहरु टिकाटिप्पणि रहेका छ्न साच्चै भन्ने हो भने आँखा चिम्लेर हेर्यो भनेउज्यालो देखिदैन अली राम्ररि हेर्यो भने केहि उज्यालो देखिन्छ र यहि अध्ययन गरेर हेर्ने हो भने आदरणिय मीत्रहरुले यहा कमा फुलीस्टप कति के भन्ने प्रष्ट अध्ययन गर्नु भको छ अब यहाभन्दा अध्ययन गर्न जानु हुन्छ भन्नेमा किनकि यहाले समेट्न पर्ने कुरा आको छ स्वाभाविक रुपमा परम्परताको निरन्तारताको कुरालाइ पनि यहा टिकाटिप्पणिको बिषय बनेको यहा भन्दा अगाडि पनि धेरै सरकार थिय र परम्पराताको निरन्तरता नै अहिले केहि फेक ढङ्गले ति पुर्बबजेटहरु प्रस्तुत भय यलाइ पनि अली गहन ढङ्गले लीनुपर्च सायद अब अनुशासनको कुरा सबै काम लाग्छ यहा अब तपाइहरुले हामीहरुले यक छिन नपाउदा त झन सत्ता त्यो खालको स्थिति रहन सक्छ त्यसैले मैले यउटा थोरै कुरा पनि राख्न चाहान्छु सभामुख महोदय बिशेस गरेर यो सरकारकोपनि हामी म यसो यो सचिवालय भिजिट गरेर आयको छु बाटोमा जादाखेरि हामीले जो हाम्रो सवारि चालक हुनुहुन्थ्यो हामी चालक देखि निकै डराउने प्रने हुन्थ्यो हामी माननीय थियौ तर हामी चालक प्रति बढि ध्यान दिन्थ्यौ कतै चालक ले निको नपारे पछि गाडि यक्सिडेन्टमा पर्दिने हो कि त्यसमा चिन्ता हुन्थ्यो त त्यहा पनि सरकारको पनि चालकहरुको उत्तेजना अली बढि उत्साह हो कि शुरुमा उहामा गाडि चलाउने बढि देखियो अनि त्यो बेलामा गाडि त गयो चलाउदा चलाउदा त्या पुर्याउदा यो अली बढि चलाउनु भयो त्याहा चलाउनुहुदैन भन्ने खालको परिपाटि पनि छ र त्यो गर्या त्यो ठिकै छ भन्दा खेरि हिलोमा भासियो अब हिलोमा भासिदाखेरि हामी त के भन्छ प्राबिधिक गडबड भएको हो त्यसैले राम्रो छ भन्छौ तर दुनियाले देखिसके यो हिलोमा भासिसकेको छ त्यसैले अब यो ले पनि अलीकता गति दिने कुरामा तपाइहरुले प्रतिनिधि हुनु भएको छ त्यसमा प्रतिन धित्व गर्ने यहाभन्दा खेरि धेरै राम्रो राम्रो कुरा

आउछ्र यहा तल माननीय ज्युहरुलाइ भन्दा यक खालको सम्बन्ध रिलेसन राख्न पनि आवश्यक हुन्च यहा सरकारले काम गरेको छ यो सरकारको प्रभाव त पहाड तिर यहा बिकास टन्नै भयो तर पहाड तिर सरकारको भुमीका छ प्रदेश सरकारको भुमीका महत्वपुर्ण छ अस्ति सरकारले दियको सहयोग पनि त्यहा प्राप्त भएको छ प्रशस्त भयर होकि अब यहा नदेखियको हो अब त्यो पनि बिकास टन्नै छ फेरि नदेखियको पहाडमा केहि कुरा सरकारको देखियको छ गरेको छ त्यसैले गरेको कुरालाइ हामीले ठिक काम गरेको लाइ पनि यउटा सम्मान गर्नुपर्छ दिने पनि आफ्नो तर्फबाट कोसिस गर्नु पर्छ त्यसैले यहाहरुले आफ्नो तर्फवाट आज यो निति तथा कार्यक्रम माथि छलफल भैरहेको छ यसमा मन्त्रि जि हरुले पनि यकै खालको भयर राम्रै खालको कार्यक्रम ल्याउनु भएको छ यसमा सबैको राय सुझाब आयको छ यि सुझाबलाइ तपाइले संकलन गरेर अगाडि बढेपछि सरकारले यउटा गति लीन्छ सरकारले गति लीयपछि हामीले पनि यउटा आनन्द आउछ्र यो अहिले बिरोध भएको छ त्यो बिरोध भनेको व्यवस्था को बिरोध हो संघियताको बिरोध हो प्रदेश सरकारले केहि गरेन प्रदेश सरकार केहि होइन भन्छन केहि होइन भने पछि यो चाहि यो कुरा पनि यउटा समस्याको बिषय छ हुदाहुदै पनि सरकारले गर्नुपर्ने कामहरु धेरै नगरेको अवस्था छ धेरै समवेदनशिल नभएको अवस्था छ सरकारले जुन गति लीनुपर्ने थियो जुन हपेक्षा थियो त्यो अपेक्षा नभएको कुरा जम्मैलाइ यउटा अवगत भयकै कुरा हो यसका साथसाथै बिशेस गरेर यो मैले शुसान बिधेयका सम्बन्धमा जति खेर शुसान बिधेयक आयो त्यतिखेर धेरै बिगारि सक्यो शुसान बिधेयक सरकारलाइ गति दिनका लागि थियो वास्तवमा यदि शुसान बिधेयकलाइ सरकारले अनुसरण गर्देको भय आज पार्टिको संसदबाट पनि यउटा खाने अवस्था आउने थियन यहाले हामीले जुन अगा डि गैराखेका छौ भन्ने दम्भ चलाउनु भएको छ उत्तरदायि भएकोहामीलाइ पनि अनुभव भएको छैन त्यसैले तपाइहरुले संसद प्रति कहा कसरि बन्नपर्छ त्यसमा यउटा समयले लोभले यक खालको माननीय सभमुख महोदय म आग्रह गर्दछु यहाले त्यो खालको गर्नु पर्ने हुन्छ त्यसैले म बिशेस गरेर यो पुर्बबजेट माथिको मेरो भनाइ टुङ्ग्याउन चाहान्छु धन्यवाद

माननीय देवराज पाठक

माननीय सभामुख महोदय, हुनत आज नीति तथा कार्यक्रमको बिषयमा बोल्नु पर्ने हो तर यहा देशको स्थिति क्वारेन्टाइनको कमी उचित व्यवस्था नभएको कोरोना भाइरसको देशमा अवस्था भएकोले यतातिर म सल्लाह जिउ ज्यानको सुरक्षा पनि गर्च त्यलाइ पहिलो प्राथमीकता दिन गैरहेको छु जिउधनको सुरक्षा यो सरकारले गर्न नसकेको अवस्था छ यो सरकार के भनेर चुनाब जितेको हो राष्ट्रतभाव र सर्वाभार भुमीको उचित व्यवस्था गर्छु भनेर भनेको थियो तर हाम्रो राष्ट्रवाद लाइ भनिन्छ राष्ट्रवाद जुनसुकै अवस्थामा पनि आपफनो देशको सुरक्षा गर्छ र प्रदेश सरकारले केहि पनि गरेको छैन सायद माननीय सदस्यहुले भनेको मैले सुनेको छैन तर जुन रुपोमा हुनुपर्ने हो तयो रुपमा भएको छैन प्रजातन्त्र हो यसमा बिरोध गर्न पाइन्छ राम्रो काम गरेपछि धन्यवाद पनि पाइन्छ सामाजिक मन्त्रि गृहमन्त्रिका भाषण

सुने कागजमा त सबै कुराहरु भाषणमा त ठिकै देखिन्छ तर कार्यान्वयनमा डाक्टर स्वास्थ्य कर्मि किटहरु उपलब्ध भएको छैन किन थोरै माग गरेका त त्यो किन उचित टाइममा भयन होटेलमा क्वारेन्टाइनको ब्यवस्था कस्तो छ त बजेट त उहाहरुले बजेट त छुट्याउनु भयो के छ डाक्टरको व्यवस्था उचित छ कि छैन तयो हेरियको छ कि छैन बिशेस गरि हाम्रा पछि लाग्ने साथिहरु ति पनि आउछन ति पनि हामीले हेर्नुपर्च समय हुनुपर्ने चाइनमा कोरोना भाइरस डिसेम्बरमा आयको थियो त्यतै बाट पनि सतर्क हुनुपर्ने र माघको महिना नेपालमै नै कोरोना भाइरसको मान्छे देखिय किन समयमै व्यवस्था भयन यहा त कस्तो भयो भने जब पर्यो राति तब बुडि ताति यस्तो चाहि सरकारको अवस्था छ र ईन्डियाबाट आयका मान्छेहरु यउटै पालमा २०/२५ जना हुलीरहेको छ कसैलाइ पोजेटिभ होला कसैलाइ नेगेटिभ होला यउटै ठाउमा बस्यो भने ति नेगेटिभ भयका पनि पोजेटिभ हुन्छ कि हुदैन त्यसको उचित ब्यवस्था हुनुपर्ने कि नपर्ने म २०६१ मा १९६१ आ ईण्डिया पढ्न गयको त्याहा त्यतिबेला के थियो भने हिन्दु भन्ने नारा थियो तर भारत अथवा ईन्डियको मृत्यु हुन गयो त्यो के कारण हो त्यतातिर म जान चाहदैन तर त्यो बेला युद्धको हुने समयमा भारत सरकारले स्वर्गिय महेन्द्ररलाइ यो युद्धकालीन समयमा हामीलाइ त्यो कालापनि मागेका थिय सदाका लागि दियको होइन तर त्यसको आडमा लीपुलेक आदि इत्यादि सबै जगायइदियो त्यहि मात्र होइन त्यहि जिल्लामा कति चाहि जमीन हाम्रो ईन्डियाले ओगटेको छ के सरकारलाइ थाहा छैन कालापानि भन्दा कै गुणा हाम्रो भुमी हो म कञ्चनपुरमा १९४ नम्बर तिर खोला पारि थियो तर त्यलाइ खोला वारि पनि ईन्डियाको सरकारले गाड्न दियन किन यो सरकार सत्तामा भएको बेला किन बोल्दैन सत्तामा भएको बेला लम्पसार हुने सत्तामा नभएको बेला भारतिय बिस्तारबाद भन्ने यो निति त सरकारेल लीनु भयन जे जनताको लागि भनेर बोट लीयकाछन तयो अनुसार सरकार पर्नुपर्ने कि नपर्ने म त यहा के देखिराखेको छु भने प्रत्यक्ष रुपले लोकतन्त्र गणतन्त्र दियको छ तर अप्रत्यक्ष रुपमा यहा यकदलीय खानदानि शासन लागेको जस्तो नेपाली जनातले महशुस गरेका छन ०७४/०७५ मा योजना दियौ किनभने समय थियो त्यसमा हामीले कुनै गरेनौ पास भयो बजेट समयमै पास भएको छ ०७५/०७६ मा पनि अर्थ मन्त्रि ज्युले यसै सभामा सुचिकृतलाइ राखेर उचित व्यवस्था सबैलाइ गर्छु र हामी त्यो अनुसार यो ०७५ सालको बजेटको कुरा गर्दै छु ०७६/०७७ मा कि लगायत अर्थमन्त्रि लगायत बार्ता भएको छ तर त्यो अनुसार हामीले असारको महिना बजेट पास गरेका छौ तर अहिले सम्म त्यो योजना जेठको महिनासम्म पनि नहुने र असारको महिना आर्थिक बर्ष सकियर जाने अवस्था छ अब अस्ति यकजना सांसदले भन्नु भयो तपाइ पहिला उ गर्नु हुन्छ त्यसपछि घ्यु खानुहुन्छ त्यसपछि मह खानुपर्छ के प्रजातन्त्रमा गल्ति गरेपछि बिरोध गर्न पाइदैन गल्ति गर्न नपाइने हामीले त्यसैले प्रजातन्त्रमा बिरोध गर्न पाइन्छ तर म कहिले काहि भुल्छु सभामुख महोदय अलीकति मलाइ यकदुइ मीनेट बढाइदिय हुन्थ्यो अपरेशन हुदा पनि यउटा प्रान नै थियो र उले त्यहा क्वारेन्टाइनको ब्यवस्था गर्दा राति ११ बजे सम्म खट्दा अचानक मृत्यु भयो

त्यसकोलागि उसले उचित राहत र पाउनुपर्ने र डडेल्धुरामा निर्मला बोहराको झुण्डियको अवस्थामा पाइयो यसको लागि मरेको अवस्थालाइ उसको यथाशिघ्र दोशिको कारबाहि हुनुपर्ने र उता रुकुमा नवराज बिक लगायतका मान्छेलाइ जातिय हिसाबमा के अन्तराजातिय बिबाह भयका छेन भने जबरजस्ति भएको छैन राजिखुसि भएको अवस्थाउसलाइ मर्नलाइ बाध्य गराइदिने त्यसका लागि कारबाहि हुनुपर्छ निर्मला पन्त त गरायो हरायो अरको उसमा कारबाहि हुनुपर्छ प्रत्यक्ष उम्मेदवारलाइ त ३ करोड छुटयाइन्छ के समानुपातिक सांसद चचाहि यो संसदमा थपडि बजाउनको लागि मात्र उनिलाइ न के भने न्युनिकरणको ब्यवस्था हुने न योजना दियर भुल्याउने काम यो सरकारले गरिराखेको छ डल्लो बजेट पास गर्ने र मन्त्रिहुरले आफ्नै क्षेत्रमा हाल्ने र अरु टाठाबाठालाइ केहि मीलायर ठग्ने त्यो रणनिति त्यो के सहि हो म यहाहरुलाइ केहि भन्न चाहान्छु फेरि अहिले पनि डल्लो बजेट आयो र तपाइहरुलाइ ५३ जनालाइ समान दृष्टिकोणले यो सरकारले हेरन भने त्यसपछि हामी यो संसदलाइ रोकिने अवस्था आउन सक्छ अब अर्थ मन्त्रिले प्रस्तुत गर्नु भएको छैन गर्न चाहन्छु र अर्थमन्त्रि जि ले यो यहा के भने बिबादित क्षेत्र भन्नुको विषयमा त मैले भनि सके उहाले क्याबिनेट मीटिङ्गमा आफ्नो गल्ति यउटा जोह याद आयको छ हरिद्वारमा २००८ सालको जोह याद आयको छ जो गल्ति कर्ता है उसको भगवान काहाता है जसले गल्ति स्विकार्ता है उसको ईन्सान कहिता है सैतान कहेता है त्यसैले मान्छेवाट गल्ति हुन्छ त्यसको समाधान आफ्नो चाहि प्रतिउत्तरमा भन्नुहुन्छ भन्ने आशा गर्दै समय बढि माग्नुपर्ने मैले कम समय मागे यो उ भयो अब अरु साथिहरुले पनि भनेका छन् म चाहि एत्तीकैमा आफ्नो भनाइ यही टुङ्ग्याउछु धन्यवाद ।

माननीय रतन बहादुर थापा

माननीय सभामुख महोदय सर्वप्रथम यो छैटौ अधिबेशन को सफल होस भन्ने शुभकामना ब्यक्त गर्न चाहान्छु र देश भरि फैलीयको कोरोनाले चाहि तहस नहस भएको छ र यसमा सहयोग गर्ने केन्द्र सरकार, प्रदेश सरकार स्थानीय सरकारलाई नेपालमा जे होस अरु देशको स्थितिमा जस्तो हामी छैनौ र जनता देखि लीएर सरकारको यसमा भुमीका छ । त्यही अननुसार हामीले पाउनै पर्न सक्छ सरकारले र नेपली जनताले भन्दै धेरैधेरै धन्यवाद दिन चाहान्छु र हामीले किनभने सफलताको कुरालाइ हामीले भोग गर्ने पर्छ र अर्को कुरा लीम्पियाधुरा, लीपुलेक र कालापानी नेपालको हो बीचमा ईन्डियाले हडपेको थियो भनेर नक्सा जारी भएको छ पार्टि र विशेष गरेर अहिलेको नेतृत्व यो सरकारले जुन गरेको छ यो चाहीधन्यवादको पात्र हुनुहन्छ उहा प्रति हामी गर्भान्वित भएका छौ र यो राष्ट्रिय कदमलाइ अहिले ईन्डियाका मीडियाहरु देखि लीएर संसार नेपालतीर आँखा गाडिरहेको छ र नेपाल एउटा स्वाभिमान देश हो र रहने छ भन्ने सन्देश दिएको छ र अहिले संसार भर चर्चा नेपालको भै रहेको छ हाम्रा ठुला ठुला पत्रकाकरहरुको कुरा कम भैरहेको छ हामी खुसि नै हुनुपर्छ यसमा उहाहरुलाइ बोल्ने मन कमै लागेको हु नुपर्छ बेलामा धेरै कुरा नगरौ भन्ने पनि होला यसको लागि म उहाहरुलाइ केहि भण्न चाहान्न र यो

अभियानमा सुरक्षा निकाय बिशेस गरेर कैलाली जिल्लाको र यो हाम्रो कञ्चनपुरका सिडियो देखि लीयर सवैको भुमीका उच्चतम रहेको छ र यसमा चाहि हामीले राम्रै काम हरु देखेमा छौ रअलीकति मान्छेहरुलाइ ल्याउने र व्यवस्थापन गर्ने कुरामा हाम्रो ब्यवस्थापन पुग्न सकेन जस्तो लागेको छ शुरुमै कतिपय कामहरुले हामीले अन्डरस्टयान्डिङ गर्नुपर्छ भन्ने पनि म मैले मुख्यमन्त्रीलाइ भेटेको थिय हामी हल्ला नगरौ घोषणा नगरौ सबै आउ बसेका मान्छेहरु नभनेर कमसेकम जति आउछ्न बिस्तारै बिस्तारै सम्बन्धित ठाउमा पुर्याउ तर त्यसमा आदेश पर्खिनुपर्छ भन्ने कुराहरु आयो हामी राम्रो काममा आदेश पर्खिनु पर्दैन हामी नराम्रा कामहरु आदेश नपर्खेर नगर भन्दा पनि गरेक छौ भने राम्रा काहरुलाइ त्यति आपत्ती थिएन जस्तो लाग्छ अलीकति कमीकमजोरी भएको छ तर पनि हाम्रो जे जति हैसियत अनुसार हाम्रो नेपालको बजेट अनुसार जे काम गरेका छौ हाम्रो नेपालको बजेट अनुसार राम्रो काम गरेका छौ जस्तो मलाइ लाग्छ भएको अवस्था छ यसमा पनि हामीले खुशि ब्यक्त गर्नु पर्छ अहिले सम्म ६ जनाको मृत्यू भएको छ अरु देशको तुलनामा ६ जना अहिले बढ्यो भन्ने आयको छ १ हजार भन्दा बढिको सङ्ख्यामा चाहि संक्रमीतको छ र यलाइ हामीले कसरि अज पनि यो जाडोमा बढि हुन्छ र गर्मिमा कम हुन्छ भन्ने थियो ४१ डिग्रि सम्म पुगिसकेको छ तर यसको भाइरस मरिसकेको छैन भने पछि यो जिवाणु हो के रे योत जैविक हतियार बनायका छन ठुलाठुला राष्ट्रहरुले भन्ने पनि आयको छ अब भविष्को कुरा हुन पत्रिकाको कुरा हुन पत्रिकाको कुरा हामीले बोकेर हिड्न पनि गाह्रो छ खासै राष्ट्रिय ईन्डियाको सन्द्रमा हेर्दा खेरि हामीले इन्फरमेशन लीने हो ईन्फरमेशन लीनुपर्छ ति मीडियाहरु हुन त्यस्ता संस्थाहरु हुन्छन बोकेर हिड्दा आफै कहि कतै बेबकुफ पनि हुने बोक्न सकिने अवस्था छैन र यो प्रि बजेटको कुरा आयको छ बिगतमा पनि हामीले सुझाब दिने गरेको थियो हामीले आफ्ना दलबाट पनि दिने गरेको थियो लीयको देखियको छ धेरै चाहि गम्भिरता पुर्बक लीयको छैन मैले सदनमा पनिधेरै कुरा नगरौ हामीले गर्न नसक्ने कुराहरु गफ नगरौ हामीले केहि उपलब्धि जे गर्न सकिन्छ त्यहि गरौ हामीले बस चलाउने भन्यौ कति यहावाट प्रशंसा गरे तर त्यो चल्न सकेन हाम्रो क्षमताले के भ्याउदै छ के गर्न सक्ने छ कति बजेट छ हाम्रो कन्डिसन के हो त्यो अनुसार गरौ अब प्राथमीकताको आधारमा हामीले कृषिमा जोड दियौ त्यो अहिले पन छ पोहोर शाल पनि थियो अब अहिले स्वास्थ्य हामीले प्राथमीकता दियका छौ कृषिले गर्दा गाउमा जाने बाटो बनेको छ ककमसेकम ट्याक्टर बाडियको छ त्याहा पुगेको छ र सरकार पनि छ जस्तो देखियको छ र सरकार नै छैन जस्तो को छ तर जु अपेक्षा हरु छन जुन हिजोका दिन हामीले आस्वाशन बाडेका छौ हामीले केहि छुटिहाल्यो कि भन्ने चिन्ता थियो तर थोरै लेखौ भन्ने हामीलाइ चिन्ता थियन अब त्यो अपेक्षा अनुसार हामीले काम गर्न सकेनौ त्यसकारणले हामीले छातिमा हात राखेर भोलीको दिनमा यो कमा गर्न सकेनौ हाम्रो अवस्था यो हो हम्रो बजेट यो हो भन्न हामीले भन्न सक्नुपर्छ सांसदहरुले भन्न बिरोध गर्न हामीले केके न गरेका छौ भन्ने चाहि यहिबाट सुन्ने त्यो चाहि उपयुक्त नहोला किनभने यो मेरो कुरा अमेरिकामा बस्नेले पनि सुनिराको छ किनभने अहिले

कोरोनाले यहि भाषण सुन्ने बढि काम छ त्यसकारणले ठिकको गरौ र केहि कामहरु भएका छन अहिलेको मुल काम भनेको महामारी थियो त्यो कन्ट्रोल गरेको छ त्यो अहिलेको उपलब्धि यहि हो अहिले हामी जनतालाइ बचाऔ बिकास अर्को बर्ष गरौला हामी जनताहरहलाइ हाम्रा महान जनताहरुलाइ हामीले कसरि उनलाइ हामीले कसरि भोको नराख्ने यो हाम्रो महत्वपुर्ण कुरा हो यसमा हामीले ध्यान दिनुपर्छ बजेट हामीले गयको छ भनेको छ तर त्यो बजेटहरु कम्तिमा बाट कति गयो त रकम थापालाइ थाहा हुनुपर्यो त्यहाको जनतालाइ थाहा हुनुपर्यो ३/३ हजार रुपिया प्रदेशले दियको छ भन्नेआयको छ १६ करोड सगाउमा त कहि १५०० कहि १८०० कहि २२०० देख्या छु फेरि धेरै दिन न भैसेकको छ त्यसकारणले फेरि हामीले बिकासका कुराहरु भन्दा पनि जनतालाइ हामीले बचाउनु परेको छ जनताहरुलाइ हामीले सेफ्ट ल्यान्डिङ गर्न परेको छ पेलेन उडिरहेको छ अहिले चाहि महामारिलाइ कसरि कन्ट्रोल ग्रने यहि नै हाम्रो मेन प्राथमीकता हो र कृषि देखि लीयर सुधआर हामीले राख्नुपर्छ यानकि हाम्रो केहि छुटिहाल्यो कि भनेर प्रतिपक्षाको सांसदले भनेको जस्तो ५६ वटा प्राथमीकता राखेर त्यो कापिमा बढि राखेर पढ्न ठुलो राखेर उपयुक्त नहोला जस्तो मलाइ लाग्छ मैलै भन्ने गरेको छु पहिलो बजेटमा नै यो प्रि बजेको कुरामा हामीले ३२ ल्याको थिय मैले छोडिसक्या छु कम्तिमा हामीले बिपियम कार्ड यउटा दिदेको भय उहाहरुको खातामा हामीले अहिले खातामा हाल्दिने थियौ १६/२० करोड जति भय पनि जनतालाइ खाता खोल्नुस फटाफट खाताखोल्थे हामी पैसा हाल्ने थियौ ३ हजार भय पनि २ हजार भय पनि मैले बम्बैमा बस्ने साथिहरु समस्या पर्या छ मलाइ लीस्ट दिनुस तपाइको खातामा पैसा हाल्दिन्छु भन्या थिय लम्किबाट खातामा पैसा हाल्दिन सक्छौ कहा भनेर उहाको खातामा पैसा जान्थ्यो त्यो देखिन्त्यो पनि र भिआइपिहहरु जो छन उहाहरुलाइ हामीले भिआइपि कार्ड दियोभने धेरै मान्छेहरु अरबौ खरबौ छन उहाहरुलाइ खै त हामीले सम्मान गरेको कहा गर्या छौ १०० करोड राजस्व तिर्ने ब्यक्ति यहि लमकिमा छन उहाहालइ हामीले सम्मान गर्या भय उहाले सहयोग गर्न सक्नुहुन्थ्यो नि त हामी सांसद जि अहिले तपाइहरुको ईन्डिया हेर्नुस मुकेश अम्बानिलाइ प्रधआनमन्त्रिको जस्तो गार्ड दियको छ जतिको प्रधानमन्त्रिको त्यहा सुरक्षा त्यो भन्दा कम छैन जेट सुरक्षा गार्ड भन्ने दियको छ यसको श्रिमतिलाइ दियको छ ब्यापारिलाइ त्यसरि राखेको छ रतन टाडानले त्यहा १६०० करोड सरकारको खातामा हालेका छन नहामीले सम्मान गरेका छौ हामी सम्मान गर्न पनि जान्दैनौ त्यसकारणले त हामी पछाडि परेका छौ त्यतिबेला यउटा सानो कागज दियको भय अब योजनाहरुको बारेमा हामीले बनाउने पर्ने हुन्छ र राम्रै बनाउनु पर्ने हुन्छ र यो गर्न चायो भने हुन्छ सदस्यहरुले चाहि धेरै दुख पायका छन तर भत्ता पायका छैनन् यति स्यानो पाजि काम दिने र दिने काममा यक यक महिना मन्त्रालयमा रह्यो र अहिले म सँग यकजना वडाध्यक्ष आउनु भएको छ सुकुम्बासि र छोछोरिलाइ फिस तिरेको छैन घर खाने छैन र राहत लीयो भने वडाध्यक्षले राहत लीयो भन्दिन्छन २ कठ्ठा जग्गा छ हामरो जनकि वडाध्यक्ष को त्यो हामीले दिदेको भयो उहालाइ हुन्थ्यो नि त राहत यति पनि गर्न

सक्देनौ हामी त्यसकारणले गर्न चाह्यो भने हुन्छ हेर्नुस त हिजो हाम्रो देशमा सानोसानो घटाना मा पनि देश चलेको अवस्था थियन आपुर्ति कालो बजारि थियो तर आज २/२ महिना हुदा पनि कालो बजारि सुनियको छैन तपाइको ग्यास लीन जानुस ठ्याक्क मीलेको छ अर्को मीलेको छ आज यकजना मन्त्रि लेखराज भट्ट ज्युले उहको ईच्छाशक्ति त्यसले देखायो नि त आज हाम्ले देख्यौ त्यसमा लुकाउनु पर्ने कुरा के छ के हि पनि समस्या छैन त्यसकारण चाह्यो भने हुदो रहेछ उहा आफै हिड्नुभयो कानुन थियन ५/५ लाख रुपिया डाँड गरियको छ गर्न सक्ने प्रधानमन्ति जो चाहि अब २ पटक किड्नि ट्रान्सपोर्टन गरेको ब्यक्ति अब १८घण्टा काम गरिराख्नु भएको छ हाम्रो मुख्यमन्त्रि ज्यु अस्तिको भाषण सुन्न पनि आउनुहुन्न यसबाट सुनुहुन्छ कि नाइ उहाको फुर्सद छैन हैन उहाको ईच्छा शक्ति नै छैन किलीयर भन्नुपर्च ढाट्नु हुदैन किनभने ईच्छा शक्ति छ भने सब शक्ति उहासँग छ उहासँग सबै ट्यालेन्ट स्पोर्टहरु राख्ने अधिकार छ सक्नुहुन्छ सरकारसँग पर्याप्त पैसा छ तर ईच्छा शक्ति छैन भने अब यो सरकारको कहा हिलोमा गाड्ने हो कि हाम्रो साथिले भन्थ्यो पहाड तिर त उता खोलामा पनि जान्छन त्यसकारणले कुराहरुमा रोक्नु पर्ने हुन्छ यो हामीले पचाउनुपर्ने र लाज मान्नुपर्ने छैन किनभने जब हाम्रो १० किलोको भारि बोक्ने क्षमता छ ५० किलोको भारि नबोक्ने छोड्दिने किन बेकारमा दुख लीने त्यो गाह्रो भै रहेको छ त्यो छोडिदिय हुन्छ म भन्दै छु मैले पहिला पनि भनेको थिय संसारमा ठुलो दोषि हुन्छ बलत्कारि डकैति र त्यो भन्दा पनि ठुलो दोषि हुन्छ कुर्सिमा बस्ने र केहि काम पनि नगर्ने त्यो भन्दा पनि ठुलो अपराधि हो त्यसकारणले अहिले हामी पनि बसिराखेका छौ र केहि पनि गरिराखे मा छैनौ नुनको सिझो पनि गरिराखेका छैनौ नुनको सोझो हामीले यो तलब खाइराखेका छौ नि मजाले बिचरा रातदिन हिड्ने कर्मचारिहरु लोकसेवा आयोग लडेर आयका छन मरेर आयका छन उहाहरुको हालत हेर्नुस हामीले पनि यो नुन यो २/४ महिनामा खास चाहि गर्या छैनौ मैले पनि गर्न सक्या छैन किनभने हाम्रो भुमीका पनि छेन अब भाषण गर्ने अनुमति थियो गरिराख्या छु यो अब कहाकहा बाड्या थियो भनेर वडाध्यक्षले पनि बोलाउदैन अहिले चाहि हामीले बजेट हाल्दिया छु ईन्जिनियर साहेब भनेर रिक्वयेष्ट गर्नु पर्छ जरुरि छ र हामी सँग चाहि विलीङ्ग पावर हुनुपर्छ यउटा कुरा र अर्को कुरा चाहि हाम्रो आफ्नो जिवनमा परिवर्तन गर्नु पर्छ There is not effect without disciplinewithout character often we have to been character without leadership यो हामीले गर्नुपर्छ हाम्रो चरित्रमा हाम्रो बिकास भैरहेको छैन हामीले सोच्यो यदि कुनै मान्छेले सोच्छ भने he is a looser if you think you is a loose you decide you will win decide गर्नु पर्छ कमीटमेन्ट यस्तो कमीटमेन्ट कि हुनेवाला कमीटमेन्ट त्यसैलै हामी सफल हुन्छौ यति भन्दै अव १० मीनेट भनेको मैले मेरो कार्यकालमा धेरै धन्यवाद यलाइ १८ मीनेटमा पनि हाम्रा साथिभाइहरुहलाइ अज नपुगेर धेरै लाग्यो तर डिसिपेलेन भयर आफैलाइ कन्ट्रोल गर्ने कुरा हो है यो मैले पनि यो अरुले सिकायको हुनाले हो यो १८ दिया छ भने १८ यो त संसारमा के न यहा छ हाम्रो सभामुख महान हुनुहुन्छ त्यसको लागि ठुलो हृदय छ उहाले समय दिनुहुन्छ

हामीलाइ पर्याप्त दिनुहुन्छ धेरै दिनपछि मैले आफ्नो कुरा नि राखे हामीले यलाइ अन्याथा नलीन यलाइ हामीले हामी यो नाउमा छौ यो देश हाम्रो हातमा छ हामी गम्भिर भयर हामीले सोच्नुपर्ने छ हामीले क्रियाश्चित भयर we have to advice others habit of criticizing others अर्काको क्रिटिसाईस गरेर जिबन गर्नु भन्दा we have to do something better start from ourselves हामी शुरु गरौ यहि नै हाम्रो राम्रो होला भन्ने कुरा लाई अन्त्य गर्न चाहान्छु धन्यवाद

माननीय अमर बहादुर साउँद

माननिय सभामुख महोदय सर्ब प्रथम तछैटौ अधिबेशनको सफलताको शुभकामना दिन चाहन्छु हाम्रो अतिक्रमीत भुमी लीम्पियाधुरा लीपुलेक र कालापानि बिगतका सरकार र शासकहरुले फिर्ता ल्याउन नसक्दा भर्खरै नेपाल सरकारले ति भुमी समेटेर जुन नेपालको नक्सा सार्बजिक गर्ने ऐतिहासिक कार्य गरेको छ म नेपास सरकारलाइ धन्यवाद दिन चाहान्छु साथै आजको २१ औशताब्दिमा हाम्रो देशको रुकुम र चौरजहारि भन्ने ठाउमा जातिय बिभेदको नाउमा अत्यन्तै पाश्विक र लज्जास्पद मानब सभ्यातालाइ नै चुनौति दिने खालको घटना घट्यो यो घटनाको घोर निन्दा गर्न चाहान्छु र जले जुन उहाहरुले त्यहा अकालमा ज्यान अन्त गर्नुपर्यो उहाहरु प्रति हार्दिक श्रदान्जली अर्पण गर्न चाहन्छु जो अपराधि हुन जो दोशि हुन उनिहरुलाइ नेपाल सरकारले कडा भन्दा कडा कारबाहिको भागेदारि बनाउनुपर्छ भन्ने सभामुख मार्फत केन्द्रिय सरकारकोध्यानाकर्षण गराउन चाहान्छु सभामुख महोदय अहिले सारा बिश्व कोरोना भाइरसको महामारिबाट गुज्रिरहेको अवस्थामा छ हाम्रो देश नेपाल पनि त्यसबाट अछुतो छैन त्यसैले त्यस महामारिबाट ज्यान गुमाउनु भयका स्वदेश तथा बिदेशमा भयका नेपाली श्रदान्जली ब्यक्त गर्न चाहन्छु र यो महामारिबाट संक्रमीत देश तथा बिदेशका सम्पुर्ण नेपली नागरिक कामना गर्न चाहन्छु माननीय सभामुख महोदय चौथो यो पुर्ब बजेट छलफलको छेटौ अधिवेशनमा छौ बिगतमा पनि यस्तै ४ वटा हामीले बिनियोजित बिधेयकका निति प्राथमीकता र प्रमु ख सरकारका निति तथा कार्यक्रममा हामीले ब्यापक रुपमा यहि सदनबाट छलफल गरेका थियौ र ति बुगतका जति पनि छलफल र निति कार्यक्रममा छलफल गरि हामी त्यसको अन्तिम चरणसम्म अत्यन्त उत्साहित र यो सिङ्गो सदनको हौसित र उत्साहित थियो तर अन्नत अहिलेसम्मका बजेट जति पनि सभामा प्रस्तुत भय तत् पश्चात यो सिङ्गो सदन र सबै माननीयहरु अलीकति निन्याउरो अनुहार लगायरति बै बजेटको बिरोध गर्नुपर्ने स्थिति सिर्जना भयो म फेरि यहि सदनबाटै भन्न चाहन्छु यो छेटौ अधिबेशनको चौथो बजेटको यो बिशेश छलफलको अवस्थामा त्यसको र निरन्तरा नहोस भन्ने म प्रदेश सरकारलाइ सुझाब दिन चाहान्छु र यसले अझै बिगतका जुन तिता अनुँबहरुलाइ आत्मासाथ गर्दै अब भबबिस्यमा बाकि रहेको जुन हाम्रो अवधि छ यलाइ जनताहरुले अपेक्षा गरेको जुन महान गर्न का लागि र अहिलेको माहामारिको जुन कोरोना भइरस फैलीयको छ यसलाइ नियन्त्रण गर्नका लागि बिश्वको अहिलेको आवस भन्नेमा म अग्रिम शुभकामना म दिन चाहान्छु माननीय सभामुख महोदय आज विश्व र सम्पुर्ण देश कोरोना महामरिसँग

जुधिरहदा प्रदेश कहा छ सिमाना का हजारौ दाजुभाइ अल्पत्र र अब्यवस्थित भयर आफ्नो पालीकामा बिभिन्न समास्याहरुसँग जुध्दै वा लुकिचोरि गरेर पुग्न बाध्य छन यो अत्यन्त जटिल अवस्थामा हामीले र हाम्रो प्रेदेश सरकारले जुन हाम्रो भुमीका देखाउन पर्ने हामी सबेले यसलाइ सन्तोस जनक र त्यति आत्मासाथ गर्न नसकिरहेको अवस्थआ छ र यहा हामीले भन्ने गरेका छौ सुन्ने गरेका छौ जनताले यो त स्थानिय तहले का बराबर पनि प्रदेश सरकारको भुमीका रहेनएउटा Ngo को बराबर पनि प्रदेश सरकारको भुमीका रहेन र यउटा क्लबको बराबरको भुमीका पनि प्रदेश सरकारको भुमीका रहेन गम्भिर भयर अजै कोरोना भाइरसको हामीले पुर्बानुमान गर्न सकेका छैनौ दृष्टिगत गर्दै अपेक्षाहरुलाइ गुनासो हरुलाइ हामीले अझै गुनासा का रुपमा लीदै हाम्रा क्रियाकलाप जनतआखओ भलाइमा कि ति दुख पायका नागरिकहरु को हितमा हामीले यहि सन्दर्भमा अहिले हजारौ को सङ्ख्यामा भारतबाट जुन नेपाली दाजुभाइहरु के रे यो सैनिकका रुपमा काम गरेर फर्किने भयाभह हुने सम्भावना छ यउटै पालीका यो बिगत मात्रै ति दाजुभाइहरु प्रबेश गरेका छन अहिले सम्पुर्ण सरकारि बिद्यालयका सबै भरिभराउ छन र त्यहा कुनै प्रतिस्थापन गर्न नसकेको अहिले हाम्रो प्रदेश सरकारसँग हाम्रो यो त्यो पनि छ कि हामीसँग आरडिटि किट छ न पिसिआर किट नै हामीले उपलब्ध गराउन सकेका छौ र अगि सम्पुर्ण माननीय ज्युहरुले थुइप्रै खालका समस्याहरुको बारेमा यहा प्रदे श सरकारलाइ सभामुख ज्यु मार्फत हामीले अवगत गराइसकेका छौ र अजै पनि समय छ र अजै यथा शिघ्र ति सम्पुर्ण क्वारेन्टाइनमा रहेका आदरणिय दाजुभाइ तथा दिदिबहिनिहरुको पिशिआर र र्यापिड टेष्टको लागि प्रदेश सरकारले पहल गरोस भन्ने पनि म दिन चाहन्छु यसका अलवा हामीहामी आफ्नो बिषयमा जुन समस्याको समाधान का लगि जुटिरहपर्ने परिस्थितमा हाम्रा जिम्मेवार निकायहरु र जिम्मेवार मन्त्रिहरु बिबादित बयान र बिबादित दाहानहरु गरिरहनुभएको छ र साथै अहिले हाम्रो रातो बुकमा गत आर्थिक बर्ष ०७६/०७७ का लागि बिनियोजित बजेट रहेको परिस्थितमा माननीय मन्त्रिहरु बिभिन्न मन्त्रालयाका रकम हरु रकमान्तर गरेर ति गाउमा हुनुन्थ्यो त्यसको खालको गति बिधि यहा थुप्रै माननीय ज्युले गरिराखु भको कुन परिधि भित्र उहाहरुले त्यो रकमान्तर गर्ने काम गरिराखु भएको छ म यहि मञ्चबाट आग्रह गर्न चाहान्छु प्रदेश सरकारले रोक्नुपर्छ र माननीय मन्त्रिले आफु उपस्थित नहुदा पनि उहाहरुले गर्न त्यसपछि यो देशमा यो प्रदेश सरकार यकदम काम नलाग्ने खालको भन्ने जनताको गुनासो र यो सदनका अधिकांस सांसदहरुले बोलेका कुराहरु हुन बेर छैन यसमा प्रदेश सरकार चनाखो हुनुपर्छ र यति त मैले यो सान्दर्भिक कुराहरु उल्लेख गर्ने म अनुमति चाहान्छु अब म थोरै अहिलेको बिषय बस्तु ०७७/०७८ को बिनियोजित बजेटको सिद्धान्त उद्देश्य प्राथमीकता र प्रमुख नितिका बारेमा केहि आफ्ना धारणा राख्ने अनुमति चाहानछु माननीय साभामुख महोदय सिद्धान्तको हकमा मेरो आफ्नो बुझार र मेरो सुझाब हामीले ठुलो के रे त्यो साहित्यिक ग्रन्थ तयार पारनु भन्दा पनि बजेटको सिद्धान्त राज्येको सिद्धान्तलाइ आत्मासाथ गर्दै लोक कल्याण कारि राज्यको स्थापना आधारित संघियता प्रति भइ सुखि यलाइ मुल सिद्धान्तको रुपमा प्रदेश

सरकारले लीनुपर्छ यसका नितिका रुपमा म माननीय मन्त्रि ज्यु मार्फत केहि चाहान्छु भने कोरोनाभाइरस बाट शिथिल अर्थतन्त्रलाइ उकास्न उत्पाकत्व बृदि गर्नका लागि आयात घटाउनका लागि निर्यात मा बृदि गर्नका लागि प्रदेश सरकारलेचालु खर्च घटाउने र पुजिगत खर्च घटाउने र मीतब्यायिता कायम गर्ने साथै यो अहिले स्म्मको यो परम्पराको हाम्रो निरन्तरता छ असारे बजेटलाइ खालको जुन प्राथमीकता छ यलाइ मीस्युज गर्ने खालको प्रमुख सद्देश्य लीनुपर्छ भन्ने म सुझाब दिन चाहान्छु त्यसैगरि म माननीय सभामुख मार्फत बिनियोजित बिधेयक को प्राथमीकताका सन्दर्भमा अहिलेको बिषम परिस्थितिमा कोरोना भाइरसले जनताले त्रसित संक्रमीत भैरहेको अवस्थामा प्रदेश बासिको स्वास्त्य प्रदेश सरकारको पहिलो प्राथमीकतामा आउनुपर्छ र कृषि क्षेत्रलाइ बिशेस जोड दिने खालको र उत्पागत्वलाइ बृदि गर्ने खालको लीनुपर्छ त्यसै गरि बेरोजगारि युवाहरुलाइ स्वदेशमै कसरि रोजगारि सिर्जना गरेर अहिले बिशेस गरि भारत र अन्य मुलुकबाट जुन मजदुरका लागि गयका आदरणिय युवाहरु जो हुनुहुन्छ उहाहरुलाइ कसरि अब हामी यो देश निर्माणका लागि प्रयोग गर्न सक्छौ प्रमुख प्राथमीकताको आधारमा हामीले अगा डि बढाउनुपर्छ त्यसै गरि प्रमुख नितिको हकमा प्रदेश सरकारले कानुनि राज्य शुशान पारदर्शिता जवाफदेहिता को सफल अभ्याश गर्दै संघियतालाइ सफल बनाउने प्रमुख निति अंगिकार गर्नुपर्छ भन्ने मेर मुल बुझाई र संघिय सरकारलाइ मेरो ब्यक्तिगत धआरणा राक्दै बिदा हुन्छु ह्स्त धन्यवाद

माननीय दुर्गा कुमारी कामी

माननीय सभामुख महोदय सुदुरपश्चिम प्रदेश सभाको छैटौ अधिवेशनको पुर्ण सफलताको शुभकामना ब्यक्त गर्न चाहान्छु माननीय सभामुख महोदय अहिले बिश्व नै कोरोना माहामारिले आक्रान्त भएको अवस्थामा नेपाल पनि अछुतो रहेको छैन बिषम परिस्तितमा हामीले अत्यन्तै संयमता पुर्याेर काम गर्नुपर्ने अवस्था आयको छ यो बिषम परिस्थितमा हामीले अत्यन्तै संयमता पुर्याेर काम गर्नु पर्ने अवस्था आयको छ हार्दिक श्रदान्जली अर्पण गर्न चाहन्छु कोरोना भाइरसबाट संक्रमीत आइसोलेसनमा क्वारेन्टाइनमा रहनुहुने ब्यक्तिहरुलाइ शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्न चाहान्छु यो कोरोना सँग लड्न अग्रपंक्तिमा रहेर दिनरात काम ग्नु हुने स्वास्थ्य कर्मि सुरक्षा कर्मि प्रदेश सरकार स्थानिय तह जो जो ब्यक्तिहरु यसमा अग्पंक्तिमा रहेर काम गर्नु भएको छ पछाडि बाट सहयोग गर्ने सहयोगि हातहरुलाइ पनि म उच्च सम्मान का साथ धन्यवाद दिन चाहन्छु माननीय सभामुख महोदय हाम्रो भुमी लीपुलेक, कालापानी, लीम्पियाधुरालाइ समेटेर जुन नेपाल सरकारले आफ्नो नक्सा जारी गरेको छ त्यासको लागि यो जारि गर्नको लागि यो पहल गर्नुहरुने आदरणिय नेतागणहरुलाइ र नेपला सरकारलाइ म हार्दिक धन्यवाद दिन चाह्छु माननीय सभमुख महोदय यति भन्दै गर्दा अति दुखद घटना रुकुमको चौरजहारिमा घटेको छ यो घटनले सिङ्गो नेपलीको शिर न्युरायको छ आज यहा सम्पुर्ण ब्यक्ति हरु र महत्वपुर्ण भुमीकामा रहेका ब्यक्तिहरुको सपैजनाले दुख ब्यक्त गर्नु भएको छ यस्ता दुखद घटनाहरु यो प्रदेशमा त घट्दै नघटुन

नेपालमा त घट्दै नघटोस यस्ता घटनालाइ प्रोत्साहन हुने खालका गतिबिधि कुनै पनि ब्यक्तिबाट आउछन भने यस्ता ब्यक्तिहरुलाइ पनि कानुन को दायरामा ल्यार समाज निर्माणको लागि सभ्य समाज निर्माणको लागि हामी सबै जनाले हाते मालो गर्दै यस्ता दोसिलाइचाहि छिटो भन्दा छिटो कानुनको कट्घेरामा उभ्यार कारबाहि होस भन्ने कुरा म सभामुख प्रदेश सरकार मार्फत केन्द्रिय सरकारको ध्याना कर्षण गराउन चाहान्छु र तयो घटनामा मृत्यु परिवार जनमा गहिरो समवेदना अर्पण गर्न चाहन्छु र ति परिवारलाइ अहिले सुरक्षाको आवश्यकता छ सुरक्षाको साथसाथै उचित राहतको पनि प्रदेश सरकालरे ब्यवस्था गरोस भन्ने हनुरोध माग गर्न चाहान्छु यसै गरि कञ्चनपुरका वडाध्यक्षले कोरोनासँग लडेर जनताको सेवा गरिरहे क्रममा ज्यान गुमाउनु भएको छ म उहाप्रति गहिरो समवेदना ब्यक्त गर्न चाहन्छु र अहिले जो काम गरिराखु भएको छ स्वास्थ्यकर्मि सुरक्षा कर्मि जनप्रतिनिधिहरु लगायत जोजो प्रत्यक्ष संलग्न भयर काम गरिराखु भएको छ उहाहरुको स्वास्थ्य बिमाको व्यवस्था पनि सरकारले गरोस भन्ने म माग गर्न चाहन्छु माननीय सभामुक महोदय प्रदेश सरकारले आगामी वर्ष ०७७/०७८ को सिद्धान्त उद्देश्य र प्रमुख निति यो समयमा संबिधानले दियको अधिकारलाइ प्रयोग गरेर सहि समयमा टेबुल गर्नु भएको छ यसको लागि म प्रदेश सरकारका मन्त्रि ज्युलाइ म धन्यवाद दिन चाहान्छु अहिले यो सदनमा धेरै कुराहरु उठिसकेका छन अहिले त्यो महामरिको लड्ने र जनतालाइ बचाउने कुरा हो यतिखेर कोहि सत्ता पक्ष कोहि प्रतिपक्ष समय र सबैजनाको यक ढिक्का भयर सबैजनाले हातेमो गरेर हामी अहिले लडिराखेका छे र आगामी दिनमा लड्न पनि तयार नै छौ सरकार सफल भयर अगाडि बढोस त्यसमा हामीसाथ दिन्छौ भनेर सिङ्गो सदनले आवाज उठाइराख्या छ आवाजलाइ प्रदेश सरकारले महशुस गरोस र दियका सुझावलाइ मनन् गरोस आगामी बर्षको निति तथा कार्यक्रम तयार गरोस भन्ने म पनि शुभकामना दिन चाहन्छु त्यसका निति प्राथमीकताका कुराहरु गर्दा खेरि गत बर्ष पनि त्यहि निति सिद्धान्त र प्रमुख निति ल्याको थियोर प्राथमीकता पनि रहेका थिय म के भन्ने चाहान्छु भने यो बर्षको यो निति कार्यक्रम आउनु भन्दा अगाडि जुन पुर्व बजेट छलफल गरियको छ यसले प्रदेश सरकार को निति ठोस निति ल्यावस जो हामीले गत बर्षको समीक्षा गरौ नितिले चाहि हामीले कति प्राप्त गर्न सक्यो र अहिलेको हाम्रो टड्कारो आवश्यकता लाइ समाधान गरेर दिगो पछि हाम्रो समाजलाइ कहा पुर्याउने हामीले कल्पना गर्या छौ त्यसमा सरकारले ठोस निति ल्यावस उद्देश्य भनेको प्रष्ट हुनुपर्छ जब उद्देस्य नै प्रष्ट छैन भने हुन्छ कहा पुग्ने हो तयो पनि ठेगान हुदैन त्यसैले समीक्षा गरोस र हामीलाइ त्योचाहि प्रष्ट उद्देश्य प्रदेश सरकारले ल्यायोस अब प्राथमीकताका कुराहरु छन उद्देश्य परिपुर्ति गर्नाका लागि लीयाका लक्ष्य पुरा गर्नाका लागि हाम्र अहिले आवश्यकता के हुन हामीले अहिले नगरि नहुने कार्यक्रम के हुन ति कार्याक्रमलाइ प्राथमीकतामा परोस मैले आज धेरै लामो कुरा भन्ने पक्षामा छैन किनभने धेरै कुराहरु त यहा यति भनेर म पनि त्यसको गति नै त्यसो भएको कारणले टड्कारो आवश्यकताको आधार, यो छुवाछुत सरकारले कहिले सम्म शिर निहुराइ राखे प्रदेश सरकारले कहिलेसम्म नसकिने छ चेतनामुलक

काम गर्ने सकिने छ भने को मान्छे कानुन छैन भन्ने कुरा चाहि कसलाइ थाहा छैन कानुनको अनबिज्ञता दियको छ ति छुट दियको ब्यक्तिलाइ कानुनको दायराम ल्याउने कि नल्याउने अब यो सभ्य समाज निर्माण गर्ने कि नगर्ने यतातिर यो छाउपडि प्रथाको अन्तयको लागि बिशेस निति लीनुपर्छ बिशेसे प्राथमीकता लीनुपर्छ बिशेस खालका कार्यक्रम शुन्न अब हामी यो शिर निहुराइ राख्न हामी सक्दैनौ हामी पनि जनप्रतिनिधि हौ हामी पनि त्यसमा संलग्न छौ त्यसो भएको कारणले गर्दा सुदुरपश्चिम यो शिर निहुराउने कामबाट माथि उठ्नुपर्छ त्यसका लागि सरकारले अहिले यो रोष्टमा बोल्दा खेरि मलाइ गर्भ लागेको छ यो सिङ्गो सदनमा नै जातपातका आधारमा बिभेद गर्न हुन्न भनेर निन्दा गरेको छ जाजरकोटको घटनाले अहिले पनि बाहिर सुनिने गरेको छ जातिपातिको कुरा गर्ने हामीलाइ प्रश्न ग्रने गरेका छन यो जात को घटना केको आधारमा भएको छ यति मात्र होइन मानीय सभामुख महोदय मैलै दुखका साथ भन्न बाध्य भएको छु क्वारेन्टाइन बनाइराखेको छ तपाइ शुन्न सक्नुहुन्छ कुन परिकल्पना गर्न सक्नुहुन्छ क्वारेन्टाइनमा पनि जातिय छुवाछुत हुन्छ भनेर कल्पना गर्न सकिन्न मैले त सोचेको पनि थियन मैरै नगरपालीका कञ्चनपुर वडा न ४ मा हिजो मात्रै त्यहा भुल समुदायका ३ जना बच्चाहरुलाइ आफ्नै वडाध्यक्षले नागरिकलाइ नगरपालीकाको क्वारेन्टाइन वाट आफ्नो वडाको क्वारेन्टाइनमा लीन मानेन अरु जातिका २ जनालाइ पठाउनुस ति भुल जातिकालाइ त्यहि पठाउनुस र त्यहाको कर्मचारिलाइ आग्रह ग्रनु भयो वडाध्यक्षले जनप्रतिनिधि हुनुहुन्छ आफु चाहि उसरि शिक्षण पेशामा अध्ययन गरेर आउनु भएको छ भने अजै यस्ता कुरा गरिराख्ने हो भनेर हामीलाइ गिज्याइराखु हुन्छ यो के हो गरिराखु भाको छ सार्बजनिक स्थलमा गरिराखु भएकोछ भने पछि हामी भन्न बिवस नहुने उहाहको कारणले गर्दा म सरकारलाइ अलीकति पनि अनुरोध गर्न चाहान्छु कि सामाजिक छुवाछुत अन्त गरिने छ भनेर नलेख्नुहोस यसको अन्त्य ग्रने खालका कार्यक्रमहरु तयार पार्नुस यो बिशेस कार्यक्रम ल्याउनु भयो बिशेस कार्यक्रमभित्र छाउपडि जातिय छुवाछुत यहाहरुले राख्नु भयन भने सधै भरि तपाइहरुहले सुनिराख्ने हामीले भनिराख्ने नागरिकले शिर निहुराख्ने अवस्था आउनुपर्च यो अवस्थाबाट अन्त्य हुने निति सरकारले ल्यावस नत्र भने हामी यो बिकासको अबरोधकको यउटा पाटो यो पनि हो त्यसो भएको हुदा यतातिर यो प्रमुख निति लीनुपर्च र अब यो कार्यक्रम कसरि गर्ने तालीम दियर होइन अब छाउपडि गोठ भत्कायर छाउपडि प्रथाको अन्त्य हुन सक्दैन यसताखालका कार्यक्रम ल्याउनुपर्छ अब जातिय छुवाछुत का लागि यउटा तालीम दियर अब जातिय छुवाछुत अन्त्य हुने वाला छैन कुनै २ वटा ब्यक्तिलाइ राखेर तालीम दियर जातिय बिभेदको अन्त्य हुनेवाला छैन अब स्कुलमा यसको पाठ्यक्रमको मा समावेश नगरेर जातिय छुवाछुत भनेको यउटा अपराध हो भनेर जबसम्म त्यहा अध्ययन गराउदैन तब सम्म यसको अन्त्य हुनेवाला छैन यहा कानुन पर्याप्त मात्रामा छ मैले अस्ति भ खेंरै बिकृति ल्याउदा खेरि भनेको कानुनको कुराहरु तलसम्म पुर्याउन लेख्नुको लागि यति रमाइलो सँग लेखियको छ यहाहरुले पनि भन्नु के बनाइ कानुन भन्ने हामीलाइ लाग्छ तर त्यो कानुनको कार्यान्वयन कल्ले गर्ने हो त्यसको कार्यान्वयन त्यसैले

कार्यान्वयन गर्न सक्ने र अन्त हुन सक्ने जे होस श्रमजिबि बर्गको जिबन माथि उठ्न सक्ने निति कार्यक्रम र प्राथमीकता हुनुप्रछ भन्ने मेरो सुझाव छ र त्यसतै गरि गत सालको कार्यक्रमको समीक्षा गर्नु पर्छ सरकारले केहि पनि गर्या छैन भन्ने कुरा त होइन यहा कसैले त्यो कुरा गरेको छैन जस्तो मलाइ लाग्छ गर्नै पर्ने कुराहरु छुटेका छन भनेर सरकारलाइ खबरदारि गरेको मात्रै हो अजै पनि कामहरु छुटेका छन जुन कार्यक्रम गर्न सकिराखेका छैन जुन प्रत्यक्ष जनताको जिबनमा खोचियका छन ति कार्यन्वयनहरुलाइ तपाइहरुका कार्यबिधिले नछेक्नुस सरकारले बनायका जनताका महत्वपुर्ण कार्यहरु नछेकोउन जु धेरै माननीय ज्युहरुले यहा भनिसक्नु भएको छ त्यसता कार्याक्रम;लाइ अगाडि बढाउन हामीले हाम्रा कार्याबिधि शंशोधन गर्ने हो कि बिधान शमशोधन ग्रनु पर्ने हो ति कुराहरु त्यसको साथसाथै कर्मचारिको हामीले अँभावको कुरामा कहिले सम्म भनिराख्ने कर्मचारि अभाव छ बिषम परिस्थितमा प्रदेश सरकार अगाडि बढेको छ प्रदेश सरकारले धेरै राम्रा काम गरेको छ तर प्रदेश सरकारले गरेका रचनात्मक कामहरु किन जनताको माझमा पुग्न सकेका छैन यो सदनमा किन प्रतिपक्ष र सत्तापक्ष सबै यउटै छ यो सत्तापक्ष हो कि प्रतिपक्ष हो बन्ने कसैले पनि छुट्याउन सक्दैन के कारणले किन भैराखेको छ यस्तो भको कारणले म माननीय सभामुख ज्यु मार्फत म माननीय गृहमन्त्रिलाइ भन्छु आज मात्रै २ महिनाको मात्रै भयत पनि उहाले गरेको प्रदेश सरकारले गरेको काम यहासम्म प्रस्तुत गर्नु भयो अहिले सम्म जनतामा भ्रम थियो प्रदेश सरकारले केहि पनि गरेको छैन क्वारेन्टाइन स्थानिय सरकारले बनायो अनि राहत बितरण स्थनिय तहले गर्यो अनि सुरक्षा को व्यवस्था सामग्रिको व्यवस्था स्थानिय सरकारले गर्यो त्यो भर्म तोड्नको लागि यो कुरा केहि अगाडि आइदियको य माननीय ज्युहरुले माननिय ज्युहरुले जनताको सामुन्यमा यो सुचना पुर्याउथे त्यसको कारणले गर्दा यो सरकार र बिगतका कामहरु त हुनै सकेका छैनन मन्त्रिजि हरु कर्मचारिहरुलाइ पनि कार्विधिलाइ पनि दोष नलागाउनुस यहाहरुका कार्यबिधि तत्काल शंशोधन गर्नुस कर्माचारिलाइ पनि शंशोधन गर्नुस काम गर्न नसक्ने जो कर्मचारि आफ्ना निर्वाचन क्षेत्रजा जनप्रतिनिधि सँग सम्पर्कमा आउन सक्दैन उहाहरुका फोन कुरा गर्न सक्न त्यस्ता कर्मचारिहरुलाइ बिदाइ गर्नुस मन्त्रि जि हरु करारमा नियुक्त गर्नुस दिनमा काम गरेको आधारमा पनि कति दिनका लागि कति काम का लागि कति जना कर्मचारि चाहिन्छ भनेर दिनका आधारमा पनि कर्मचारि नियुक्त गरेर काम अगाडि नढाउनुस होइन भने यहाहरले प्रदेश सरकारले ले गरेको काम चाहि मुल्यांकन हुन सक्दैन तल स्थानिय सरकारले चाहि प्रदेश सरकार चाहिदैन लगायकै छ यो शिंगो सदनलाइ पनि गरिमाको पनि कुरा भैराखेको छ त्यतसले ध्यान जावस भन्न चाहन्छु अन्तमा यो महिला शशक्तिरणको पनि कार्यक्रम रहेको छ त्यो प्राथमीकतामा राख्नु पर्छ हाम्रो संबिधानको मर्म प्रमुक नितिको रुपमा लीनुभाको छ का म पनि सिद्धान्त अनुसारको काम गर्नुस मैले अस्ति पनि कार्यक्रमलाइ तालीम दियर अनि गरेर त्यहि अभियानका कुरा गरेर मात्र हुदैन प्याकेजका रुपमा यो कार्यक्रम ल्याउनुपर्च भन्दा तल चाहि हुनुहुदैण यसरि यो कार्यक्रम ल्याउनु त्यस्तै गरेर जनशक्ति को कार्यक्रम छ यो

बिकासको अवरोधमा यउटा बाधा बनेको छ हामीले यस्ता यि कुसंस्कृतिको सुचनाका कारनले गर्दा जो खर्च भैराखेको छ हामीले त्यसो भएको कारणले गर्दा यतातिर अलीकति ध्यान जावस भन्न चाह्हछु र म सामाजिक तिरको ध्यानाकर्षण गराउन चाहान्छु मानणीय स्वास्थ्य सामग्रिहरु जिल्लामा अपडेट गरायर शुचना त्यो अहिले बिदेश बाट भित्रियका नागरिकहरु ति अवस्थामा स्थानिय तहमा पुगेका छन उहाको परिक्षण उहारुलाइ चाहि स्वास्थ्य सामग्रि समयमै पुगोस भन्ने छु र त्यसको साथसाथै बिदेश बाट फर्केका हाम्रो स्वरोजगारको निति बिदेशबाट फर्केका नागरिकले नेपालमै रोजगारि पाउनका लागि हाम्रो निति मा चाहि बिकासमा हामीले जोड्नुपर्छ अब हामीले उहाहरुलाइ आको छ उहाहरुहले जिबन गुजारा गर्नको लागि उहाहरुको जिबन पनि गास बास कपासको व्यवस्था होस सँगै बिकास पनि होसर भनेर यस्तो बिकास सँग जोड्ने कार्यक्रमहरु ल्याउनुपर्छ भन्ने कुराहरु राख्दै बिदा हुन्छु धन्यवाद

माननीय नन्द बहादुर साउँद

माननीय सभामुख महोदय आ०ब ०७७/०७८ को बिनियोजित बिधेयकको उद्देश्य प्राथमीकता र प्रमुख निति को आयको प्रस्ताव जो प्रदेश सरकार मन्त्रि परिषद जो बिषयगत मन्त्रि जो संबिधानमा व्यवस्था भय बमोजिम समयमै उपस्थित गराउनु भएको छ यसको लागि धन्यवाद दिन चाहान्छु र पछिल्लो लकडाउनमा प्रदेश सरकारले गरेजा कामकारबाहिको क्रममा आन्तरिक योजना तथा कानुन मन्त्रिले भयगरेका र उठान भयका सम्बन्धित सदनमा पेश गर्नु भएको छ यको निम्ति पनि म उहालाइ आभार ब्यक्त गर्न चाहान्छु माननीय सभामुख महोदय म बिनियोजन बिधेयकको सिद्धान्त माथि आफ्नो शुझाब राख्नुपर्ब यो कोरोनाको यसमा केहि भयका समास्या र सुझाब र सरकारको म ध्यानार्षण गर्न चाहन्छु बिशेष गरि नेपाल सरकारले जो नेपालको यएटा सार्बभौम सत्ता र सार्बभौम जुन भुमी हो यसमा हामी निरन्तर लडिराखेका छौ र यसको लागि राष्ट्रियताको लागि हामीले बोगत लामो समयदेखि जिबनको धेरै सहिदहरुको ईतिहासताजै छ र पछिल्लो समय नेपाल सरकारले आफ्नो भूमी जुन नक्सा सार्बजनिक गरेको छ राष्ट्रियताको लडाइमा देखि लीएर यो नक्सा सार्बजनिक गर्न सरकारले गरेको छ म धन्यवाद दिन चाहन्छु र यो सँगै माननीय सभामुख महोदय यो सँगै कोभिड-१९ जो बिश्व भरि महामारिको रुपमा फैलीयको छ जसले हाम्रो देश पनि अछुतो छैन र यसमा आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने मृतक प्रति हार्द्धिक श्रद्धाञ्जजी र परिवार प्रति समवेदना ब्यक्त गर्न चाहान्छु र बिरामीलाइ शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्न चाहान्छु र यो अग्र मोर्चामा रहेर काम गर्ने स्वास्थ्य कर्मि जनप्रतिनिधि साथिहरु र स्यमसेवक पत्रकार र यो निरन्तरातालाइ सहयोग गर्नु हुने सम्पुर्ण नागरिक समाजमा म ब्यक्त गर्न चाहन्छु र बिशेस गरेर यो बिचमा यस्ता घटना घटेका छनजुन रुकुम पश्चिम र डडेल्धुरा लगायत केहि ठाउमा पछिल्लो समयमा कैलालीको गौरिगंगा नगरपालीकामा ३० दिनभन्दा यता त्यो सडक निरन्तर अबरोध छ आवाज उठिरहेको छ त्यहा आम पब्लिक हरु बिचमा हामी त्यो थोरै समयका लागि यताउता हिड्ने जुन परिस्थिति छ त्यो पनि यसको निम्ति सरकारको ध्यानाकर्षण गर्न म चाहान्छु र

प्रदेश सराकरले बिशेस गरेर प्रदेशको सरकारले किभिड१९ को रोकथाम नियन्त्रण राहत उद्धारमामहत्वपुर्ण भुमीका खेलेको छ अब यो दोस्रो चरणको नेपाली नागरिकहरु छन उहाहरुलाइ दोस्रो राहतक प्याकेज सरकारले तुरुन्त जुटाउन आवश्यक छ शुभकामना राख्न चाहान्छु तत्काल रहेको अस्पताल र स्थानिय तहसँग समन्वय गरेर जति पनि नागरिकहरु अहिले क्वारेन्टाइनमा बस्या छन उहाहरुको उपचारका लागि प्रदेश सरकारले हुन त यो सामग्रिको व्यवस्था गर्न पनि हार्दिक अनुरोध गर्दछु र आ०ब ०७६/०७७ को बार्षिक कार्यलाइ लागु गर्ने सन्दर्भमा केहि मन्त्रालयमा उत्पन्न भएको छ माननीय सभामुख महोदय जो हामी भन्न सक्छौ अहिले सम्म पनि अख्तियारि पायको छैन मा यसतो अवस्था देखिन्छ यस्तो अवस्था देखिदा केहि मन्त्रालयको उदासिनता कर्मचारि सञ्चालनमा केहि सम्स्या र अहिले हाममीले केहि अफिसहरु पर्ने जस्ता देखिन्छ यलाइ चाँडो भन्दा चाँडो समाधान गर्नु पर्छ भन्ने कुरा म राख्न चाहान्छु आगामी बर्षको निति तथा कार्यक्रममा प्रत्येक निर्वाचन क्षेत्रमा यशको पनि कार्यान्वयन गर्नु पर्छ र प्रदेश सरकारलाइ जो भौगोलीक बिकटाताको आधारमा र बजेटको बिनियोजन रगर्न पर्च भन्ने पनि म राख्न चाहान्छु यो अहिले कस्तो समस्या छ भन्दा तराइका जिल्लाहरुमा महत्वपुर्ण यो जोडियको छ जसरि खानेपानि अहिले सरकारको प्रमुख नितिमा कोरोना परेको छ यो खानेपानिलाइ पनि अहिले हामीले कोभिड १९ भित्र रहेर हामीले अगाडि बढाउनुपर्छ भन्ने कुरा म राख्न चाहान्छु किनभने यो तराइमा अहिले थुप्रै संघिय सरकारबाट अनुमोदित भयका खानेपानिका सवालामा १०/१५ करोडको हाराहारिमा बन्ने ट्याङ्कि अहिले यत्र तत्र चाहि खालीहरु छन त्यसैले खानेपानिहरुलाइ हामीले महत्वपुर्ण रुपमा जोड्नुपर्छ भन्ने म राख्न चाहान्छु यो नदि नियन्त्रण हरु बर्सेनि कटानको समस्या यलाइ पनि हामीले आगामी बर्षको बजेटको नितितथा कार्यक्रममा प्रस्तुत गरेर पनि जोड्न त जरुरि छ भन्ने कुरा म यहा राख्न चाहन्छु दोस्रो कुरा भनेको अगामी बजेटमा बैंक क्रमागत योजनाहरुलाइ क्रमागत रुपमा राखेर बजेट अगाडि बढाइनुपर्छ र सँगै खानेपानि सडक र ढल निकास लगायतका कुराहरुलाइ चाहि जोड्नपर्छ भन्ने कुरा म गर्न चाहान्छु र माननीय सभामुख महोदय र अहिले असार लाग्दै छ के हाम्रो सदनमा र हाम्रो रोग भनेको अर्थतन्त्र आयको बेलामा मात्र खर्च गर्ने जो यकदमै टाढा पर्छ यसलाइ हामीले कसरि अगाडि बढाउने यसका लगि हाम्रो खरिद निति जुन छ फरि नौ र दशौ शंशोधन भयर यहा आयको छ र आगामी दिनमा पनि हामीले कार्य अगाडि बढाउनका लागि जसरि यो कोभिड १९ परिस्थित भनेर योजना गरेर लागु भएको छ यो बिषय परिस्थित भौतिक पुर्बाधार र यातायात लागु हुन्छ कि हुदैन यो कुरा म माननीय सभामुख महोदय मार्फत सरकारको ध्यानाकर्षण गर्न चाहान्छु यो जि को हामी तिब्र बिकास गर्ने हो भने यो तिब्र बिकास भन्ने शब्द आर्थिक बिकासमा पुर्वाधार निर्माण मा पनि यो जोडिन पर्छ भन्ने कुरा म राख्न चाहन्छु पछिल्लो चोटि संघिय बजेट ल्याको छ यो बजेटको हामी शुभकामना दिन चाह्छऔ र यशो हुदा बिगत बर्षमा जुन गौरव योजना मा भएको सेति लोकमार्ग यले अझै पनि छुन सकेको छैन माननीय सभामुख महोदय यो सडक भनेको टिकापुर संग्रौला हुदै भङ्याङ

जाने सडक हो हामीले कयौपटक अहिले यो ठाउमा बजेट यकदम कम भन्दा कम घटेर अवस्था छ यसको निम्ति म माननीय सभामुख महोदय मार्फत सरकारको ध्यानकर्षण गराउन चाहान्छु र बिशेस गेरेर बिनियोजित बजेटको सिध्दान्त उद्देश्य प्राथमीकता र प्रमुख नितिको बारेमा यि बुदाहरु माननीय मन्त्रि ज्युहरुले मैले सबै बिषय बस्तुमा सबै बुदामा चर्चा गर्ने समय छैन कोभिड १९ नियन्त्रण गर्ने सम्बन्धमा हामी ९ वटै जिल्लामा स्थानिय तहमा र सबै अहिलेको मेन मुद्दा भनेको यहि कोभिड १९ हो भन्ने मैले बुजेको छ बुदा न० ४ मा कोभिड १९ को संक्रमणले प्रभावित भयका उद्योग धन्दा कृषि का क्षेत्रमा अति स्थिल बन्न पुगेका छनरोजगारिको समस्या उत्पन्न भएको छ त्यो तेस्रो मुलुकबाट जनता अहिले फर्कनि क्रम जारि छ त्यसै गरेर खाद्य रोजगारि निकै चुनटति भएको छ यि तिनवटा शब्द भनेको छ हामीले पहिलो कुरा हाम्रो नागरिकहरुलाइ उद्दार गर्ने र कोभिड १९ नियन्त्रन गर्ने र त्यसपछि गयर रोजगारिको सिर्जना गर्ने जस्ताको लागि हामीले उहालाइ खानको व्यवस्था गर्ने हामीले बुदा न ७ मा बिनियोजित बिधेयकको सिद्धान्त र उद्देश्य हाम्रो मुलुकले अंगिकार र व्यवस्था गर्ने समावेशिता र नेपालको संबिधानमा उल्लेखित भयअनुसार कार्यदिशा दिगो बिकास राख्ने दिर्घकालीन सोच र १५ योजना साथै निर्वाचन आयोग खर्च र प्रतिबद्धता बिनियोजित बजेटको मुल सिद्धान्त हामीलाइ लाग्छमलाइ यो बुदाभित्र धेरै कुराहरु छ आउछ भन्ने कुरा म राख्न चाहन्छु बुदा न १० मा प्रदेश सबल र सक्षम अर्थ निर्माण र बजेट निर्माण गर्दा व्यवस्था गरेका राज्याका निति तथा सिद्धान्त राज्य व्यवस्थामा आधारित सिद्धान्त पहिचान गरिने छ उपलब्धता स्रोत र साधन बाट धेरै उत्पादन हासिल गर्नुपर्ने यो महामरिको बेला यकदम प्रतिफल हासिल गर्नु पर्ने अवस्था को आधारमा कार्यान्वयन गर्ने सिद्धान्त र बेरोजगारि र गरिबि र कोभिड १९ को माहामारिमा आक्रान्त नागरिकलाइ रोजगारि राहत र गरिबि नियन्त्रणको कार्याक्रममा आम प्रदैस बासिलाइ स्वच्छ खानेपानिलाइ सडक सञ्जाल आवशयक परिचालन गरि स्रव बाट नया सञ्जाल निर्माण यातायातलाइ भौतिक पुर्बाधारमा रुपमा जजोडिने कुराको निति सुचना कायम गर्दै छुवाछुत अपराध मुक्त समाज निर्माण गर्ने कुरा माननीय सभामुख महोदय अहिले सम्म हामीले बिगत हाम्रो सदन चलीरहन्छ हामीसँग कतिपय कुराहरु अपरिचित रुपमा हुन्छ त्यसैले यो बुदाले यकदमै महत्वपुर्ण रुपमा जोडेको छ कुरा भनेको आर्थिक बिद्द ४.८ कृषि क्षेत्रको प्रदेशको सापेक्षिक बृदि भनेपछि ६ ८ वटा बुदामा समेटेको छ त्यसो भन्दा अहिले यो कोभिड १९ हाम्रो लागि मुख्य चुनौतिको कुरा जति पनि हमारो जनशक्ति बाहिर केहि ठाउमा गयको छ यो जनशक्तिलाइगयर के आइराखेको छ यसको ब्यवस्थापन र यसलाइ रोजगारिको व्यवस्था अहिलेको र यो सँगै हामीले गत बर्षमा सरकारको बजेट आउने क्रममा हामीले केहि कुरा उल्लेख गरेका छौ रोड म्याप बनायका छौ यलाइ दिने गर्या छौ यो भित्र रहेर हामीले हेर्ने हो भने आगामी बर्षको आगामी बर्षको बजेटमा अगाडि बढ्छ थोरै म यो बिचमा सरकारको बारेमा धेरै कुरा उठेको छ मलाइ लाग्छ कानुन मन्त्रिले यि कुरा भनिसकेपछि अहिले प्रदेश सरकारले हामी यो सदनमा छर्लङ्ग भयका छौ र आम जनता भएको छ त्यसैले

बिसेश गरेर कानुन निर्माण गर्दा पछिल्लो चोटि मलाइ लाग्छ प्रदैश शरकारले बिचमा ग्याप राखेर आफ्नो अनुभृति गरेको छु माननीय सभामुख महोदय केन्द्रिय सरकारमा यउटा युनिफायर कमाण्ड छ अहिले माननी य उपप्रमुख को नेतृत्वमा ९ वटा बहाल वाला मन्त्रि केहि तपाइको कर्मचारिको अहिले त्यो देशै भरि यो योजना लागु भेरहेको छ र त्यो कार्यबिधि बनाइरहादा प्रदेश सरकारले काहि पनि छोयको देखिदैन कि प्रदेश सरकारले आफ्नो तर यो युनिफायरमा आउदा यो जिल्ला प्रशासन र स्थानीय अध्यक्ष र सदस्यहरुलाइ जोड दिएको छ साथिहरु कसैलाइ पनि देख्दैन बिशेस गरेर सहकार्यता गर्दा हाम्रो कहि नकहि ग्याप भएको आज जति पनि आउदा हामीले यो लकडाउनमा जति पनि यो भन्ने गरेका छौ कि सरकारले मान्छे ल्याउन सकेन तर सरकारले त पटक पटक कुरा गर्दा माननीय मन्त्रिले भन्नु भयो उहासँग धेरे कति पोखु भयो कति पोखु भयन मील्छ मील्दैन त्यो होला तर बिचमा हामीलाइ कुण्ठामा राखेको कुरा मैले अनुभव गरेको छु मैले ९ जना भित्र यलाइ निम्तो गर्ने क्रममा मात्र देखिन्छ कुनै बेलाकाठमांडौ गाडि खुल्ने भन्ने समय आउछ तर यकायक त्यो बन्द हुने यो गर्दा यो ग्यापले गर्दा केरिमा आज प्रदेश सरकारले आफ्नो कार्य कुनामा राखेको कुरा र अनभृति मैले गरेको छु माननीय सभामुख महोदय के हामीले देखिराक्या हुन्छौ कि भन्ने कुरा हुदैन त्यले चाहि समय अगाडि र अहिले पनि केहि कुरा उठिराख्या छन प्रदेश सरकारले अहिले ग्रहण गर्नु पर्ने कुरा के छ भने माननीय अर्थमन्त्रिले यहा ब्यक्त गर्नुभएको छ बिनियोजन नितितथा प्राथमीकता र प्रुमुख नितको बारेमा रचनात्मक रुपमा सहयोग गर्नु हुनेछ भन्ने उहाले महत्वपुर्ण बुदा उल्लेख गर्नु भएको छ यो बिचमा उहाहरुले यो बजेट र नितितथा कार्याक्रमलाइ अगाडि बढाउनका निम्ति त्यो ले यकदम महत्वपुर्ण भुमीका खेल्ने छ भन्ने कुरा म राख्न चाहान्छु बिशेस गरेर यो कुरालाइ अगाडि बढाउनका लागि माननीय सभामुख महोदय यो पछिल्लो चोटि महामारिको कुरा नै सबैभन्दा ठुलो कुरा हो बजेट केन्द्रित गरेको छ र आफ्ना भावनाहरु शब्दहरु यउटा सरकारलाइ शुभकामना आउनु भएको छ र यो बिचमा म भन्न चाहन्छु अहिले सरकारले भयगरेका कामहरुमा मन्त्रिहरुले बजेट आउने बेलामा असारमा तपाइहरुको बजेट कति कुनकुन शिर्षकमा खर्च भाको छ छैन यो सम्मानित सदनमा आफनो भय गरेका कामहरुको बारेमा यो सदन समक्ष गर्न को निम्ति म माननीय सभामुख ज्यु मार्फत म आग्रह गर्न चाहन्छु धन्यवाद

२. माननीय सदस्यहरु,

आ.व.२०७७।०७८ को पूर्व बजेट छलफलका लागि तयारी दस्तावेज माथि छलफल गर्न निर्धारण गरिएको समय यही समाप्त हुन्छ ।

३. माननीय सदस्यहरु,

अब म आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्री माननीय झपट बहादुर बोहरालाई प्रदेश सभा नियमावली, २०७४ को नियम १३३ को उपनियम (८) बमोजिम पूर्व बजेट छलफलको क्रममा उठान भएका प्रश्नहरुको जवाफ दिन समय दिन्छु ।

माननिय सभामुख महोदय जेठ १३ गते बाट पुर्ब बजेट छलफल निरन्तर हामी खुला हृदयका साथ गहन छलफलमा जुटेर आज निचोडमा गैरहेका छौ यसमा अमुल्य सुझाब दियर यलाइ अझै परिस्कृत ढङ्गबाट अगाडि बढ्ने सुझाव आयको छ माननिय सभामुख महोदय ज्यु मार्फत सम्पुर्न संसदलाइ म हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु म धेरै भुमीका नबाधेर यस मा उठेको माननिय सभामुख महोदय मार्फत अनुमति चाहन्छु उक्त दिनुभन्दा अगाडि केहि कुरा निबेदन गर्ने चाहान्छु राय सुझाव र प्रश्न हरु आयका छन सवै प्रशन को उत्तर प्रदेश सरकारको आर्थिक मामीला तथा योजना मन्त्रालयले गर्न सक्दैन माननीय सम्पुर्ण छन कतिपय माननीय बिषयगत मन्त्रिसँग ठोकियका छन कतिपय नितिगत प्रश्न छन त्यसले गर्दा यो बिषय सँग पुर्बजेट छलफल सँग र अर्थमन्त्रिले दिनपर्ने जानकारि र प्रतिउत्तर म गर्न चाहन्छु प्रश्न उठेको थियो अर्थ मन्त्रिले किन योजना आयोग गठन गर्नु भयन भनेर माननिय सभामुख महोदय हामीले यो बजेटको छलफल गर्दा खेरि आर्तिक मामीला मन्त्रिबाट उठेका प्रशनको त्यसको बिरोध गरेका थियौ र त्यसलाइ छ माफि माग्नु पर्छ भनेर हामीले मागेका थियौ अब अहिले यो बिषम परिस्थितिमा सुचारु रुपले अगाडि बढाउनुपर्छ भन्ने हाम्रो मान्यता पनि हो सदन अबरुध गर्नु हुन्न तर उहाले त्यो रोष्टम शुरु गर्नु भन्दा अगाडि आफुले बोलेका कुरा यो सदनलाइ सन्तृष्ट राखेर आफ्नो कुराहरु राख्न म अनुरोध गर्दछु अन्याथा माननिय सभामुख महोदय,

माननिय सभामुख महोदय मैले त्यसको उत्तर दिने छु मैले लाष्टमा राखेको छु त्यसको उत्तर नदियर म यहा बाट जाने छैन त्यसको प्रतिबद्धता जाहेर गर्दछु बिषय थियौ पुर्बबजेट छलफल को भनेर अहिले यलाइ टुङ्ग्याउ दियर नै जान्छु यसमा दुइ मत नै छैन योजना आयोगको सन्दर्भमा अब योजना आयोगको गठन अफिस बनेको मलाइ लाग्छ ६/७ महिना भैसकेको छ यो ६/७ महिनाबाट बन्ने प्रकृयामा कुरा अगाडि बढेको छ तर कौहि कुराहरु प्राविधिक रुपमा बन्न बाकि छ र छिट्टै बन्ने कुरामा म भन्न चाहान्छु र अर्थ मन्त्रालयले योजना आयोग गठन गर्न मील्देन यो कार्यालायले गर्नु पर्ने भएकोले उहाहरु छिट्टै यलाइ गठन गर्ने प्रक्रियामा अगाडि बढेको व्यहोरा म माननिय सभामुख महोदयसम्मनित सभमा ब्यक्त गर्न चाहान्छु यो जि डि भि को ४.०८ % भयो त भन्नु भयो मन्त्रिले तर यो कहाबाट भयो कसरि भयो यसको बेश भन्ने कुराको प्रश्न पनि सोधियको थियो संघिय सरकारको केन्द्रिय तथ्याङ्क पनि रहेको छ त्यस केन्द्रिय तथ्याङ्क बिभागले संकलन गरेको छ र को छ हाम्रा जिडिपिका काउण्ट ग्रने १५ वटा क्षेत्र रहेका ढन प्राथमीकता छन दोस्रो क्षेत्र र तेस्रो क्षेत्र भनेर त्यसमा आधारित भयर प्लस भयो त्यसैमा आधारित भयर गरियको हो यसको हामी आगामी बजेटमा तपाइसँग तथ्याङ्क संकलन गरेर हामी त्यसलाइइ गर्न गैराखेका छौ र यो स्वरोजगार कोषको बारेमा पनि धेरै प्रश्न उठेको छ माननिय सभामुख महोदय मार्फत सम्मानित सदनलाइ के निबेदन गर्न चाहन्छु भने यो २ अरब होइन यहा २ अरब भनेर २ /३ जना माननीय हरुले प्रश्न गर्नु भएको छ यो १ अरब नै हो पैसा पनि ब्याज खाने खातामा राखियको छेन जुन ऐनको मुल्यमान्यता छ त्यसैमा टेकेर त्यो राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकमा नै पैसा र ऐन पास

भयो अब हामीले बिनियोजन पनि पास भयो र अब हामी क्रम शिग्र यहिआर्थिक बर्षमा अगाडि बढ्ने कुरा म निवेदन गर्न चाहन्छु त्यसतै नियमीत बजेको खर्चको कुरा जो आईराखेको छ हामीले साउनबाट खर्च गर्ने र यथेष्ट पुजिगत खर्च गरेर जनतालाइ बिकास भएको अनुभूति दिने अर्थतन्त्र चलायमान बनाउने र रोजगारिका अवसरहरु सिर्जना गर्ने हाम्रा लक्ष्य स्वाभिबिक रुपमा पनि यहाहरुले भने झै हामीले असारे बजेटको मान्यता अली समय लागिरहेको छ माननिय सभामुख ज्यु सम्मानित सदनमा निवेदन गर्न चाहान्छु अहिलेसम्म हामी सँघियतामा त गयौ राजनितिक समस्याको र समाधान भयो बित्तिय स्थआनत्रणको पर्किया अगाडि बढेको छ तर केहि कुराहरु संबिधानले जुन प्रदेलाइ दिने भनेर लेखेको छ त्यसलाइ पुर्ण कार्यान्वयनका लागि संघियसरकारले र त्यो कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने हुन्छ र मार्गदर्शन गर्नुपर्ने हुन्छ त्यसैले गर्दा मलाइ लाग्छ भने हामी राजनितिक प्रणाली को परिपक्व दिशातर्फ अगाडि बढिरहेका छौ त्यो अगाड बढ्ने क्रममा आगामी दिनमा क्रमश अगाडि बढ्दै असारे बजेटको पनि अन्त्य हुन्छ कर्च हुन जान्छ यसका लागि लोकसेवा आयोगको गठन पनि अगाडि बढेको छ त्यसैबाट पनि हामी गर्छौ र बरबन्धि छ तर कर्मचारि आउदैन माननिय सभामुख महोदय हामी अब रहेको बरबन्दिलाइ करारमा रहेर पनि परिपुर्ति गर्नको लागि प्रदेश सरकार कटिबद्ध लागिरहेको छ अस्थि ८० जना लगभग कर्मचारी चाहिन्छ भनेर उहाले करारमा एउटा शर्त सहित क्याबिनेटमा शर्त पास गरेर समस्या हल हुने हामीले निकास दिसकेका छौ साउन १ गते बाट मलाइ लाग्छ द्रुत गतिमा त्यो काम हुन्छ र बाकि नआउने कर्माचारिको हकमा पनि प्रदेश सरकारले करारमा लीयर पनि प्रदेश सरकारले काम अगाडि बढाउछ माननिय सभामुख महोदय म सम्मानित सभालाइ जानकारि अनुरोध गर्न चाहन्छु त्यसतै बेरोजगारिको जो समस्या छ २/३ वटा बेरोजगारिका समस्या अहिले देखिराखेका छन यउटा हामीसँग बिद्यमान जनशक्तिको बेरोजगारि र दोस्रो भारत र तेस्रो मुलुकबाट को बेरोजगारि यो कोरोनाको समयमा अर्को यो कोरोनाको कारणले अर्थतन्त्र शिथिल होइन अर्थतन्त्र पनि शिथिल भएको अवस्थामा ठप्प भयका छन यता बाली भित्र्याउने बेला बेला पनि दाजुभाइहरुले सहज रुपमा बाली भित्र्याउनका लागि माहोल प्राप्त गरिराखेका छैन्न नया बाली लगाउने बेला पनि बिभिन्न समस्या भयका छन यो कोरोनाको कारणले त्यो हुन गयको छ यसले पनि बेरोजगारिको भयाभह स्थिति सिर्जना गर्छ त्यसले अब बिकासका निर्माणका कामहरुसँग अन्तरआबद्ध गरेर यथेष्ट रुपमा रोजगारिका अवस्थाहरु सिर्जना गर्नउ सिप र क्षमता भयका हाम्रा दाजुभाइ दिदिबहिनि लाइ हामीले बिउ किन्ने न्युनतम ब्याजदरमा उपलब्ध गरायर हामीले आत्मानिर्भरताको प्रत्याभृति गर्ने यि सबै कुरालाइ यो बास्केटमा राखेर प्रणालीबाट हामी समस्टिगत रुपमा बिस्लेगत गरेर अगाडि बढ्ने र आगामी आउने बजेटमा बेरोजगारि नियन्त्रण गर्नकालागि यथेष्ट गर्ने ब्यवहोरा माननिय सभामुख महोदय बाट म यो सम्मानित सदनमा निवेदन गर्न चाहन्छु त्यसतै कृसिमा युवाहरुलाइ अगाडि बढाउने कुरा छ पक्कै पनि मैले अगि पनि भने ३५% कुल जिडिपिको भाग रहेको छ कृषि क्षेत्रको उत्थान बिना बेरोजगारि सम्स्या कतै पनि हल हुन सक्दैन कृषि

क्षेत्रको उन्नति प्रगति बिना बेरोजगारको समस्या समाधान हुन सक्दैन त्यसैले हामीले कृषिसँग जोडेर हामीले २ वटा बेरोजगार सिर्जना खाद्य सुरक्षाको प्रत्याभुति र हामीले चलायमान गरेर अर्थतन्त्रलाइ अगाडि बढाउने योजना ले बजेटमा कार्यक्रम समावेश गर्ने छ भन्ने कुरा म माननिय सभामुख महोदय म सम्मानित सदनमा अनुरोध गर्न चाहन्छु यहि हाम्रा छुवाछुतका कुराहरु छन लैङगिक कुराहरु छन समस्या छन यि समस्याहरुलाइ पनि हल गर्नु पर्छ भन्ने प्रदेश सरकारको मान्यता रहेको छ र ति समसयलाइ हटाउनको लागि आवश्यक छ भन्दै ति समस्यालाइ हटाउनुपर्च भन्दै प्रदेश सरकारको ध्यान गयको व्यवहोरा पनि म जानकारि गराउनचाहान्छु त्यसतै स्थानिय तहसवगको कोर्डिनेशन समन्यता किन भयन जो हामीलाइ बिगत देखि खड्कियको प्रश्न हो यो बारम्बार आइराखेका छन यि बारम्बार प्रश्न ले यउटा कुरा के उजागर गरेको छ भने साच्चै के प्रदेश सरकारले कोर्डिनेशन गर्न नचाहेकै हो त या समन्बय गर्नका लागि के कुराले रोक्यो त भन्ने कुराहरु माननिय सभामुख महोदय मार्फत सम्मानित सदनलाइ निवेदन गर्न चाहन्छु भने संघिय सरकारले स्थानिय तह र प्रदेशलाइ समन्वय गर्ने यउटा कानुनको तर्जुमा गरिराखेको छ त्यो कानुनको पश्चात हामीलाइ सहज वातावरण बन्छ र हामी अगाडि बढ्छौ कहिले कसरि कहा गर्ने भन्ने कुराहरु निचोड नहुने ति कुराहरु समाधान तर्फ तर्फ अगाडि लाग्दा पनि स्थानिय तहका आफ्नै बिचार हुने हाम्रा पनि केहि आफ्नै किसिमका बिचार हुने तथापि जति हुन पर्ने त्यति भै राखेको चैन तर नभएको पनि होइन हामीले प्रदेशका गौरवका आयोजना ल्याउने बेलामा प्रदेशका योजना ल्याउने बेलामा हामीले काम गर्दा खेरिमा स्थानिय तहमा समन्वय गरेका छौ अब कानुनि रुपमा कानुनको निर्माण भैसकेपछि त्यसको द्रुत गतिमा सौहार्द रुपमा स्थानिय सरकार सँग प्रदेश सरकारको ब्यहोरा माननिय सभामुख महोदय मार्फत सम्मानित सदनलाइ निवेदन गर्न चाहन्छु त्यसतै गौरिफन्टा नाकाबाट आयकालाइ मात्र खाना पानिको कुरा छ अरुको हल हुने पट्टि सरकारको ध्यान जानु पर्छ भन्ने खालको सुझाब आयको छ प्रदेश सरकारले जिल्ला हरुलाइ जिल्ला प्रशानमा रहेका सिडियो साहेबहरुलाइ शहस्त्र प्रहरि त्यसतै जनपद प्रहरिलाइ पनि केहि रकम उपलब्ध गरायको छ अझै अस्ति हामीले यउटा कटअप डेट दियका छे त्यो कट अप डेटको आधारमा क्वारेन्टाइनमा बसेका छन र तिनको खर्च यकदिनमा कति हुन सक्छ त त्यसको आकलन छिट्टै माननीय गृहमन्त्रि जि त्यसको सद्सय हुनुहुन्छ र कुराको छलफल भैसकेको छ छिट्टै ८ करोड रुपिया जति त्याहको जनसङ्ख्या हेरेर त्यहाको क्वारेन्टाइनमा बसेका हाम्रो दाजुभाइहरुलाइ खान व्यवस्थानका लागि र अन्य व्यवस्थापनका लागि रकामान्तर गर्न लागेको कुरा माननिय सभामुख महोदय मार्फत सम्मानित सदनलाइ निवेदन गर्न चाहन्छु त्यसतै राजधानि को कुरा पनि आयको छ बिद्युत बोर्डको कुरा छ त्यसतै लोकसेवा आयोगको करिडोरको कुरा आयको छ लोकसेवा आयोगको कुरा मैले गरिसके र बिद्युत बोर्डको माननी भौतिक पुर्बाधार तथा बिकास मन्तिरले के होमवर्क गरिराक्नु भएको छ यो मलाइ पनि थाहा भयन उहाले यसको जवाफ दिनुहुने छ र अन्य पर्यटन बोर्डको कुरा अन्य लगानि बोर्डको कुरा के भएको छ यलाइ

छिट्टै हामी बिधेयकमा प्रदेश सभामा पुर्याउछौ र ऐनको रपमा त्यो कार्यान्वयनको चरणमा जान्छ त्यसतै चमेलीयाको कुरा उठेको छ सुदुरपश्चिम प्रदेश सरकारले तल्लो चमेलीया सञ्चालन गर्ने भनेर धेरै सम्म गरेको थियो त्यो बढाउदा खेरिमा म पनि संघिय सरकारका मानणीय मन्त्ति बर्षामान पुन सँग कुरा भाको छ संघिया मामीला मन्त्रि पनि हुनुहुन्त्यो तर त्यो नलीदै कसै निजि क्षेत्रलाइ दि सकेको कुरा त्यहा बाट आयको छ त्यसलाइ फेरि भैराकेको छ र यदि त्यो योजना भयन भयन भनेलगानि योग्य रहेको कुनै योजना छ भने प्रदेश सरकार कोजिराखेको छ र समन्यवय गरिराखेको छ यति सम्मको आयोजना योजना आयोगले बनायको मातहतमा प्रदेशको मातहतमा पर्नुपर्छ भन्ने यहा कुरा लेखियको छ तर अलीकता यहा अन्डरस्ट्यान्डको कुरा के भाको छ भन्ने कुर हामीकहा आउनुपर्ने योजना उतातर्फ गाको छ र यशमा प्रदेश सरकारले आफ्नो आपत्त् जनाइसकेको छ र मन्त्रिले पनि सम्बन्धित स्तरका मन्त्रिलाइ र उच्च स्तरका बरिष्ठ नेताहरुलाइ जानकारि गरायको छ र आगामी दिनमा अझै लगानि सुदुरपश्चिममा हुने र आर्थिक सामाजिक रुपान्तरण हुने २ वटा लघुबिद्युत लागु हुने जाने निधो गरेको छ र मलाइ लाग्छ २ वटा योजनाको अध्ययन प्रतिबेदन अन्तिम चरणमा पुगेको छ र त्यो बिषयमा माननीय भौतिक पुर्बाधार मन्त्रिले बढि जानकारि पाउनुभएकोतय्सतै कल्लु राणा जि जो वडाध्यक्ष हुनुहुन्थ्यो काम गर्दागर्दै उहाको अचानक मृत्यु भएको छ हामी खेद ब्यक्त गर्न चाहन्छु तर यहा यउटा गद्दार रुपमा के भएको छ भने उहाको परिवारलाइ आर्थिक राहत दिनुपर्यो भनेर सरकार गम्भिर छ माहामारिको बेला, अहोरात्र खटेर दिनरात नभनेर खटिराखेको छ त्यो परिवेश हेरेर माननीय मुख्यमन्त्रि र क्याबिनेटमा छलफल गर्छु र के ग्रन सकिन्छ यसमा प्रदेश सरकार लचिलो भयर सम्बोधन गर्नेछ भन्ने माननिय सभामुख महोदय मार्फत सम्मानित सदनलाइ निवेदन गर्न चाहन्छु त्यसतै ८८ वटै स्थानिय तहका प्रतिनिधि खटिनि सम्बन्धिको खटिनिको छलफल भएको छ जसरि कल्लु राणा जि काम गर्दा गर्दै मृतय हुनु भयो त्यसतै भोलीको दिनमा अरुलाइ पनि हुन सक्छ त्यसकोलागि सुरक्षाको प्रतिभृति के कति गर्नु पर्छ भन्ने सरकार तल्लिन नै छ हामी त्यसलाइ व्यवस्था द्धारा शिघ्र सम्बोधन गर्ने प्रयत्न गरिराखेका छौ त्यसतै सबै मन्त्रिलाइ जिल्लाको फोकल बनेर काम गर्नु पर्यो भन्ने आयको छ अब जिल्ला मन्त्रिलाइ दिने वा माथि सांसद ज्युलाइ दिने यो छलफलको बिषय हुन सक्छ यसमा निर्णय गरेर हामी छिट्टै निकास दिने जानकारि गराउन चाहन्छु मेरो रेस्क्यु सेन्टरको कुरा आयकोछ पक्कै पनि रेस्क्युसेन्टर हामीले अहिलेको इरिवेश अनुसार बनाउनै पर्छ त्यो रेसक्यु सेन्टर कोरोनाको बारेमा त्यो हुन सक्दैन त्यो रेस्क्यु सेन्टर बाढि पहिरो पिडितको कारणले पनि हुन सक्छ यो रेस्क्यु सेन्टर भुकम्प आयपछि पनि हुन्सक्छ त्यो रेस्टक्यु सेन्टर अरु कुनै प्राकृतिक बिपतले पनि हुनसक्छ त्यसतर्फ सरकारको यकतर्फि रुपमा ध्यान गयको छ र आगामी बर्षमा यो कार्यक्रम सम्बोधन भै आउने व्यहोरा माननिय सभामुख महोदय मार्फत सम्मानित सदनलाइ निवेदन गर्न चाहन्छु त्यसतै युवाहरुलाइ भारतमा फर्किने नदिने नै रोजगारको छ हामी सँग युवास्वरोजगार कोषमा पैसा छ हामी युवालाइ तालीम सिप सिकाइ सिप

सिकेकालाइ हामीले बिना धितोमा रिण दिने र रोजगारिका अवसर सिर्जना गर्ने कृषिमा अन्तरआधारित गर्ने उद्योगमा आधारित गर्ने बिकास निर्माणका काम सँग अन्तरआवद्द गर्ने यो प्रदेश ;लाइ बनाउन उहाको रगत पशिनाको आवश्यकता छ यहि प्रदेशमा गर्यो भने बिदेश भन्दा बढि आय गर्न सक्छ भन्ने मान्यता प्रदेश सरकारको रहेको छ र आगामी दिनमा प्रदेशका कामहरु यकअर्काका परिपुरक बै आउने कुरा माननिय सभामुख महोदय मार्फत सम्मानित सदनलाइ निवेदन गर्न चाहन्छु असारे बिकासको कुरा मैले अगि नै गरे खाना पनि नपायर क्वारेन्टाइन छोड्न बाध्य भयका छन भन्न कुरा पनि आयो माननिय सभामुख महोदय मार्फत सम्मानित सदनलाइ निवेदन गर्न चाहन्छु जब हामीले कोरोनाको कोष स्थापना ग्रयो त्यो कोष स्थापना गर्दा १२ करोड गर्ने कि २० करोड को गर्ने भन्ने कुरा भएको थियो त्यतिखेरउ संघिय सरकारको ५० करोडको हाम्रा निन्दनको लागि कोष खडा गरेको थियो हामीले भन्या थियौ सुदुरपश्चिम बैतडि दार्चुला देखि कैलाली सम्म मीत्र राष्ट्र भारत सँग जोडियको छ र बझाङ जिल्ला छ चाइनासँग जोडियको छ यो भयाभह स्थिति आउछ यो १५/२० करोडले पुग्दैन संघिय सरकारको भन्दा माथि गयर कोषको पैसा पर्ला तर हामीले कोषको रकम ठुलै राख्नुपर्छ भनेर ४० करोष रुपिया हामीले त्याहा गरेका छौ मलाइ लाग्छ ७ वटै प्रदेशमा संघिय सरकार इछि सबभन्दा ठुलो कोषको कोरोना रोगको नियन्त्रण र रोकथामको लागि सबभन्दा ठुलो कोषमा जम्मा गर्ने प्रदेश सुदुरपश्चिम प्रदेश सरकार रहेको कुरा माननिय सभामुख महोदय मार्फत सम्मानित सदनलाइ निवेदन गर्न चाहन्छु त्यसमा मलाइ लाग्छ ३ करोड जति लगभग निजि क्षेत्र बाट पनि जम्मा भएको छ यो ४३ करोडको हाराहारिमा त्यसमा कति खर्च के भयो भन्ने कुरा हाम्रा बरिष्ठ मन्त्रि प्रकाश साह ले भनिसक्नु भएको छ र यसबारेमा डिटेल कार्यक्रम माननीय सामाजिक बिकास मन्त्रिले अस्ति पनि भनिसक्नु भएको थियो पुन यहाहरुलाइ जानकारि दिनुहुने छ भन्ने कुरा म पुन यहरुलाइ निवेदन गर्न चाहन्छु त्यसतै भारतबाट आउने हरुको अब कोरोनाको ठुलो समस्या छ जोखिम छ सरकार सजग हुनुपर्यो यकदमै गहन रुपमा सुझाव आयको छ हामीले चैत ११ गतेबाट ठुलो मात्रामा संक्रमीत भएको थियन अब आउन सक्ने उताबाट बढि संक्रमीत भयर आउने सम्भावना छ यि कुरालाइ मध्यनजर गर्दै हामीले स्थानिय तहका स्वास्थ्य कर्मि जिल्लाका अस्पतालहरु प्रादेशिक अस्पतालहरु र बैकल्पिक अस्पतालको ब्यबस्था गरेका छौ यो रोकथामलाइ नियन्त्रण गर्नका लागि प्रदेश सरकारको तर्फबाट कुनै पनि रकमको निमुक्त हुन दिने छैनौ म माननिय सभामुख महोदय मार्फत सम्मानित सदनलाइ निवेदन गर्न चाहन्छु कुनै पनि रकम को हामी न्युमुक्ता हुन दिदैनौ र दियका पनि छेनौ गर्दै जाने शिलशिलामा तल माथि परेहोला सुधार गर्छौ तपाइहरुले दियका रायसुझाबहरुलाइ हुबहु अमल गर्ने प्रदेश सरकार छ भन्ने कुरा हामी अझै पनि चाहान्छु त्यसैले स्रोतको कमी हुन नदिने गरि व्यवस्थापनमा सबै बोर्डरमा आवश्यकता अनुसार बजेट रकमान्तर गरिने कुरा माननिय सभामुख महोदय मार्फत सम्मानित सदनलाइ निवेदन गर्न चाहन्छु त्यसतै रेमीटान्सको आयात जेर छ बेरोजगारिको समस्या यहा आयको छ भन्ने आको छ हामीले तिन महिना

अगाडिको रेमीटान्स प्रस्तुत गर्ने क्रममा माननीय सभामुम महोदय लगभग ५०% को कमी आयको छ संघिय सरकारले ५० खरब ०७६/०७७ को लागि गरेको थियो पछिल्लो समयको १० फरक हुन्छ भन्या छ अहिले आयर ८ % पनि हुन्छ कि हुदैन हामी ईतिहा सको गम्भिर मोडमा छौ ०७२ शालमा हाम्रो देशमा भुकम्प आउदा खेरि मीत्र राष्ट्रहरुले सहयोग गरे तर २०७६/०७७ मा कोरोना प्रभावित बिश्व व्यापि रुपमा आयको छ यकै चोटि मानव सभ्तामा २०० भन्दा बढि मुलुकहरु लकडाउनमा परेका छन अर्थतन्त्र शिथिल छ विश्वका मुलुकले अरुलाइ सहयोग गर्ने क्षमता छैन स्वयम हामी आफैले यो चुनौतिको सामना गर्दै जानुपर्ने बेला भएको छ त्यसैले रेमीटान्सको कमीले गर्दा बिदेशि मुद्राको सञ्चितिमा कमी पर्छ अनि योग्य सरल रकम को पनि अभाव पर्छ अनि अर्थतन्त्र अगा डि बढ्न सक्दैन थप बित्तिय स्रोत जुटाउनको लागि राजस्व का दरहरु बढाउन पनि अहिले मनासिय छैन ऋण लीनका लागि पनि अहिले सबै मुलुक यसियाली बिकास बैंक चाइनाका बैंक सँगहार गुहार गरेका छन यसले गर्दा आगामी दिनमा त्यति सहज हुदैनन सबैले यस चुनौतिको सामना गर्न लागि पर्नु पर्ने हुन्छ र हामीले नया आर्थिक को लागि मलाइ लाग्छ हामीले के गर्नु पर्ने हुन्छ भने यो चुनौतिलाइ अवसरको रुपमा लीनुपर्ने छ र हामीले बित्तिय स्रोत कम भयतापनि मार्फत आर्थिक हनुशासन मार्फत हाम्रा असिमीत समस्याहरुलाइ सिमीत साधन स्रोत मार्फत हल गर्दे अगाडि बढ्नु पर्छ भन्ने कुरा म माननीय सभामुख मार्फत यस सम्मानित सदनमा निबेदन गर्न चाहन्छु त्यसतै यकदमै बिशैस महत्वको कुरा यकजना माननीय सांसद ज्युले ग्रनु भएको थियो लीम्पियाधुरा लीपुलेक र कालापानिलाइ राम्रो योजना दिनुपर्यो भनेर र त्यहा गाउपालीकामा जाने अहिले बाटो पनि छैन र बिशेस योजना दियर सम्बोधन गर्नु प्रयो भन्ने कुरा यकदमै गम्भिरताका साथै आयको छ हिजो भारतमा पनि केहि बिशेस किसिमका अधिकार दियका छन त्यो किसिमका क्षेत्रलाइ मुलुकमा पनि ति अभ्यास भयका छन यो आयको सिझाव यकदमै मनन योग्य छ क्षेत्रका जनतालाइ कसरि हामी सरकार हौ भनेर प्रत्याभृति गर्न सकिन्छ बाटो खाद्य शिक्षा स्वास्थ्य खानेपानिका बिषयमा सम्बोधन गर्न सकिन्च खे हामी केहि छलफल गरेर यउटा निकासा दिन्छौ पक्कै पनि सरकार अभिभाबक हो त्यो क्षेत्रलाइ सम्बोधन हुने कुरामाकेहि कन्जुसाइ गरिने छैन छलफल गरेर हामी आगामी आउने बजेटमा पक्कै पनि सम्बोधन गर्ने प्रयत्न गर्ने कुरामाननियसभामुखमहोदयमार्फतसम्मानितसदनलाइनिवेदनगर्नचाहन्छु त्यसतै माननीय ज्युले भन्नु भाको थियो जिल्ला अस्पतललाइ सुधार गर्नु पर्योकोरना मात्र होइन अरु रोग पनि आउन सक्छन सरकार संवेदनशिल छ हमामीले गरि राखेका छौ स्रोत साधन कमी नहुने जिल्ला अस्पतालको सृदिढिकरण क्षमता बृदि मानव संशाधनको कमी हुन नदिने त्यसतै खाद्यान्न बिस्तारको क्रममा हामीले प्रदेश ले अगाडि बढायका छौ अब यसपाली हामीले केहि न केहि नगरि हुने छ त्यसको मोर्डालीटि के हुने छ त्यसको बजेट मा पक्कै पनि यउटा निर्क्यौल र निकास दिने छौ र अब यो जमीन मर्म स्पर्श कुराहरु माननीय बाट उठेको थियो मर्म हिन छुवाछुत र छाउपडिको कुरा उठेको थियो हामीले सिप

नसिकेकालाइ सिपमा दक्षता भयकालाइ पुजजिको अभाब हुन नदिन यो बजेटमा उहाहरुको सिप बिकास गर्दै अर्थतन्त्रलाइ चलायमान बनाउदै हाम्रा कार्यक्रम लक्षित हुने छन र हामी प्रयत्न गर्ने छौ भन्ने कुरा म माननिय सभामुख महोदय मार्फत सम्मानित सदनलाइ निवेदन गर्न चाहन्छु अहिलेको योजनामा आगामी बर्षको मा पनि हुन्छ कि हुदैन भन्ने प्रश्नको उठान भएको छ अब बहुबर्षिय योजना पक्कै हुन्छन क्रमागत योजना पनि पक्कै हुन्छन बिशेस योजना जो बहुबर्षिय छन भने ति पनि हुन्छन र देशको प्रचलीत ऐन कानुन अनुसार गर्नु पर्ने र गर्न सकिने कानुन भित्र रहेर ति योजनाहरु हुन्छन तर कुन योजनाको बारेमा भन्नु भएको हो त्यो केरे बिशिष्टगित रुपमा त्यहा खुलेन तर हुनु पर्ने हुन सक्ने योजना हुन्छन भन्ने कुरा म माननिय सभामुख महोदय मार्फत सम्मानित सदनलाइ निवेदन गर्न चाहन्छु यस्तै प्रदेश पुर्बाधारको निरन्तरात हुन्छ कि हुदैन भन्ने प्रश्नको जवाफ पनि यहा जिज्ञासाको रुपमा राखिको थियो माननीय सभामुख महोदय म प्रदेश सरकार योजान को मन्त्रि हौ त्यो मन्त्रिको हैसियतले मेरो आफ्नो केहि लीमीटेशन छन म निर्णय कर्ता होइन म निर्णय गर्न सक्दैन माननीय क्याबिनेटका माननीय मन्त्रि जि हरु माननीय मुख्यमन्त्रि जि लगायत पार्टिको माननीय सदस्यहरु र सांसदको सल्लाहबाट के कस्तो गर्न सकिन्छ भनेर यलाइ निकास दिने ब्यहोरा माननिय सभामुख महोदय मार्फत सम्मानित सदनलाइ निवेदन गर्न चाहन्छु त्यसतै कोरोनाको परिक्षण प्रत्येक जिल्लामा हुनुपर्यो भन्ने प्रश्न पनि यहा उठेको थियो हामीले डोटि बैतडि र कैलालीमा पिसिआर ब्यवस्थापन गर्ने भनेर गरिराखेका छौ यद्यपि कतिपय कामहरु भनेजसरि अगाडि बढ्दो रहेनछ कहि किट पाइदैन कहि तपाइको पिसिआरको रियअजेन्ट कहि मेसिन पाइदैन टेन्डरै आह्वान गरे पनि त्यसको बिधिले प्रकृयाले टाइम लाग्ने कम्पनिको क्षमता धेरै कम प्रोडक्सन गर्ने कम्पनिको कम धेरै कम र यो अत्यावश्यक परिस्थितिमा धेरै खपत हुनु नाताले केहि कुराहरु अलीकति ढिलाइ हुन गैरहेको छ प्रत्येक जिल्लामा पिसिआर भएको ठाउमा पिसिआर रआरडिटि भएको ठाउमा हामीले कोरोना टेष्ट गर्ने काम गरिराका छौ र आगामी बर्षमा मलाइ लाग्छ आरडिटिको टेन्डडर आह्वान भैसकेको छ र भएर जान्छ यसको लागि प्रदेश सरकारको ध्यान आकर्षण भएको छ प्रदेश सरकारले यथेष्ट रुपमा कोरोना परिक्षण गर्नको लागि ब्यवस्थापन माननीय सभामुख महोदय मार्फत सम्मानित सदनलाइ निवेदन गर्न चाहन्छु यस्तै समयमा अख्तियारि जावस र समयमै काम होस भन्ने यसमा म पनि दोबिधामा परेको छु माननीय सभामुख महोदय, एउटा नाताले अर्को १००% बजेटमा राखैका कार्यक्रम सफल भयर जादा हुने सन्तोश जनताले हुने अनुभृति माननीय सदस्यहरुलाइ पनि मेरो प्रदेशमा यस्तो काम भैरहेको छ भन्ने सन्तोस यसको कुनै सिमा नै हुदैन अति खुसिको बिषय हुन्त्यो तर कहिले काहि चाहँदा चाहँदै पनि कठिन परिस्थिति आउदो रहेछ हजुर हेर्नुस हामीले बजेट प्रस्तुत गर्दाखेरिमा त्यहि बजेको किताबमा नै साउन १ गते देखि नै काम गर्नु भनेर लेखेका हुन्छौ अब कतिपय अवस्थमा कार्बिधि बनाउनु पर्ने कतिपय अवस्थामा निति बनाउनुपर्ने कतिपय अवस्थामा काम हुने हुने बेलामा माननीय मन्त्रिहरुका सचिवालय कतिपय अहिले कस्तो छ भने पछि यक महिना देखि यता त

कतिपय कर्मचारिहरु नआउने आय पनि पालो पालो गरेर आउने त्यसै पनि कर्माचारि कम अब कर्मचारि भयपनि कोरोनाको समस्या देखाउने फेरि तपाइ भन्नुहोला चैत भनदा अगिडि त कोरोनाको समस्या थियन त्यहि समस्याबाट तपाइ हुदैन भन्ने पर्शन पनि छ आत्मासाथ गर्छु हामीले त्यसको १२ महिनालाइ तिनवाट चौमासिक मा बाडेका छौ पहिलो चौमासिकमा कति कर्च गर्नुभयो त्यो लेखेर ल्याउनुस ति आयका छन दोस्रो चौमासिकमा कति खर्च गर्ने भनेर मन्त्रालयले त्यो पनि लेखेर दियका छन चौमासिकमा पनि त्यो लेख्या छ तर यो बिशिष्ट खालको परिस्थिति र कर्मचारिले गर्दा भएको छ जे भयो भयो यस बर्ष प्रदेश सरकार कडाइको साथमा काम गर्छ र पहिलो चौमासिक र टेन्डर कुनै काम गर्ने कसुर बाकि राक्ने छैन भन्ने माननीय सभामुख महोदय मार्फत सम्मानित सदनलाइ निवेदन गर्न चाहन्छु अर्को यउटा राम्रो प्रश्न आयको थियो हामीले राहत त बितरण गर्यो तर त्यो राहत ४०% मात्रै त्यो बर्गलाइ पुग्यो ६०% पुगेन भन्ने कुराहरु मलाइ के लाग्छ भने पक्कै पनि काम गर्दै जाने बेलामा त्रुटिहरु अनजानमा त्रुटि भयका कुराहरुलाइ क्षमा दिन सकिन्छ तर जानजानमा भयका कुराहरुलाइ क्षमादान दिन सकिदैन मैले हामीले त्यो मापदण्डमा लेखेका छौ कि यो मापदण्डको फिलापमा गयर तपाइले गर्नुभएको छ भने तपाइको घरघरबाट असुली गरिने छ भनेर माननीय ज्युको भुमीकालाइ पनि अजे शसक्त बनायको भय अजे कम भयर जान्थ्यो कि समस्याहरु सराकार अझै आउने दिनहरुमा माननिय ज्युहरुलाइ अजै प्रभावकारि रुपमा यसमा गर्ने गरि भुमीका दियर जनतलाइ बिकासको अनुभूति गराउने गरि हामी अगाडि बढ्छऔ भन्ने कुरा ब्यवहोरा म निवेदन गर्न चाहन्छु बन र जग्गलाइ कृषि उपयोग क्षेत्र बनाइयोस भनेर सुझाव आयको छ पक्कै पनि हामी अनुदान दिन्छे पक्कै पनि हामीसँग धरै भुभागमा अनुदान छैन हामी यस्तो समस्या छ हामी सँग खाद्यान्न को समस्या छ हामीसँग कोरोनाको कारनले गर्दा भित्रियका छन यो सबै समस्याको समाधानको लागि हामीले त कठिन भुगोललाइ पनि सहज भुगोल बनायर समाधान गर्नुपर्ने स्थिति आयको छ यो कुरालाइ प्रदेश सरकारले मनन् गरेको छ बजेट मार्फत कार्यक्रम सम्बोधन गर्छ भन्ने कुरा म माननीय सभामुख महोदय मार्फत सम्मानीत सदनलाइ निबेदन गर्न चाहान्छु अब केहि प्रशानिक कुराहरु आयका छन त्यो के छ भने प्रदेश सरकारका कतिपय त्यसका बिकास निर्माण काकाममा सहयोग गरिराखेका छैनन भन्ने कुरा आयको छ हामीले कानुन कार्यनबिधि परिचालीत अभ्यासहरुलाइ फलो गराउदै कर्मचारिलाइ काममा लगाइराखेका छौ तथापि भनेजस्तो नहुदो रहेछ कमीकमजोरि पक्कै छन ति कमीकमजोरिलाइ आगामी दिनमा हटाउदै अजै कर्मचारिलाइ बिकास निर्माणमा को काममा सहयोगि भुमीकामा उहाहरुलाइ हामी मोटिभेट गराउन चाहन्छु र मा सरकार संवेदनशिल भएको कुरा म माननीय सभामुख महोदय मार्फत सम्मानीत सदनलाइ निबेदन गर्न चाहान्छु महिला शशक्तिकरणको लागि बजेटको कुरा आइराखेको छ पनि आउने बजेटले सम्बोधन गर्ने छ यो त बजेटको छलफलको कार्यक्रम हो आउने बजेको छलफल तपाइहरुले दियका छलफलका मुख्य बुदाहरु मैले माननीय मुख्यमन्त्रिलाइ दिन्छु मानणीय मन्त्रिलाइ पनि दिन्छु दिन सकेको छैन । उहाहरु समक्ष

पेश हुन्छ अनि निति तथा कार्यक्रमले मात्रै मार्ग पननि अब आउने निति तथा कार्यक्रम पनि भोली आउदैछ यकदमै राम्रो उपस्थिति रहेर यहाहरुका राम्रो अमुल्य सुझाबको अपेक्षा गरेको छु उद्यशिलता हामीले भनिसकेका छौ गरिबलाइ अनुदान र सहुलीयत यो कुरा पनि आयको छ कृषिमा आत्मानिर्भरताको कुरालाइ पनि हामीले राखेका छौ अर्को प्रश्न ईन्मेन्डसन जति राम्रा कुरा आय पनि कार्यन्वयन हुदैन बन्ने कुरा हो पक्कै पनि कार्यक्रम त आफैमा नराम्रा नहोला कमै होलान तथापि ईन्टरमेडिन्ट को जहिले पनि हाम्रो पर्छ हदै सम्म कार्यान्वयनमा आउने चुनौतिहरुलाइ सामना गर्दै अगाडि बढ्ने व्यवहोरा माननीय सभामुख महोदय मार्फत सम्मानीत सदनलाइ निबेदन गर्न चाहान्छु अब केरे चौथो बजेटमा पनि कर्मचारिको समस्या मैले भनिसके अब सन्दर्भमा पनि आइसकेको छ र अब हामी कोरोनाको बिशेस परिस्थितिमा छौ रअहिले धेरै भन्दा धेरै बजेट कोरोनलाले प्रभाव पारेको क्षत्रमा हामीले बिनोयोजन गर्नु छ बिशेस गरेर सामाजिक बिकास कृषि मन्त्रालय उद्योग पर्याटन मन्त्रलायलाइ हामीले हेर्नु पर्ने छ यसै बाट रोजगारिका अवसर सिर्जना हुने यसैबाट खाद्यको समस्या समाधान हुने यसैबाट करको व्यवस्थआ अन्त हुने हामीलाइ थाहा छ यसलै सिमीत साधनका बाबुजत असिमीत समस्या समाधान गर्नको निम्ति हामीसँग बित्तिय स्रोतको पनि अभाव छ यद्यपि बिनियोजित कुशलता मार्फत सफलता हासिल गर्ने प्रयत्न गरिने व्यवहोरा माननीय सभामुख महोदय मार्फत सम्मानीत सदनलाइ निबेदन गर्न चाहान्छु अब अगिको कुरा फेरि म यहा आउन चाहन्छु अस्ति १३ गतेको दिन मेरो कुनै ईन्टेन्सन अरु होइन संघिय सरकारले राम्रो काम गर्यो बधादइ दिनपर्छ भन्ने कुरो थयो अरु कुनै ईन्टेन्सन होइन तर कहिलेकाहि भन्न खोजेको कुरा यउटा पढ्न जाने चिज अर्को पनि हुदो रहेछ त्यसैले यस सन्दर्भमा म यउटा सेन्टेन्स भन्न चाहन्छु लीपुलेक लीम्पियाधुरा र कालापानि नेपालको सार्बभौम भुमी हो यसमा भारतले अतिक्रमीत गरि बिबादित भएको हो भन्न खोजियको हो यसलाइ अन्याथा नलीन हुन माननीय सभामुख महोदय मार्फत सम्मानीत सदनलाइ निबेदन गर्न चाहान्छु यस सन्दर्भमा थप पुस्ट्याई सोहि दिन मैले गरिसकेको छु कि हामीले होइन बिबाद गरेको भारतले हाम्रो भुमीलाइ अतिक्रमीत गरि बिबाद आयको हो भनेर मैले त्यो दिनमा पनि पुष्ट्याइ गरिसकेको छु सभामुख ज्युले रेकर्डबाट पनि हटाइसकेको छ यलाइ अन्याथा नलीन हुन माननीय सभामुख महोदय मार्फत सम्मानीत सदनलाइ निबेदन गर्न चाहान्छु यो रुमाललाइ माइक छोप्ने जुन कुरा आयको थियो यो पनि कुनै अर्को ईन्टेन्सन होइन म सार्बभौम मुलुक जनप्रतिनिधि हो मैले के यो संसद भित्र कुनै मुलुकको झण्डा लीयर आउनुपर्छ कि पर्दैन भन्ने मलाइ हेक्का नहोला तर त्यो दिनमा मैले यो ढाक्न को लागि पहिला त मैले अन्याथा नलीनुहोला भनेर माननीय ज्युबाट पनि अनुमति मागे दोस्रो सभामुख बाट पनि अनुमति अब त्यो रुमालमा अलीकति युयासमा हुबहु भएको छ भनेपछि म राजनितिबाट सन्यास लीन्छु हुबहु त्यो झण्डा ल्याएर भने पछि अब रुमाल थियो होला घरका मान्छे राखिदिने सामान्य कुरामा म्याचिङ भाको थियो होला अबत्यो बिषयलाइ अतिबन्धित भयर यसरी आयो कि अब म कति खिन्न र पिडामा छु अब यो कुरा

मैले रोष्टममा म के भनौ कसैले त त्यो झण्डा देखायर गयो कसैले त MCC पास गरेर अनलइनमा न्युज हाल्योमाननीय सभामुख महोदय म जनप्रतिनिधी हु मलाइ हेक्का छ कि कुनै मुलुक हुबबहु कुराहरु चिनारी ल्याएर या मेरो सटमा या मेरो पाइन्टमा या मेरो टोपिमा या मेरो रुमालमा यहा मैले प्रदेश सभामा मात्र होइन मैले मेरो घरमा पनि गर्न मील्दैन यो किनभने म जनप्रतिनिधी हु मैले त्यो हेक्का राख्न पर्छ तर यहा एकदमै अतिरञ्जित तरिकाले अनलाइनमा न्युजहरु आयो कुनै अरु मक्सद नभयर त्यसपछि अरु केही मीत्रहरुले भने त्यसपछि मैले त्यो गोजामा हालेर त्यो नेप्किनबाट पनि योबेरेर पनि बोले मैले म यहानिर के भन्न चाहान्छु भने जे किसिमको न्यूज आयो त्यो बारेमा अनलाइनमा म पत्रकार साथिहरुलाई जिम्मेवार भएर समाचार सम्प्रेषण गरिदिन हुन अनुरोध गर्न चाहान्छु र म त्यो कुराको घोर भत्सना गर्न चाहान्छु । अन्तमा पूर्व बजेट छलफल कार्यक्रममा प्राप्त राय सुझावका लागि माननीय सभामुखज्यू, माननीय सांसदज्यूहरुलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहान्छु र माननीय सांसदज्यूहरुबाट गहन छलफल भइ प्राप्त सुझाव बजेट बनाउदा मार्ग दर्शनको रुपमा लीनेछु भन्ने प्रतिबद्धता जाहेर गर्न चाहान्छु धन्यवाद ।

४. माननीय सदस्यहरु,

आजको बैठकको कार्वाही यही समाप्त हुन्छ । अर्को बैठक मिति २०७७ साल जेष्ठ १९ गते सोमबार दिनको ४:०० बजे बस्ने भएकोले उक्त समय सम्मको लागि बैठक स्थगित भएको घोषणा गर्दछु ।